

महाराष्ट्र विधानपरिषद
मार्च, २०२१ मध्ये झालेल्या
प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनातील कामकाजाचा
संक्षिप्त अहवाल

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२
२०२१

(एक)

महाराष्ट्र विधानपरिषद

मार्च, २०२१ मध्ये झालेल्या

प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनातील कामकाजाचा

संक्षिप्त अहवाल

(कार्यालयीन उपयोगासाठी)

(तीन)

प्रस्तावना

महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या सन २०२१ च्या प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनातील कामकाजाचा हा संक्षिप्त अहवाल आहे.

अधिवेशनामध्ये झालेल्या कामकाजाच्या विविध बाबींसंबंधीची वर्णनात्मक माहिती या अहवालात थोडक्यात दिली असून शक्य तेथे विस्तृत व सांगिकीय माहिती दाखविणारी विवरणेही समाविष्ट केली आहेत.

या अहवालातील माहिती या विधानमंडळाच्या सर्व सन्माननीय सदस्यांना तसेच या सचिवालयातील कार्यालयीन वापरासाठी देखील अत्यंत उपयुक्त ठरेल या दृष्टीने संकलित करण्यात आली आहे.

या संदर्भात सन्माननीय सदस्यांकडून येणाऱ्या सूचना स्वागतार्ह असून त्या निश्चितच विचारात घेतल्या जातील.

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक : ६ जुलै, २०२१.

राजेन्द्र भागवत,

सचिव,

महाराष्ट्र विधानपरिषद.

(पाच)

अनुक्रमणिका

अनु- क्रमांक	विवरण क्रमांक	तपशील	पृष्ठ क्रमांक
(१)	(२)	(३)	(४)
(१)	...	राज्य मंत्रीमंडळाची यादी विधानपरिषद सदस्यांची यादी आवाहनपत्र व अधिसूचना बैठकींची दिनदर्शिका.	(अकरा) (सतरा) (चाळीस)
(२)	...	अधिवेशनातील कामकाजाची संक्षिप्त माहिती.	१
(३)	...	विविध अधिनियमान्वये सभागृहासमोर ठेवण्यात आलेले अहवाल.	६
(४)	...	महाराष्ट्र विधानमंडळ समित्यांचे सभागृहास सादर करण्यात आलेले अहवाल.	११
(५) विवरण क्रमांक १	...	बैठकींचा दिनांक व वेळ	१३
(६) विवरण क्रमांक २	...	(अ) भारताच्या संविधानाशी एकनिष्ठ राहण्याची शापथ किंवा प्रतिज्ञा ग्रहण करणारे सदस्य. (ब) सभागृह नेता संदर्भातील घोषणा (क) नवनिर्वाचित सदस्यांचा परिचय. (ड) मंत्री / राज्यमंत्री यांचा परिचय.	१५ १५ १५ १५
(७) विवरण क्रमांक ३	...	महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या सदस्यांची उपस्थिती दर्शविणारे विवरणपत्र (मा.सभापती, उप सभापती, मंत्री, राज्यमंत्री व विरोधी पक्षनेता यांच्या व्यातिरिक्त).	१६
(८) विवरण क्रमांक ४	...	महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या सदस्यांच्या उपस्थितीचे दिवस व बैठकींच्या एकंदर दिवसाची टक्केवारी दर्शविणारे विवरणपत्र (मा.सभापती, उप सभापती, मंत्री, राज्यमंत्री व विरोधी पक्षनेता यांच्या व्यातिरिक्त).	१७

(सहा)

(१)	(२)	(३)	(४)
(९) विवरण क्रमांक ५	...	दैनंदिन कार्यवाहीचा संक्षिप्त वृत्तांत	२१
(१०) विवरण क्रमांक ६	...	सभापती-तालिका	७७
(११) विवरण क्रमांक ७	...	विविध विद्यापीठांवर सदस्यांची नामनियुक्ती.	७८
(१२) विवरण क्रमांक ८	...	विधेयकावरील संयुक्त समितीवर सदस्यांची नामनियुक्ती/ समिती नियुक्त करण्याबाबतचा प्रस्ताव.	७९
(१३) विवरण क्रमांक ९	...	विधेयकांवरील संयुक्त समितीचा अहवाल सादर करण्यास मुदत वाढीचा प्रस्ताव.	८०
(१४) विवरण क्रमांक १०	...	विविध समित्यांच्या बैठका	८१
(१५) विवरण क्रमांक ११	...	मत विभाजन	८२
(१६) विवरण क्रमांक १२	...	चर्चा समाप्तीचा प्रस्ताव	८३
(१७) विवरण क्रमांक १३	...	महाराष्ट्र विधानपरिषद विशेषाधिकारी भंग सूचना.	८४
(१८) विवरण क्रमांक १३(अ)...	...	सत्र समाप्तीनंतर प्रलंबित असलेल्या हक्कभंग सूचनांचे विवरणपत्र.	(निरंक)
(१९) विवरण क्रमांक १४	...	औचित्याचे मुद्दे	८८
(२०) विवरण क्रमांक १५	...	निकटीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींची चर्चा करण्यासाठी प्रस्ताव (म.वि.प. नियम ९३ अन्वये).	९६
(२१) विवरण क्रमांक १५(अ)...	...	महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम ९३ अन्वये प्रस्तावाची स्वीकारलेली सूचना	९९
(२२) विवरण क्रमांक १६	...	उपस्थित करण्यात आलेल्या विशेष उल्लेखाच्या सूचना.	१००
(२३) विवरण क्रमांक १७	...	म.वि.प. नियम, २५९ व २६० अन्वये प्रस्ताव	११५

(सात)

(१)	(२)	(३)	(४)
(२४) विवरण क्रमांक १८	...	अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना (नियम ९२ अन्वये) (सर्वसाधारण).	१२३
(२५) विवरण क्रमांक १९	...	अर्धा-तास चर्चा (प्रश्नाच्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या)	१२४
(२६) विवरण क्रमांक २०	...	अल्पकालीन चर्चा (नियम ९७ अन्वये)	१२५
(२७) विवरण क्रमांक २१	...	लक्षवेधी सूचना (नियम १०१ अन्वये)	१३१
(२८) विवरण क्रमांक २२	...	म.वि.प. नियम १०२ अन्वये अशासकीय ठराव	१३२
(२९) विवरण क्रमांक २३	...	शासकीय ठराव	१३७
(३०) विवरण क्रमांक २४	...	तारांकित व अतारांकित प्रश्नांच्या सूचनांवरील तपशील	१३८
(३१) विवरण क्रमांक २५	...	अल्पसूचना प्रश्नांवरील तपशील	१३९
(३२) विवरण क्रमांक २६	...	तारांकित प्रश्नांची विभागवार आकडेवारी दर्शविणारे विवरणपत्र	१४०
(३३) विवरण क्रमांक २७	...	अतारांकित प्रश्नांची विभागवार आकडेवारी दर्शविणारे विवरणपत्र	१४७
(३४) विवरण क्रमांक २८	...	प्रश्नांच्या बाबतीतील तपशील	१४९
(३५) विवरण क्रमांक २९	...	म.वि.प. नियम २८९ अन्वये प्राप्त झालेल्या सूचना.	१५०
(३६) विवरण क्रमांक ३०	...	मंत्रिमहोदयांनी केलेली निवेदने (नियम ४६ अन्वये)	१५२
(३७) विवरण क्रमांक ३१	...	मंत्र्यांनी / सदस्यांनी केलेली वेयक्तिक निवेदने (नियम ४७ अन्वये)	१५३
(३८) विवरण क्रमांक ३२	...	शासकीय विधेयकांसंबंधी आकडेवारी	१५४
(३९) विवरण क्रमांक ३३	...	पुरःस्थापनार्थ अशासकीय विधेयके	१५६

(आठ)

(१)	(२)	(३)	(४)
(४०) विवरण क्रमांक ३४ ...	विचारात घेण्यासाठी अशासकीय विधेयके		१५७
(४१) विवरण क्रमांक ३५ ...	वेधानिक प्राधिकाराखाली विधानपरिषदेसमोर ठेवलेल्या कागदपत्रांची यादी.		१५८
(४२) विवरण क्रमांक ३५(अ)...	प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशन, २०२१ च्या कायावलीचे पुरवणी पत्र.		१६९
...	अधिसूचना		१७७

(नऊ)

मा. राज्यपाल : भगत सिंह कोश्यारी

पीठासीन अधिकारी

- मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद : श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर
- मा. उप सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद : डॉ. (श्रीमती) नीलम दिवाकर गोन्हे
- मा. विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद : श्री. प्रविण यशवंत दरेकर, वि.प.स.

*****

(अकरा)

राज्य मंत्रिमंडळाची यादी

(दिनांक २४ जून, २०२० रोजीच्या शासन राजपत्राप्रमाणे)

अ.क्र.	मंत्र्यांची नावे	विभाग
(१)	(२)	(३)

मुख्यमंत्री

१. श्री. उद्धव बाळासाहेब ठाकरे . . सामान्य प्रशासन, माहिती तंत्रज्ञान, माहिती व जनसंपर्क, विधी व न्याय आणि इतर कोणत्याही मंत्र्यांना विवक्षितपणे नेमून न दिलेले विभाग किंवा विषय

उप मुख्यमंत्री

२. श्री. अजित अनंतराव पवार . . वित्त, नियोजन

मंत्री

३. श्री. सुभाष राजाराम देसाई . . उद्योग, खनिकर्म, मराठी भाषा

४. श्री. अशोक शंकरराव चव्हाण . . सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून).

५. श्री. छगन चंद्रकांत भुजबळ . . अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण

६. श्री. दिलीप दत्तात्रेय वळसे-पाटील . . कामगार, राज्य उत्पादन शुल्क

७. श्री. जयंत राजाराम पाटील . . जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास

८. श्री. अनिल वसंतराव देशमुख . . गृह

९. श्री. विजय ऊर्फ बाळासाहेब भाऊसाहेब थोरात. . . महसूल

१०. डॉ. राजेंद्र भास्करराव शिंगणे . . अन्न व औषध प्रशासन

११. श्री. राजेश अंकुशराव टोपे . . सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण

(बारा)

(१)	(२)	(३)
१२.	श्री. नवाब मोहम्मद इस्लाम मलिक . .	अल्पसंख्याक विकास व औकाफ, कौशल्य विकास व उद्योजकता.
१३.	श्री. हसन मियालाल मुश्रीफ . .	ग्रामविकास
१४.	डॉ. नितीन काशिनाथ राऊत . .	ऊर्जा
१५.	श्रीमती वर्षा एकनाथ गायकवाड . .	शालेय शिक्षण
१६.	डॉ. जितेंद्र सतीश आळ्हाड . .	गृहनिर्माण
१७.	श्री. एकनाथ संभाजी शिंदे . .	नगरविकास, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम).
१८.	श्री. सुनिल छत्रपाल केदार . .	पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास, क्रीडा व युवक कल्याण.
१९.	श्री. विजय नामदेवराव वडेढ़ीवार . .	इतर मागास बहुजन कल्याण, खार जमिनी विकास, आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन.
२०.	श्री. अमित विलासराव देशमुख . .	वैद्यकीय शिक्षण, सांस्कृतिक कार्य
२१.	श्री. उदय रविंद्र सामंत . .	उच्च व तंत्रशिक्षण
२२.	श्री. दादाजी दगडू भुसे . .	कृषि, माजी सैनिक कल्याण
२३.	श्री. संजय दुलीचंद राठोड . .	वने, भूकंप पुनर्वसन
२४.	श्री. गुलाबराव रघुनाथ पाटील . .	पाणीपुरवठा व स्वच्छता
२५.	अॅड. के. सी. पाडवी . .	आदिवासी विकास
२६.	श्री. संदिपनराव आसाराम भुमरे . .	रोजगार हमी, फ्लोत्यादन
२७.	श्री. शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पांडुरंग पाटील . .	सहकार, पणन

(तेरा)

(१)	(२)	(३)
२८. अँड. अनिल दत्तात्रय परब	..	परिवहन, संसदीय कार्य
२९. श्री. अस्लम रमजान अली शेख	..	वस्त्रोद्योग, मत्स्यव्यवसाय, बंदरे
३०. अँड. यशोमती चंद्रकांत ठाकुर (सोनावणे).	..	महिला व बालविकास
३१. श्री. शंकरराव यशवंतराव गडाख	..	मृद व जलसंधारण
३२. श्री. धनंजय पंडितराव मुंडे	..	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य
३३. श्री. आदित्य उधव ठाकरे	..	पर्यटन, पर्यावरण, राजशिष्टाचार
राज्यमंत्री		
१. श्री. अब्दुल सत्तार	..	महसूल, ग्रामविकास, बंदरे, खार जमिनी विकास, विशेष सहाय्य.
२. श्री. सतेज ऊर्फ बंटी डी. पाटील	..	गृह (शहरे), गृहनिर्माण, परिवहन, माहिती तंत्रज्ञान, संसदीय कार्य, माजी सैनिक कल्याण.
३. श्री. शंभूराज शिवाजीराव देसाई	..	गृह (ग्रामीण), वित्त, नियोजन, राज्य उत्पादन शुल्क, कौशल्य विकास व उद्योजकता, पणन.
४. श्री. ओमप्रकाश ऊर्फ बच्चू बाबाराव कडू.		जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास, शालेय शिक्षण, महिला व बाल विकास, इतर मागास बहुजन कल्याण, कामगार.
५. श्री. दत्तात्रय विठोबा भरणे	..	सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून), मृद व जलसंधारण, वने, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय, सामान्य प्रशासन.

(चौदा)

(१)	(२)	(३)
६. डॉ. विश्वजीत पतंगराव कदम	. .	सहकार, कृषि, सामाजिक न्याय, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण, अल्पसंख्याक विकास व औकाफ, मराठी भाषा.
७. श्री. राजेंद्र शामगोडा पाटील यड्डावकर : सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण, वैद्यकीय शिक्षण, अन्न व औषध प्रशासन, वस्त्रोद्योग, सांस्कृतिक कार्य.		
८. श्री. संजय बाबुराव बनसोडे	. .	पर्यावरण, पाणीपुरवठा व स्वच्छता, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम), रोजगार हमी, भूकंप पुनर्वसन, संसदीय कार्य.
९. श्री. प्राजक्त प्रसादराव तनपुरे	. .	नगरविकास, ऊर्जा, आदिवासी विकास, उच्च व तंत्र शिक्षण, आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन.
१०. श्रीमती आदिती सुनिल तटकरे	. .	उद्योग, खनिकर्म, पर्यटन, फलोत्पादन, क्रीडा व युवक कल्याण, राजशिष्टाचार, माहिती व जनसंपर्क, विधी व न्याय.

(पंधरा)

महाराष्ट्र विधानपरिषद

सदस्यांची यादी

(दिनांक २८ डिसेंबर, २०२० रोजीप्रमाणे)

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

विधान भवन, मुंबई / नागपूर

२०२०

(सतरा)

**महाराष्ट्र विधानपरिषद सदस्यांची यादी
(दिनांक २८ डिसेंबर, २०२०)**

नॅशनलिस्ट कॉंग्रेस पार्टी					
अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
	काळे, श्री.विक्रम वसंतराव	औरंगाबाद विभाग शिक्षक	८ फेब्रुवारी, २०१७	७ फेब्रुवारी, २०२३	मु.पो.पळसप, ता.जि. उस्मानाबाद-४९३ ५०९ भ्र. ९४२२०७२९९०/ ९४२२०७२९९१ ९९६००६२४४५. ई-मेल : vvkmlc@rediffmail.com
	चव्हाण, श्री.सतीश भानुदासराव	औरंगाबाद विभाग पदवीधर	७ डिसेंबर, २०२०	६ डिसेंबर, २०२६	फ्लॉट नं.१०, "सुप्रिया", ज्योतीनगर, औरंगाबाद- ४३७ ००५. दू.०२४०-२३६२२७७/ २३६२२८८ भ्र. ९८२२०३९८९८/ ९९३०४२४३०७. ई-मेल : satishchavan55@gmail.com

(अठरा)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वा-ची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
३	जगताप, श्री.अरुण काका बलभिमराव	अहमदनगर स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२ जानेवारी, २०१६	१ जानेवारी, २०२२	बालवात्सल्य, भवानी नगर, मार्केट याडच्या मागे, अहमदनगर-४१४ ००९. भ्र.९४२०४३३३३३ फॅक्स क्र.०२४१-२३२६२३७ कार्यालय - ०२४१-२३४५३८९. ई-मेल: mlcarunkakajagtap@gmail.com
४	तटकरे, श्री.अनिकेत सुनिल	रायगड तथा रत्नागिरी तथा सिंधुदुर्ग स्थानिक प्राधिकारी संस्था	१ जून, २०१८	३१ मे, २०२४	मु. सुतारवाडी, गिताबाग पो. जामगांव, तालुका रोहा, जिल्हा रायगड-४०२ ३०८. दुरध्वनी क्र. ०२१९४-२५५२५५ भ्र. ९८६७७००००६ ई-मेल : aniket.tat@gmail.com
५	दुर्राणी, श्री.अब्दुल्लाह खान अ.लतिफ खान ऊर्फ बाबाजानी	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा .	२८ जुलै, २०१८	२७ जुलै, २०२४	फक्रगाबाद मोहल्ला,पाथरी मु.पो. पाथरी, ता.पाथरी, जि.परभणी. नि.०२४५१-२५५३३५ भ्र. ९४२२१७६१७७/९५४५८७९०९० फॅक्स क्र.०२४५१-२५५५३५ ई-मेल : durrani.tk777@gmail.com

(एकोणिस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वा-ची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
६	दौड, श्री.संजय पंडीतराव	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा .	१८ जानेवारी, २०२०	७ जुलै, २०२२	मु.दौडवाडी, पो.धाटनांदुर, ता. परळी वै., जि.बीड ४३१ ५१५. भ्र.-८८८८९८९८०६ ई-मेल : sanjaydound0118@gmail.com
७	नाईक- निंबाळकर, श्री.रामराजे प्रतापसिंह	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा .	८ जुलै, २०१६	७ जुलै, २०२२	(१) सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधान भवन, मुंबई - ४०० ०३२. (२) २१, २२ "अंबरा", नारायण दाभोळकर मार्ग, मलबार हिल, मुंबई- ४०० ००६. (३)"लक्ष्मी विलास", लक्ष्मीनगर,फलटण, ता. फलटण, जि. सातारा ४१५ ५२३. भ्र.९८५०८८३३८८ ई-मेल : ramrajennimbalkar@gmail.com
८	भोसले, श्री.अनिल शिवाजीराव	पुणे स्थानिक प्राधिकारी संस्था	६ डिसेंबर, २०१६	५ डिसेंबर, २०२२	संगिता स्मृती, ९४, नरवीर तानाजी वाडी, शिवाजी नगर, पुणे- ५ भ्र.९८२२०४३२३२/ ९६८९९३९०२९ दू.क्र. २५५३०५०९ ई-मेल.: info@anilbhosale.com

एचबी ३२०—२अ

(वीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वा-ची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
९	भिटकरी, श्री.अमोल रामकृष्ण	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा	१४ मे, २०२०	१३ मे, २०२६	मु.पो.कुटासा, ता.अकोट, जि.अकोला-४४४ १०१. भ्र. १७६७८२६५७१ ई-मेल.: amolmitkari50@gmail.com
१०	लाड, श्री.अरुण गणपती	पुणे विभाग पदवीधर	७ डिसेंबर, २०२०	६ डिसेंबर, २०२६	मु.पो.क्रांतीनगर, कुंडल, ता. पलूस, जि.सांगली- ४१६ ३०९. भ्र.९९६०८७९९९९ ई-मेल.: arunlad1947@gmail.com
११	शिंदे, श्री.शशिकांत जयवंतराव	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा	१४ मे, २०२०	१३ मे, २०२६	मु.पो.लहासुर्णे, ता.कोरेगांव, जि.सातारा. भ्र. ९८२०४२२३३२. ई-मेल.: shashikantjshinde1@gmail.com

इंडियन नॅशनल कॉंग्रेस

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वा-ची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१.	आसगावकर, श्री. जयत दिनकर	पुणे विभाग शिक्षक	७ डिसेंबर, २०२०	६ डिसेंबर, २०२६	आर. एस. नंबर २०९/ए/१, फ्लैट नं. ४०४, क्लाइड होम, बि. विंग-ताराबाई पांडे, कोल्हापूर, तालुका करवीर, जिल्हा कोल्हापूर, पिन नं. ४१६००६. भ्र. ९९२३१५२५२५/७१७२१५५२५६/ ८३१०७९९९९ ई-मेल : jda९७९९@gmail.com

(एकवीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वा-ची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
२.	कदम, श्री.मोहनराव श्रीपती	सांगली- सातारा स्थानिक प्राधिकारी संस्था	६ डिसेंबर, २०१६	५ डिसेंबर, २०२२	मु.पो. वाजेगांव गावठाण, चिंचणी (वांगी), ता.कडेगांव, जिल्हा सांगली. भ्र. ९८२२०९७०५० दू.क्र. ०२३४७-२३२५२५
३.	जगताप, श्री.अशोक उर्फ भाई अर्जुनराव	मुंबई स्थानिक प्राधिकारी संस्था	२ जानेवारी, २०१६	१ जानेवारी, २०२२	१०१/बी, मॉन रेसपोस, बी.जे.रोड, बॅन्डस्टॅण्ड, बांद्रा (पश्चिम), मुंबई-४०० ०५०. भ्र.९८२१६२२२११/८२९१७००० ००. ई-मेल : aiccbhaijagtap@gmail.com
४.	तांबे, डॉ.सुधीर भास्करराव	नाशिक विभाग पदवीधर	८ फेब्रुवारी, २०१७	७ फेब्रुवारी, २०२३	इंदिरा नगर, गल्ली नं-१, संगमनेर, ता.संगमनेर, जि.अहमदनगर-४२२ ६०५. नि.दू.क्र. व फॅक्स क्र.- ०२४२५-२२५६८८ भ्र.९८२२०६९३३२/९९२१४६९७ ७७ ई-मेल :- drsudhirtambe@rediffmail. com, abhaynirmal21@gmail.com

(बाबीस)

अ.क्र. (१)	सदस्यांचे नाव (२)	मतदार संघ (३)	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक (४)	सदस्यत्वा- ची मुदत संपण्याचा दिनांक (५)	पत्ता (६)
५.	पाटील, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी डी.	कोल्हापूर स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२ जानेवारी, २०१६	१ जानेवारी, २०२२	(१) गृह (शहरे), गृहनिर्माण, परिवहन, माहिती तंत्रज्ञान, संसदीय कार्य, माजी सैनिक कल्याण राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. (२) २१२६ ई वॉर्ड, अर्जिक्यतारा, ताराबाई पार्क, जि.कोल्हापूर. भ्र. ९८२३२६३०५९ ई-मेल : satejdpatal@gmail.com
६.	मिझा, डॉ.वजाहत मिझा अथर	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै, २०१८	२७ जुलै, २०२४	५, माणिक टॉकीज परिसर, माळीपूरा परिसर, मु.पो.ता.पुसद, जि. यवतमाळ-४४५ २०४. भ्र.- ९८२२२२३७९६ ई-मेल- dr.wajahatmirza@rediffmail.com , drwajahatmirza30@gmail.com
७.	रणपिसे, श्री.शरद नामदेव	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै, २०१८	२७ जुलै, २०२४	सी/२, वृद्धावन पार्क, नारंगी बाग रोड, बोट क्लब एरिया, पुणे- ४११ ००९. नि.०२०-२६१६४३२२ भ्र.९८२२०३३६८७ ई-मेल : sharadranpisemlc@gmail.com
८.	राजूरकर, श्री.अमरनाथ अनंतराव	नांदेड स्थानिक प्राधिकारी संस्था	६ डिसेंबर, २०१६	५ डिसेंबर, २०२२	हाऊस नं. १-२-१८०, देवाशिष, शिवाजी नगर, नांदेड - ४३१६०२

(तेवीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वा-ची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
					भ्र.१७६१४४१३२४/ १८८११५४०६९ दू.क्र. ०२४६२-२३५७७४
९.	राठोड, श्री.राजेश धोडीराम	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	१४ मे, २०२०	१३ मे, २०२६	मु.उमरखेडा, पो.मंठा, जि.जालना. भ्र. १४२२२१७०११, १७६५५७७५५५. ई-मेल : rajeshrathodnayak@yahoo.com
१०.	वंजारी, श्री.अभिजीत गोविंदराव	नागपूर विभाग पदवीधर	७ डिसेंबर, २०२०	६ डिसेंबर, २०२६	फलॉट नं. १३८, "परिश्रम", दत्तात्रय नगर, नागपूर- ४४००२४. भ्र. १८२३५५११६६/ ८०९०८७७३२५ ई-मेल : abhijitwanjarri@gmail.com

शिवसेना

१.	कदम, श्री. रामदास गंगाराम	मुंबई स्थानिक प्राधिकारी संस्था	२ जानेवारी, २०१६	१ जानेवारी, २०२२	पालखी बंगला, गोकुळ विहार, "एच" विंग, को. ऑप.सोसायटी, ठाकुर कॉम्प्लेस, कांदिवली (पूर्व) मुंबई - ४०० ९०९. दू.क्र.का.०२२-२८७०४५८. भ्र.१८२९०८३४६८/ १४२२४३०५५५. ई-मेल : siddhesh_rk@hotmail.com
२.	कायंदे, डॉ. मनिषा श्यामसुंदर	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै, २०१८	२७ जुलै, २०२४	५/२२-१, रुपल अपार्टमेंट्स, १८, दादासाहेब फाळके मार्ग, दादर (पूर्व) मुंबई - ४०० ०९४. दू.क्र.०२२४४९५४५५५

(चोवीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
					भ्र.- ९८२०२३६३०४ ई-मेल : manishakayande@rediffmail.com
३.	गोहे, डॉ. नीलम दिवाकर	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	१४ मे, २०२०	१३ मे, २०२६	१) उप सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधान भवन, मुंबई- ४०० ०३२. २) ४७०/१९, सिल्वर रॉक्स , हरेकृष्ण मंदिर पथ, विद्या भवन शाळेजवळ, मॉडेल कॉलनी, शिवाजीनगर, पुणे ४११०१६. भ्र.९५९५४५५८८८/९८२०३५१२ ७५/ ९८२२०२२१५५ ई-मेल : asmita.jagruti@gmail.com, neelamgorhe@gmail.com
४.	चतुर्वेदी, श्री. दुष्यंत सतीष	यवतमाळ स्थानिक प्राधिकारी संस्था	५ फेब्रुवारी, २०२०	५ डिसेंबर, २०२२	"महाविद्या" ३१०/अ, वेस्ट हायकोर्ट मार्ग, चौरीटी कमिशनर, नागभवन, किनचेडे ले-आऊट, टेप्पल रोड, ता.जि.नागपूर- ४४० ००९. ई-मेल : chaturvedi_dushyant@yahoo.com
५.	ठाकरे, श्री. उद्धव	महाराष्ट्र विधानसभा	१४ मे, २०२०	१३ मे, २०२६	१) मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय,

(पंचवीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वा-ची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
	बाळासाहेब	सदस्यांद्वारा.			मुंबई ४०० ०३२. २) १४- प्लॉट क्र. २५, मातोश्री बंगला, कलानगर, बांद्रा (पूर्व), मुंबई- ४०००५१. भ्र. ९००८९९५४७२. ई-मेल : uddhavthackeray@gmail.com
६.	दराडे, श्री. नरेंद्र भिकाजी	नाशिक स्थानिक प्राधिकारी संस्था	२२ जून २०१८	२१ जून, २०२४	मु.पो.बाभुळगाव, तालुका-येवला, जिल्हा-नाशिक- ४२३ ४०९. भ्र. ९४२२७५७६८५ ई-मेल : narendradarade@gmail.com
७.	दानवे, श्री. अंबादास एकनाथराव	औरंगाबाद तथा जालना स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	३० ऑगस्ट, २०१९	२९ ऑगस्ट, २०२५	४-४-८-११०, भवानीकृपा, अजबनगर, औरंगाबाद - ४३१००९. भ्र. ९४२२७०७२७९. ई-मेल: ambadasdanve191@gmail.com
८.	देसाई, श्री. सुभाष राजाराम	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	८ जुलै, २०१६	७ जुलै, २०२२	(१) उद्योग, खनिकर्म, मराठी भाषा मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. (२) १, विद्युत सोसायटी, लोकमान्य टिळक नगर, रोड क्र.४, एम.जी. रोड, गोरेगाव

(सव्वीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वा-ची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
					(पश्चिम), मुंबई- ४०० ०६२. (३) अ/१४०२, महिंद्र एन्जेलिका, पाटकर कॉलेज जवळ, एस.क्षी.रोड, गोरेगाव (पश्चिम), मुंबई - ४०० ०६२. भ. ९८२९०३७०४० दु.क्र. ०२२ २८७२२६३० ई-मेल : subhash.desai12@gmail.com
९.	परब, अंड.अनिल दत्तात्रय	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै, २०१८	२७ जुलै, २०२४	(१) परिवहन, संसदीय कार्य मंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२. (२) बि.नं.५८/२६२५, रविकिरण को.आ॑प.हो.सो.लि., गांधी नगर, वांद्रे (पूर्व), मुंबई- ४०० ०५९. भ.९८२०४९३५०५. ई-मेल :- anildattatray@gmail.com

(सत्तावीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वा-ची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१०.	पोतनीस, श्री.विलास विनायक	मुंबई विभाग पदवीधर.	८ जुलै, २०१८	७ जुलै, २०२४	बी-२२, सहगेंग रॉयल कॉम्पेक्स, एकसर रोड, बोरीवली (पश्चिम) मुंबई- ४०० ०९२. भ्र - ९८६९०२९८२०. ई-मेल- vilaspotnis99@gmail.com
११.	फाटक, श्री.रविंद्र सदानंद	ठाणे तथा पालघर स्थानिक प्राधिकारी संस्था	९ जून, २०१६	८ जून, २०२२	१००१- १००२ कार्लाईल, रहेजा गार्डन, एल.बी.एस.मार्ग, ठाणे (प.) ४०० ६०४. भ्र.९९३००९९९९९/९८९९०८९९ ९९. ई-मेल : info@ravindraphatak.com
१२.	बाजोरिया, श्री.गोपी- किसन राधाकिसन	अकोला तथा बुलढाणा तथा वाशिम स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२ जानेवारी, २०१६	१ जानेवारी, २०२२	आर.टी.ओ. ऑफिसजवळ, मूर्तिजापूर रोड, अकोला. (दू.क्र.०७२४-२५४८९६७) का.०७२४-२४३०७५७ नि.०७२४-२४५७२७९ भ्र.०९८२३२७८७८७, ९८२३३६०५५५ फॅ.क्र.०७२४-२४५७५६७. ई-मेल :amdarbajoria@gmail.com
१३.	बाजोरिया, श्री.विप्लव गोपीकिसन	परभणी तथा हिंगोली स्थानिक	२२ जून, २०१८	२१ जून, २०२४	"बाजोरिया निवास", आर.टी.ओ. ऑफिसजवळ, मूर्तिजापूर रोड, अकोला.

(अठावीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वा-ची मुदत संपण्याचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
		प्राधिकारी संस्था			(दू.क्र.०७२४-२४३०७५७) भ्र.९९२३३६०५५. ई-मेल : viploveb@gmail.com
१४.	रावो, श्री. दिवाकर नारायण.	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	८ जुलै, २०१६	७ जुलै, २०२२	१११/२७४ - ब, ज्ञानसागर, सि.के. बोले मार्ग, दादर (परिचम), मुंबई - ४०० ०२८. दू.क्र.(का) २४३३३७६०,६७६६९२३५ दु.क्र.(नि) ६७६६९२४१ भ्र.९८२११४३५७६, ९४२१४५७४५७, ९८२१६२७६०० फॅ.क्र.६७६६९२०७. ई-मेल : diwakarnraote@gmail. com

(एकोणतीस)

भारतीय जनता पार्टी

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वा-ची मुदत संपर्णाचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१.	आंबटकर, श्री.रामदास भगवानजी	वर्धा-चंद्रपूर- गडचिरोली स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२२ जून, २०१८	२१ जून, २०२४	अपार्टमेंट नं. २०१, दुसरा मजला, प्लॉट नं. १६, प्रणव-१, पांडे ले-आऊट, खामला, नागपूर- ४४० ०२५. भ्र.९४२२९९३००७, ९०९६०८९८३५ ई-मेल:dr.ramdasambatkar @gmail.com
२.	कराड, श्री.रमेश काशिराम	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा	१४ मे, २०२०	१३ मे, २०२६	मु.पो.रामेश्वर (रुई), ता.जि. लातूर. भ्र. ९८२२४३२३३३ ई-मेल: rkkarad@gmail.com
३.	खोत, श्री.सदाशिव रामचंद्र	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा	८ जुलै, २०१६	७ जुलै, २०२२	मुक्काम - मरळनाथपूर, पास्ट - रेठरे धरण, तालुका - वाळवा, जिल्हा - सांगली ४१५ ४०७. भ्र. ९८५०८८८३०९, ८९०८८४४९६९ ई-मेल : sadabhai123@gmail.com
४.	गिरकर, श्री.विजय उर्फ भाई विठ्ठल	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा	२८ जुलै, २०१८	२७ जुलै, २०२४	अ/१५०२, मध्युपुरी अपार्टमेंट, गोखले रोड, डहाणुकर वाडी, कांदिवली (परिचम), मुंबई ४०० ०६७. नि.०२२-२८६९०८४४ भ्र.९८२०९८०५९५ फॅक्स क्र.०२२-२८०६६२६४ ई-मेल : bhaigirkar16@gmail.com

(तीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संणयाचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
५.	ठाकूर, श्री.सुजितसिंह मानसिंह	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	८ जुलै, २०१६	७ जुलै, २०२२	"संवाद", राजापुरा गल्ली, मु.पो.ता. परंडा, जि. उस्मानाबाद-४१३ ५०२. भ्र.९४०३४९०००० ई-मेल : thakursujit@gmail.com
६.	डावखरे, श्री.निरंजन वसंत	कोकण विभाग पदवीधर	८ जुलै, २०१८	७ जुलै, २०२४	२०१, गौतम दिप, वीर बाजीप्रभु देशपांडे मार्ग, घंटाली, नौपाडा, ठाणे (प.)- ४०० ६०९. का.०२२-२५३०४००५ नि.०२२-२५३९८०८० भ्र.९८९२०२५५५५ फॅक्स क्र.०२२-२५३०४००५ ई-मेल : niranjandavkhare @gmail.com
७.	दटके, श्री.प्रविण प्रभाकरराव	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	१४ मे, २०२०	१३ मे, २०२६	२८६, दक्षिणामृती चौक, महल, नागपूर- ४०००३२. भ्र. ९९२३६६६६७७ ई-मेल : pravindatke @gmail.com
८.	दरेकर, श्री.प्रविण यशवंत	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	८ जुलै, २०१६	७ जुलै, २०२२	(१) विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२. (२) सी-७०१, ७ वा मजला, श्रीकृष्ण कॉम्प्लेक्स, नॅशनल पार्क समोर, उड्हाणपूलाजवळ, बोरिवली (पूर्व), मुंबई- ४०० ०६६.

(एकतीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संणयाचा दिनांक	पता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
					भ्र.९८३३३२९२६३ ई-मेल : pydmlaoffice@gmail.com
९.	धस, श्री.सुरेश रामचंद्र	उस्मानाबाद-बीड-लातूर स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	२२ जून, २०१८	२१ जून, २०२४	मु.पो.जामगाव, ता.आष्टी, जि.बीड. भ्र. ९५५९१३३०३० ई-मेल : sureshdhas2014@gmail.com
१०.	नाईक, श्री.निलय मधुकर	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै, २०१८	२७ जुलै, २०२४	मु.पो.गळुली, ता.पुसद, जि.यवतमाळ - ४४५ २०४. भ्र. ९४२२१६५५२२. ई-मेल - nilaymnaik@gmail.com
११.	पटेल, श्री.अमरीशभा ई रसिकलाल	धुळे तथा नंदुरबार स्थानिक प्राधिकारी संस्था	३ डिसेंबर, २०२०	१ जानेवारी, २०२२	जनक हिला, रामसिंग नगर समोर, नेहरु रोड, शिरपूर, जि.धुळे - ४२५ ४०५. का.०२५६३-२५५३००/२५५४०० भ्र.९८२००२०९९ ई-मेल : arpdhule@gmail.com
१२.	पटेल, श्री.चंदुभाई विश्रामभाई	जळगांव स्थानिक प्राधिकारी संस्था.	६ डिसेंबर, २०१६	५ डिसेंबर, २०२२	७८, शिवराम नगर, ओमकारेश्वर मंदिर, जळगांव - ४२५ ००९. भ्र. ९९६०३३३३०
१३.	पडळकर, श्री.गोपिचंद कुंडलिक	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	१४ मे, २०२०	१३ मे, २०२६	मु.पडळकरवाडी पो.पिपरी बु., ता.आटपाडी, जि.सांगली. भ्र. ९९७०५२१००३

(बत्तीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संणयाचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
					ई-मेल: gopichandpadalkar007@gmail.com
१४.	पाटील, डॉ.रणजित विठ्ठलराव	अमरावती विभाग पदवीधर	८ फेब्रुवारी, २०१७	७ फेब्रुवारी, २०२३	जठार पेठ, अकोला, ता.जि. अकोला. भ्र.९४२२९६०४६१, ९८२२५७१७७७७ ई-मेल : drpatilmoshome@gmail.com,
१५.	पोटे पाटील, श्री.प्रविण	अमरावती स्थानिक प्राधिकारी संस्था	२२ जून, २०१८	२१ जून, २०२४	राठीनगर, तहसील अमरावती, ता.जिल्हा- अमरावती, पिन कोड- ४४४ ६०३. का.०७२१-२६६४९७३ नि.०७२१-२५५२३८७ भ्र.९३७०९५२२०८/९५५२५१२ ५०० फॅक्स क्र.०७२१-२५३०३४९ ई-मेल : potepravin@rediffmail.com
१६.	पाटील, रमेशदादा	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा	२८ जुलै, २०१८	२७ जुलै २०२४	पाटील हाऊस, तळवळी नाका, ठाणे-बेलापूर रोड, नवी मुंबई- ४०० ५०१. भ्र.-७०४५४५२३४४/ ९३२४५६७३९८. ई-मेल- kolimahasangh@yahoo.com
१७.	पाटील, श्री.रामराव बालाजीराव	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा	२८ जुलै, २०१८	२७ जुलै, २०२४	मु.पो.रातोळी, ता.नायगाव (खेर), जि.नांदेड - ४३१ ७२२ .

(तेहतीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संणयाचा दिनांक	पता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
					भ्र.- ९९२११०२५७१ ई-मेल:- rampatil8899@gmail.com
१८.	फुके, डॉ. परिणय रमेश	भंडारा- गोंदिया स्थानिक प्राधिकारी संस्था	६ डिसेंबर, २०१६	५ डिसेंबर, २०२२	१३, अंबाझरी, हिल टॉप, रामनगर, नागपूर - ३३. भ्र. ९९२३७९८२९० ई-मेल : parinayfuke@gmail.com
१९.	मेटे, श्री. विनायक तुकाराम	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा	८ जुलै, २०१६	७ जुलै, २०२२	तुकाई निवास, तिरुपती नगर, बाशी रोड, बीड. भ्र. ९८२०२१६४६४. ई-मेल : metevinayak@gmail.com
२०.	मोहिते- पाटील, श्री. रणजितसिं ह विजयसिंह	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा	१४ मे, २०२०	१३ मे, २०२६	"शिवरत्न बंगला", यशवंत नगर, ता. माळशिरस, जि. सोलापूर. भ्र. ९८२१०५६७७७ ई-मेल : shivratna.akluj@gmail.co m
२१.	लाड, श्री. प्रसाद मिनेश	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा	८ डिसेंबर, २०१७	७ जुलै, २०२२	अथर्व, प्लॉट नंबर ६१, भाऊ दाजी रोड, माटुंगा (पूर्व), मुंबई- ४०० ०९९. भ्र. ९८२१३८८८८८ ई-मेल : prasad_lad@outlook.com
२२.	व्यास, श्री. गिरीशचंद्र बच्छराज	नागपूर स्थानिक प्राधिकारी	२ जानेवारी, २०१६	१ जानेवारी, २०२२	बच्छराज व्यास चौक, महल, नागपूर. भ्र. ९९७५०२२२२३/९३७३२२२

(चौतीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संणियाचा दिनांक	पत्ता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
		संस्था			२१५ ई-मेल : girishvyas5327@yahoo.co.in
२३.	सिंह, श्री.रामनिवास सत्यनारायण	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा	८ जुलै, २०१६	७ जुलै, २०२२	ए - ७०४/ ७०५, लोटस बिल्डिंग, हिरानंदानी गार्डन्स, पवई, मुंबई ४०० ०७६. भ्र.९८२९०६९०७९ ई-मेल :rnsingh@bombayintellig ence.com

लोकभारती

१.	पाटील, श्री.कपिल हरिशचंद्र	मंबई विभाग शिक्षक.	८ जुलै, २०१८	७ जुलै, २०२४	<p>निवासस्थानाचा पत्ता :- ए/७०२, वेदांत, प्लॉट नं. १८/१९ उन्नत नगर नं.२, गोरेगांव (पाश्चिम), मुंबई-४०० ०६२. का.०२२-२४९५०५७६ नि.०२२-२८७९२००२ भ्र.९८९८७०५५५/९९६७९६६ ५५५ फॅक्स क्र.०२२-२४९५०५७६ ई-मेल : kapilpatil@gmail.com</p> <p>कार्यालयीन पत्ता :- शिक्षक भारती, तळ मजला, पोयबावडी म्हु.स्कूल, केर्झीम हॉस्पिटल समोर,</p>
----	----------------------------------	-----------------------	-----------------	-----------------	--

(पत्रीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संणियाचा दिनांक	पता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
					कामगार मैदानाजवळ, परळ, मुंबई- ४०० ०९२.

पीझंट्स अॅण्ड वर्कर्स पार्टी ऑफ इंडिया

१.	पाटील, श्री.जयंत प्रभाकर.	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै, २०१८	२७ जुलै, २०२४	सुशिला सदन, आंबेपूर पेझारी, पो.पोयनाडु, ता.अलिबाग, जि.रायगढ. दु.क्र.९५२९४९-२२४५५६. भ्र.९८५०६६४४४४. ई-मेल:- jayantpwp@gmail.com
----	---------------------------------	--	------------------	------------------	--

राष्ट्रीय समाज पक्ष

१.	जानकर, श्री.महादेव जगन्नाथ	महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा.	२८ जुलै, २०१८	२७ जुलै, २०२४	(१) मु.पो. पळसावडे, तालुका- माण, जिल्हा सातारा- ४१५ ५०९. भ्र.९०२२३३३९९/९८३३२० ९९९९ ई-मेल : rashtriyasamaj@ gmail.com (२) राष्ट्रीय समाज पक्ष कार्यालय, १/ब/३५, हमाल स्ट्रीट, अंबालाल दोशी मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९. दूरध्वनी क्र.०२२- २२६१८६९०.
----	----------------------------------	--	------------------	------------------	---

(छत्तीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वाची मुदत संणयाचा दिनांक	पता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)

अपक्ष

१.	गाणार, श्री.नागोराव पुंडलिक	नागपूर विभाग शिक्षक	८ फेब्रुवारी, २०१७	७ फेब्रुवारी, २०२३	प्राथमिक शाळेच्या मागे, सिरसपेठ, मट्टीपुरा, नागपूर-४४० ००९. का.९२७७५६५२३८ नि.०७९२-२०४४२६० भ्र.९७६४९९७०९४ फॅक्स क्र.०७९२/२७२७९२७/ २७२७९४५ ई-मेल: nagoganar@gmail.com
२.	दराडे, श्री.किशोर भिकाजी	नाशिक विभाग शिक्षक	८ जुलै, २०१८	७ जुलै, २०२४	धर नं. ३४२६, जुनी माळी गल्ली, येवला, ता.येवला, जि. नाशिक, पिन.- ४२३ ४०९. भ्र.- ९८२२६५१८५० ई-मेल kbdarade1965@gmail.com
३.	परिचारक, श्री.प्रशांत प्रभाकर	सोलापूर स्थानिक प्राधिकारी संस्था	२ जानेवारी, २०१६	१ जानेवारी, २०२२	प्लॉट नं-३२३५, विजापूर गल्ली, सोलापूर-४१३ ३०४. भ्र. ९४२२०६८५०९. ई-मेल : prashantparicharak@gmail.com
४.	पाटील, श्री.बालाराम दत्तात्रेय	कोकण विभाग शिक्षक	८ फेब्रुवारी, २०१७	७ फेब्रुवारी, २०२३	मु.पो. नावडे, ता.पनवेल, जि.रायगड. भ्र. ९९२०५९६७६७ ई-मेल : balaramdpatil@gmail.com

(सदतीस)

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	मतदार संघ	सदस्यत्वाचा नियुक्तीचा दिनांक	सदस्यत्वा- ची मुदत संणयाचा दिनांक	पता
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
५.	सरनाईक, श्री. किरण रामराव	अमरावती विभाग शिक्षक	७ डिसेंबर, २०२०	६ डिसेंबर, २०२६	मु.पो. ओम निवास, भुमिअभिलेख कार्यालयाजवळ, सिंहिल लाईन्स, वाशिम ४४४५०५. भ्र. ९८२२४७०८७९ ई-मेल.: kiran_sarnaik@rediffmail.com

(एकोणचाळीस)

विवरण

अनुक्रमांक (१)	मतदारसंघाचे नाव (२)	एकूण जागा (३)	भरलेली जागा (४)	रिक्त जागा (५)
१.	विधानसभा सदस्यांद्वारा निर्वाचित	.. ३०	३०	--
२.	स्थानिक प्राधिकारी संस्थाद्वारा निर्वाचित	.. २२	२२	--
३.	पदवीधरांद्वारा निर्वाचित	.. ०७	०७	--
४.	शिक्षकांद्वारा निर्वाचित	.. ०७	०७	--
५.	नामनियुक्त	.. १२	--	१२
	एकूण ..	७८	६६	१२

पक्षनिहाय सदस्य संख्या

१.	नॅशनलिस्ट कॉंग्रेस पार्टी	..	११
२.	इंडियन नॅशनल कॉंग्रेस	..	१०
३.	शिवसेना	..	१४
४.	भारतीय जनता पार्टी	..	२३
५.	लोकभारती	..	०१
६.	पीझांट्स ऑण्ड वर्कर्स पार्टी ऑफ इंडिया	..	०१
७.	राष्ट्रीय समाज पक्ष	..	०१
८.	अपक्ष	..	०५
९.	रिक्त	..	१२
	एकूण ..	७८	

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक : २८ डिसेंबर, २०२०.

राजेन्द्र भागवत,
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.

(चालीस)

महाराष्ट्र विधानपरिषद

आवाहनपत्र

क्रमांक १९८८/ई-२,

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

विधान भवन, बॅकबे रेक्लमेशन,

मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : ५ फेब्रुवारी, २०२१

माघ १६, १९४२ (शके)

प्रति,

महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे सर्व सदस्य (मंत्री व राज्यमंत्री यांसह).

महोदय/महोदया,

कळविण्यात येत आहे की, महाराष्ट्र राज्याच्या राज्यपालांनी भारताच्या सर्विधानाच्या अनुच्छेद १७४ अन्वये त्यांना प्रदान केलेले अधिकार वापरून महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे अधिवेशन, सोमवार, दिनांक १ मार्च, २०२१ रोजी सकाळी ११-०० वाजता मुंबई येथील विधान भवनात भरविण्याचे ठरविले आहे (महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, अधिसूचना क्रमांक १९८४/ई-२, दिनांकित ५ फेब्रुवारी, २०२१ पहा). म्हणून, महाराष्ट्र विधानपरिषद नियमांतील नियम ३ अन्वये मी आपणांस विनंती करतो की, आपण वर नमूद केलेल्या वेळी मुंबई येथील विधान भवनात विधानपरिषदेच्या अधिवेशनासाठी उपस्थित रहावे.

आपला स्नेहांकित,

१४८

(राजेन्द्र भागवत)

सचिव,

महाराष्ट्र विधानपरिषद.

(एकेचाळीस)

RNI No. MAHBIL /2009/31745

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग एक—मध्य उप-विभाग

वर्ष ७, अंक ६]

शुक्रवार, फेब्रुवारी ५, २०२१/माघ १६, शके १९४२

[पृष्ठ १, किमत : रुपये ४.००

असाधारण क्रमांक ६

प्राधिकृत प्रकाशन

अधिसूचना

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

विधान भवन, बंकबे रेकलमेशन, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांकित ५ फेब्रुवारी २०२१.

भारताचे संविधान.

क्रमांक १९८३/अ.—महाराष्ट्राच्या राज्यपालांचा खालील आदेश
सर्वसाधारण मार्हितीसाठी प्रकाशित करण्यात येत आहे :—

“मी, भगत सिंह कोश्यारी, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, भारताच्या
संविधानाच्या अनुच्छेद १७४, खंड (१) ह्यारे मला प्रदान
करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करून, याद्वारे महाराष्ट्र
विधानसभेची बैठक, विधान भवन, मुंबई येथे सेमवार,
दिनांक १ मार्च, २०२१ रोजी सकाळी ११-०० वाजता अभिनवीकृत
करोत आहे.

भगत सिंह कोश्यारी,
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.”

राजेन्द्र ग. भागवत,
सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

विधान भवन, बंकबे रेकलमेशन, मुंबई ४०० ०३२,
दिनांकित ५ फेब्रुवारी २०२१.

भारताचे संविधान.

क्रमांक १९८४/इ-२.—महाराष्ट्राच्या राज्यपालांचा खालील आदेश
सर्वसाधारण मार्हितीसाठी प्रकाशित करण्यात येत आहे :—

“मी, भगत सिंह कोश्यारी, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, भारताच्या
संविधानाच्या अनुच्छेद १७४, खंड (१) ह्यारे मला प्रदान
करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करून याद्वारे महाराष्ट्र
विधानपरिषदेची बैठक, विधान भवन, मुंबई येथे सेमवार,
दिनांक १ मार्च, २०२१ रोजी सकाळी ११-०० वाजता अभिनवीकृत
करीत आहे.

भगत सिंह कोश्यारी,
महाराष्ट्राचे राज्यपाल.”

राजेन्द्र ग. भागवत,
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.

(त्रेचांगीस)

महाराष्ट्र विधानपरिषद

बैठकींची दिनदर्शिका

प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशन
(मार्च, २०२१)

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२.
२०२१

(पंचेचाळीस)

गट क्रमांक एक, दोन, तीन, चार व पाचमध्ये समाविष्ट असलेले मंत्री

गट क्रमांक	गटामध्ये समाविष्ट असलेले मंत्री
(१)	(२)
एक	(१) उप मुख्यमंत्री
	(२) जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास मंत्री
	(३) सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री
	(४) ग्रामविकास मंत्री
	(५) वैद्यकीय शिक्षण, सांस्कृतिक कार्य मंत्री
	(६) महिला व बाल विकास मंत्री
	(७) मृद व जलसंधारण मंत्री
दोन	(१) गृह मंत्री
	(२) महसूल मंत्री
	(३) पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास, क्रीडा व युवक कल्याण मंत्री
	(४) कृषि, माजी सैनिक कल्याण मंत्री
	(५) रोजगार हमी, फलोत्पादन मंत्री
	(६) वस्त्रोद्योग, मत्स्यव्यवसाय, बंदरे मंत्री
तीन	(७) मुख्यमंत्री
	(८) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री
	(९) गृहनिर्माण मंत्री
	(१०) नगराविकास, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री
चार	(१) अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री
	(२) अन्न व औषध प्रशासन मंत्री
	(३) अल्पसंख्याक विकास व औकाफ, कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्री
	(४) शालेय शिक्षण मंत्री
	(५) उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री
	(६) पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री
	(७) परिवहन, संसदीय कार्य मंत्री
	(८) पर्यटन, पर्यावरण, राजशिष्टाचार मंत्री
पाच	(९) उद्योग, खनिकर्म, मराठी भाषा मंत्री
	(१०) कामगार, राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री
	(११) ऊर्जा मंत्री
	(१२) इतर मागास बहुजन कल्याण, खार जमिनी विकास, आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन मंत्री.
	(१३) वने, भूकंप पुनर्वसन मंत्री
	(१४) आदिवासी विकास मंत्री
सह	(१५) सहकार, पणन मंत्री
	(१६) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य मंत्री

(सहेचाळीस)

महाराष्ट्र विधानपरिषद
बैठकीची दिनदर्शिका
प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशन, मार्च, २०२९

मार्च, २०२९

* प्रश्नाकरिता
गट क्रमांक

सोमवार, दिनांक ०१	(१) राज्यपालांच्या अभिभाषणाची प्रत सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे. (२) राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दल आभार प्रदर्शनाचा प्रस्ताव. (३) अध्यादेश सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे. (४) सन २०२०-२०२१ च्या पुरवणी मागण्या सादर करणे. (५) शोक प्रस्ताव.	
मंगळवार, दिनांक ०२	(१) शासकीय कामकाज. (२) राज्यपालांच्या अभिभाषणावर चर्चा (पहिला दिवस). (३) सत्तारुढ पक्षाचा प्रस्ताव	दोन
बुधवार, दिनांक ०३	(१) शासकीय कामकाज. (२) राज्यपालांच्या अभिभाषणावर चर्चा (दुसरा व शेवटचा दिवस).	तीन
गुरुवार, दिनांक ०४	(१) शासकीय कामकाज. (२) सन २०२०-२०२१ च्या पुरवणी मागण्यावर चर्चा (पहिला व शेवटचा दिवस). (३) पुरवणी विनियोजन विधेयक. (४) विरोधी पक्षाचा प्रस्ताव.	चार
शुक्रवार, दिनांक ०५	(१) शासकीय कामकाज. (२) अशासकीय कामकाज (ठराव).	पाच
शनिवार, दिनांक ०६	सुट्टी.	
रविवार, दिनांक ०७	सुट्टी.	
सोमवार, दिनांक ०८	(१) शासकीय कामकाज. (२) सन २०२१-२०२२ चा अर्थसंकल्प सादर करणे (दुपारी २-०० वाजता).	एक
मंगळवार, दिनांक ०९	(१) शासकीय कामकाज. (२) अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा (पहिला दिवस). (३) सत्तारुढ पक्षाचा प्रस्ताव. (४) अंतिम आठवडा प्रस्ताव.	दोन

(सत्तेचाळीस)

मार्च, २०२१

* प्रश्नाकरिता
गट क्रमांक

-
- बुधवार, दिनांक १०   (१) शासकीय कामकाज.   तीन
(२) अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा (दुसरा व शेवटचा
दिवस).
(३) विनियोजन विधेयक.
-

विधान भवन :

मुंबई,
दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०२१.

राजेन्द्र ग. भागवत,
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद.

- टीप :-- (१) सदर दिनदर्शिकेतील कार्यक्रम, दिवसाच्या कामकाजाच्या कार्यक्रम पत्रिकेमध्ये
आवश्यकतेनुसार होणाऱ्या बदलांच्या अधीन राहतील.
(२) * गट क्रमांक एक, दोन, तीन, चार व पाच मध्ये समाविष्ट असलेल्या मंत्र्यांवी
यादी कृपया पृष्ठ क्रमांक २ वर पहावी.
-

**महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या मार्च, २०२१ मध्ये झालेल्या प्रथम (अर्थसंकल्पीय)
अधिवेशनातील कामकाजाचा संक्षिप्त अहवाल**

महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशन विधान भवन, मुंबई येथे सोमवार, दिनांक १ मार्च, २०२१ रोजी सुरु झाले व दिनांक १० मार्च, २०२१ रोजी समाप्त झाले. एकूण ८ बैठका घेण्यात आल्या. त्या सर्व बैठका मिळून ५१ तास १० मिनिटे कामकाज चालले. (**विवरण क्रमांक १**)

नामनियुक्ती

दिनांक १ मार्च, २०२१ रोजी मा.सभापतींनी सभापती तालिकेवर ४ सदस्य नामनिर्देशित केले. (**विवरण क्रमांक ६**)

शासकीय विधेयके

विधानसभेने संमत केलेली ३ विधेयक संमत करण्यात आले. विधानसभेने संमत केलेली ३ विधेयके विधानपरिषदेने कोणतीही शिफारस न करता विधानसभेकडे परत पाठविली. (**विवरण क्रमांक ३२**)

राज्यपालांचे अभिभाषण

सोमवार, दिनांक १ मार्च, २०२१ रोजी सकाळी ११.०० वाजता राज्यपालांनी भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद १७६(१) अन्वये मध्यवर्ती सभागृहात एकत्रित जमलेल्या विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांच्या सदस्यांसमोर भाषण केले. त्यानंतर राज्यपालांच्या अभिभाषणाची प्रत विधानपरिषदेच्या पटलावर ठेवण्यात आली. श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, वि.प.स. यांनी राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दल आभार प्रदर्शनाच्या प्रस्ताव मांडला व श्री.विक्रम काळे, वि.प.स. व श्रीमती मनिषा कायंदे वि.प.स.यांनी प्रस्तावास दुजोरा दिला.

सोमवार, दिनांक १ मार्च, २०२१ रोजी राज्यपालांनी केलेल्या अभिभाषणाच्या आभार प्रदर्शन प्रस्तावास एकूण ७० सुधारणा प्राप्त झाल्या. मंगळवार, दिनांक २ मार्च व बुधवार, दिनांक ३ मार्च, २०२१ रोजी राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दल आभार प्रदर्शनाच्या प्रस्तावावर चर्चा झाली व गुरुवार, दिनांक ४ मार्च, २०२१ रोजी मंत्रांनी चर्चेस उत्तर दिले.

अर्थसंकल्पीय कामकाज

सन २०२०-२०२१ च्या पुरवणी मागण्यां सोमवार, दिनांक १ मार्च, २०२१ रोजी सभागृहात सादर करण्यात आला. सन २०२०-२१ च्या पुरवणी मागण्यांवर दिनांक ४ मार्च, २०२१ रोजी मंत्रीनिहाय चर्चा झाली.

वित्त राज्यमंत्र्यांनी सन २०२१-२०२२ चा अर्थसंकल्प बुधवार, दिनांक ८ मार्च, २०२१ रोजी सभागृहाला सादर केला.

सन २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पावर सर्वसाधारण चर्चा दिनांक ९ व १० मार्च, २०२१ रोजी झाली.

अशासकीय ठराव

अशासकीय ठरावाच्या एकूण १०४ सूचना प्राप्त झाल्या होत्या. त्यापैकी ८७ सूचना स्वीकृत करण्यात आल्या. स्वीकृत सूचनापैकी १ अशासकीय ठरावावर चर्चा झाली. (विवरण क्रमांक २२)

अशासकीय विधेयके

अशासकीय कामाकाजांकरीता एक दिवस नेमून दैण्यात आला होता. अशासकीय विधेयके एकूण १ सूचना प्राप्त झाल्या होत्या. त्यापैकी १ सूचना मान्य करण्यात आल्या.

एक अशासकीय विधेयके पुरःस्थापित झाले. एकही अशासकीय विधेयक दिवसाच्या कामाकाजाच्या क्रमात विचारार्थ दाखविण्यात आलेले नाही वा चर्चेला घेण्यात आलेले नाही.

(विवरण क्रमांक ३३ व ३४)

अर्धा-तास चर्चा (नियम ९२ अन्वये)

निरंक (विवरण क्रमांक १८ व १९)

तारांकित प्रश्न व मूळ अतारांकित प्रश्न

एकूण २०५३ तारांकित / एकूण ०१ मूळ अतारांकित प्रश्नांच्या सूचना आल्या होत्या. प्रश्नांची माहिती खालीलप्रमाणे आहे :—

क्रमांक	प्रश्न	तारांकित	मूळ अतारांकित	एकूण
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१	एकूण प्राप्त सूचना (तारांकित)	२०२३	०१	२०२४
२	स्वीकृत	४६५	०१	४६६
३	अस्वीकृत	५२	००	५२
४	सदस्य/विभाग निर्देशित	---	---	---

क्रमांक (१)	प्रश्न (२)	तारांकित (३)	मूळ अंतारांकित (४)	एकूण (५)
५	अंतारांकित म्हणून स्वीकृत	११३	---	११३
६	सम्मिलीत	७१६	---	७१६
७	व्यपगत	५६६	---	५६६
८	तोंडी उत्तरीत झालेले	४२	---	४२
९	वेळे अभावी/ सदस्य अनुपस्थित असल्याने अंतारांकित (वेळे अभावी अंतारांकित.... सदस्य अनुपस्थित असल्याने अंतारांकित.....)	४२३	---	४२३
१०	अंतारांकित उत्तरीत झालेल्या प्रश्नांची संख्या (मागील सत्रातील स्वीकृत प्रश्नांसह)	३००	---	३००
१२	जादा प्रश्न	१४९	---	१४९

(विवरण क्रमांक २६ व २७)

निकडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा करण्याचा प्रस्ताव (म.वि.प. नियम १३)

निकडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींची चर्चा करण्यासाठी एकूण ३२ सूचना प्राप्त झाल्या व १३ सूचना स्वीकृत असून ११ सूचनांवर सभागृहात चर्चा झाली. तसेच १३ सूचनांवर शासनाने निवेदने करावे असे मा.सभापतींनी निदेश दिले व त्यापैकी एकही सूचनांचे निवेदने सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले नाही.
(विवरण क्रमांक १५)

अल्पकालीन चर्चा (नियम १७)

तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवरील अल्पकालीन चर्चेसाठी एकूण ५ सूचना प्राप्त झाल्या. त्यापैकी ४ सूचना मान्य करण्यात आल्या व ४ सूचनांवर सभागृहात चर्चा करण्यात आली व १ सूचना समिलित करण्यात आली.

(विवरण क्रमांक २०)

लक्षवेधी सूचना (नियम १०१)

निरंक

कोविड -१९ च्या पाश्वर्भुमीवर सदर अर्थसंकल्पीय अधिवेशन कमी कालावधीसाठी घेण्याचे कामकाज सल्लागार समितीच्या दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०२१ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये ठरल्याप्रमाणे झालेल्या निर्णयानुसार लक्षवेधी सूचना सभागृहात चर्चेला घेण्यात आलेल्या नाहीत. (विवरण क्रमांक २१)

म.वि.प. नियम १०१-अ अन्वये विशेष उल्लेखाबाबत सूचना

म.वि.प. नियम १०१-अ अन्वये विशेष उल्लेखाबाबत एकूण १३० सूचना प्राप्त झाल्या, त्यापैकी एकूण ८५ सूचना सभागृहात उपस्थित करण्यात आल्या. (विवरण क्रमांक १६)

औचित्याचे मुद्दे

महाराष्ट्र विधानपरिषदेमध्ये औचित्याचा मुद्दे एकूण ७१ प्राप्त झाले असून, त्यापैकी एकूण ४६मुद्दे सभागृहात उपस्थित करण्यात आल्या. (विवरण क्रमांक १४)

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम २५९ व २६० अन्वये प्राप्त झालेले प्रस्ताव

म.वि.प. नियम २५९ अन्वये ०१ सूचना प्राप्त झालेली असून ०१ सूचनेवर चर्चा झाली. तसेच म.वि.प. नियम २६० अन्वये ०३ सूचना प्राप्त झालेल्या असून ०२ सूचना स्वीकृत झालेल्या असून ०१ सूचनेवर सभागृहात चर्चा झाली. (विवरण क्रमांक १७)

मंत्रांनी केलेली निवेदने

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम ४६ अन्वये ०७ निवेदन सभागृहात मांडण्यांत आली. (विवरण क्रमांक ३०)

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम ४७ अन्वये एकही निवेदन सभागृहात मांडण्यात आले नाही.

(विवरण क्रमांक ३१)

अध्यादेश

१. सन २०२१ चा महाराष्ट्र अध्यादेश "सन २०२१ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक १ - क्रमांक १ - महाराष्ट्र मुद्रांक (सुधारणा व विधिग्राहीकरण) अध्यादेश, २०२१".

शोक प्रस्ताव

सन २०२१ मधील महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनातील सोमवार, दिनांक १ मार्च, २०२१ रोजी झालेल्या महाराष्ट्र विधान-परिषदेच्या बैठकीत "सर्वश्री माधव गोविंद वैद्य व अनंत वामन तरे, माजी वि.प.स. यांच्या दुःखद निधनाबद्दल शोक प्रस्ताव सर्वानुमते संमत करण्यात आला. मा. सभापती यांनी शोकप्रस्ताव मांडला. त्यांनी आपल्या भावना व्यक्त केल्यानंतर सर्व सन्माननीय सदस्यांनी थोडा वेळ स्तब्ध उभे राहून दिवंगतांच्या स्मृतीस आदरांजली वाहिली.

**સન ૨૦૨૧ પ્રથમ (અર્થસંકલ્પીય) અધિવેશન
વિવિધ અધિનિયમાન્વયે સભાગૃહાસમોર ઠેવણ્યાત આલેલે અહવાલ**

અ.ક્ર.	વિષય	વિધાનપરિષદેત ઠેવણ્યાત આલેલ્યા અહવાલાચા દિનાંક
(૧)	(૨)	(૩)
૧	"શ્રી સાઇબાબા સંસ્થાન વિશ્વરસ્તવ્યવરસ્થા, શિરી યાંચા સન ૨૦૧૯-૨૦૨૦ યા વર્ષાચા વાર્ષિક અહવાલ".	૨ માર્ચ, ૨૦૨૧
૨	"મહારાષ્ટ્ર લઘુઉદ્યોગ વિકાસ મહામંડળ મર્યાદિત યાંચા સન ૨૦૧૭-૨૦૧૮ યા વર્ષાચા છપ્પનાવા વાર્ષિક અહવાલ".	૨ માર્ચ, ૨૦૨૧
૩	"મુંબઈ મહાનગર પ્રદેશ વિકાસ પ્રાધિકરણ યાંચા સન ૨૦૧૬-૨૦૧૭ વ સન ૨૦૧૮-૨૦૧૯ યા વર્ષાચા વાર્ષિક અહવાલ".	૨ માર્ચ, ૨૦૨૧
૪	"મુંબઈ મેટ્રો રેલ્વે મહામંડળ મર્યાદિત, મુંબઈ યાંચા સન ૨૦૧૮-૨૦૧૯ યા વર્ષાચા વાર્ષિક અહવાલ".	૨ માર્ચ, ૨૦૨૧
૫	"મુંબઈ મેટ્રો રેલ્વે વિકાસ મહામંડળ મર્યાદિત, મુંબઈ યાંચા સન ૨૦૧૯-૨૦૨૦ યા વર્ષાચા વાર્ષિક અહવાલ".	૨ માર્ચ, ૨૦૨૧
૬	"મહારાષ્ટ્ર મેટ્રો રેલ્વે મહામંડળ મર્યાદિત યાંચા સન ૨૦૧૯-૨૦૨૦ યા વર્ષાચા વાર્ષિક અહવાલ".	૨ માર્ચ, ૨૦૨૧
૭	"મહાત્મા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ રોજગાર હમી યોજના - મહારાષ્ટ્ર વ રાજ્ય રોજગાર હમી યોજના યા યોજનાંચા સન ૨૦૧૯-૨૦૨૦ યા વર્ષાચા વાર્ષિક અહવાલ".	૨ માર્ચ, ૨૦૨૧
૮	"ઝોપડપટ્ટી પુનર્વસન પ્રાધિકરણ, પુણે વ પિંપરી ચિંચવડ ક્ષેત્ર, પુણે યાંચે સન ૨૦૦૫-૨૦૦૬ તે સન ૨૦૧૦-૨૦૧૧ યા વર્ષાચે વાર્ષિક લેખે".	૩ માર્ચ, ૨૦૨૧
૯	"મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય વિદ્યુત વિતરણ કંપની મર્યાદિત યાંચા સન ૨૦૧૮-૨૦૧૯ યા વર્ષાચા ચૌદાવા વાર્ષિક અહવાલ".	૪ માર્ચ, ૨૦૨૧
૧૦	"મહારાષ્ટ્ર વિદ્યુત નિયામક આયોગ યાંચા સન ૨૦૧૮-૨૦૧૯ યા વર્ષાચા વાર્ષિક અહવાલ".	૪ માર્ચ, ૨૦૨૧
૧૧	"કોંકણ રેલ્વે મહામંડળ મર્યાદિત યાંચા સન ૨૦૧૯-૨૦૨૦ યા વર્ષાચા વાર્ષિક અહવાલ".	૪ માર્ચ, ૨૦૨૧
૧૨	"મહારાષ્ટ્ર લોહમાર્ગ પાયાભૂત વિકાસ મહામંડળ લિમિટેડ યાંચા સન ૨૦૧૮-૨૦૧૯ યા વર્ષાચા વાર્ષિક અહવાલ".	૪ માર્ચ, ૨૦૨૧
૧૩	" મહારાષ્ટ્ર લોક આયુક્ત આણિ ઉપ લોક આયુક્ત, મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય યાંચે મા.રાજ્યપાલ મહોદયાંના સાદર કેલેલે સન ૨૦૧૩ ચે ૨, સન ૨૦૧૪ ચે ૨૩, સન ૨૦૧૫ ચે ૨, સન ૨૦૧૬ ચે ૩, સન ૨૦૧૮ ચા ૧ આણિ સન ૨૦૧૯ ચા ૧ અસે એકૂણ ૩૨ વિશેષ અહવાલ ત્યાવરીલ શાસનાચ્યા સ્પષ્ટીકરણાત્મક જ્ઞાપનાસહ".	૫ માર્ચ, ૨૦૨૧

अ.क्र.	विषय	विधानपरिषदेत ठेवण्यात आलेल्या अहवालाचा दिनांक
(१)	(२)	(३)
१४	"महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी मर्यादित यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल".	५ मार्च, २०२१
१५	"शहर व औद्योगिक विकास महामंडळ महाराष्ट्र मर्यादित यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा सत्तेचाळीसावा वार्षिक अहवाल".	५ मार्च, २०२१
१६	"महाराष्ट्र अर्बन इन्फ्रास्ट्रक्चर फंड ट्रस्टी कंपनी लिमिटेड यांचा सन २०१६-२०१७ व सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल".	५ मार्च, २०२१
१७	"महाराष्ट्र अर्बन इन्फ्रास्ट्रक्चर डेव्हलपमेंट कंपनी लिमिटेड यांचा सन २०१६-२०१७ व सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल".	५ मार्च, २०२१
१८	"महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांचा सन २०१६-२०१७ ते सन २०२०-२०२१ या वर्षाचे अर्थविवरण पत्रक व कामाचा कार्यक्रम आणि सन २०१५-२०१६ ते सन २०१९-२०२० या वर्षाचे सुधारित अंदाज पत्रक".	८ मार्च, २०२१
१९	"महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांचा सन २०१५-२०१६ व सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा अनुक्रमे चोपन्नावा व पंचावन्नावा वार्षिक अहवाल".	८ मार्च, २०२१
२०	"महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांचा सन २०१५-२०१६ व सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा वार्षिक हिसेब".	८ मार्च, २०२१
२१	"महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्यादित यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा पंधरावा वार्षिक अहवाल"	८ मार्च, २०२१
२२	"यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक यांचे सन २०१९-२०२० ते सन २०१३-२०१४ या वर्षाचे वार्षिक लेखे आणि अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवाल".	८ मार्च, २०२१
२३	"मुंबई विद्यापीठ यांचे सन २०१४-२०१५ ते सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल".	८ मार्च, २०२१
२४	"कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	८ मार्च, २०२१
२५	"डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांचे सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे वार्षिक लेखे".	८ मार्च, २०२१
२६	"कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक, नागपूर यांचे सन २०१८-२०१९ व सन २०१९-२०२० या वर्षाचे वार्षिक लेखे" अहवाल.	८ मार्च, २०२१
२७	"राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ यांचे सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे वार्षिक लेखे (अंकेक्षण अहवालासह)".	८ मार्च, २०२१

(१)	(२)	विधानपरिषदेत ठेवण्यात आलेल्या अहवालाचा दिनांक (३)
२८	"स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, विष्णुपुरी नांदेड यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल".	८ मार्च, २०२१
२९	"कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा एकोणतीसावा वार्षिक अहवाल".	८ मार्च, २०२१
३०	"पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर विद्यापीठ, सोलापूर यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा पंधरावा वार्षिक अहवाल".	८ मार्च, २०२१
३१	"पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर विद्यापीठ, सोलापूर यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक लेखा परीक्षण अहवाल".	८ मार्च, २०२१
३२	"डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा बासष्टावा वार्षिक अहवाल".	८ मार्च, २०२१
३३	"राजीव गांधी विज्ञान व तंत्रज्ञान आयोग यांचा सन २०१७-२०१८ व सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा अहवाल"	९ मार्च, २०२१
३४	"विदर्भ विकास मंडळ, नागपूर, मराठवाडा विकास मंडळ, औरंगाबाद आणि उर्वरित महाराष्ट्र विकास मंडळ, मुंबई यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१
३५	"सुरक्षा रक्षक मंडळ, बृहन्मुंबई व ठाणे जिल्हा यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा सदतीसावा वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१
३६	"सांगली जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, सांगली यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१
३७	"नागपूर जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, नागपूर यांचा सन २०१५-२०१६ ते सन २०१७-२०१८ या वर्षाचे अनुक्रमे चौदावा, पंधरावा व सोलावा वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१
३८	"अहमदनगर जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, अहमदनगर यांचे सन २०१७-२०१८ व सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१
३९	"कापूस बाजार कामगार मंडळ, बृहन्मुंबई, ठाणे व रायगड जिल्हाकरिता यांचे सन २०११-२०१२ ते सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे अनुक्रमे चाळीसावा, एकेचाळीसावा, बेचाळीसावा, त्रेचाळीसावा, चव्वेचाळीसावा, पंचेचाळीसावा, सेहेचाळीसावा व सत्तेचाळीसावा वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१
४०	"नागपूर व वर्धा जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, नागपूर यांचे सन २०१३-२०१४ ते सन २०१७-२०१८, या वर्षाचे अनुक्रमे चाळीसावा, एकेचाळीसावा, बेचाळीसावा, त्रेचाळीसावा व चव्वेचाळीसावा वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१

अ.क्र.	विषय	विधानपरिषदेत ठेवण्यात आलेल्या अहवालाचा दिनांक
(१)	(२)	(३)
४१	"अहमदनगर माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, अहमदनगर यांचे सन २०१३-२०१४ ते सन २०१७-२०१८ या वर्षांचे वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१
४२	"कापड बाजार आणि दुकाने मंडळ, मुंबई (बृहन्मुंबई, ठाणे आणि रायगड जिल्हांकरिता) यांचा सन २०१०-२०११ ते सन २०१५-२०१६ या वर्षांचे अनुक्रमे चाळीसावा, एकेचाळीसावा, बेचाळीसावा, त्रेचाळीसावा, चव्येचाळीसावा व पंचेचाळीसावा वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१
४३	"सांगली जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, सांगली यांचे सन १९९५-१९९६ ते सन २०१२-२०१३ या वर्षांचे अनुक्रमे बारावा, तेरावा, चौदावा, पंधरावा, सोळावा, सतरावा, अठरावा, एकोणीसावा, वीसावा, एकवीसावा, बावीसावा, तेवीसावा, चोवीसावा, पंचवीसावा, सव्वीसावा, सत्तावीसावा, अड्हावीसावा व एकोणतीसावा वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१
४४	"मुंबई लोखंड व पोलाद कामगार मंडळ यांचे सन २००७-२००८ ते सन २०१०-२०११ या वर्षांचे अनुक्रमे अडतीसावा, एकोणचाळीसावा, चाळीसावा व एकेचाळीसावा वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१
४५	"महाराष्ट्र मच्छीमार उद्योगातील मच्छीमार आणि इतर श्रमजीवी कामगार मंडळ यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा पहिला वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१
४६	"महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याणकारी मंडळ, मुंबई यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१
४७	महाराष्ट्र राज्य पोलीस गृहनिर्माण व कल्याण महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांचा दिनांक ३१ मार्च, २०१८ रोजी समाप्त होणाऱ्या वर्षाचा चव्येचाळीसावा व दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजी समाप्त होणाऱ्या वर्षाचा पंचेचाळीसावा वार्षिक अहवाल.	९ मार्च, २०२१
४८	"महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा पंचवीसावा वार्षिक अहवाल".	९ मार्च, २०२१
४९	"महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक लेखा परीक्षण अहवाल".	९ मार्च, २०२१
५०	"कोल्हापूर जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, कोल्हापूर यांचे सन २०१३-२०१४ ते सन २०१७-२०१८ या वर्षांचे वार्षिक अहवाल".	१० मार्च, २०२१
५१	"रायगड जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, रायगड यांचे सन २०१७-२०१८ व सन २०१८-२०१९ या वर्षांचे अनुक्रमे सोळावा व सतरावा वार्षिक अहवाल".	१० मार्च, २०२१

अ.क्र.	विषय	विधानपरिषदेत ठेवण्यात आलेल्या अहवालाचा दिनांक
(१)	(२)	(३)
५२	"कोल्हापूर जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, कोल्हापूर यांचे सन २०१३-२०१४ ते सन २०१६-२०१७ या वर्षांचे वार्षिक अहवाल".	१० मार्च, २०२१
५३	"अकोला-वाशिम-बुलडाणा जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, अकोला यांचे सन २०१२-२०१३ व सन २०१३-२०१४ या वर्षांचे वार्षिक अहवाल".	१० मार्च, २०२१
५४	"किराणा बाजार व दुकाने मंडळ (बृहन्मुंबई, ठाणे आणि रायगड जिल्ह्यांकरीता) यांचे सन २०१५-२०१६ ते सन २०१८-२०१९ या वर्षांचे अनुक्रमे सेहेचाळीसावा, सत्तेचाळीसावा, अष्टेचाळीसावा व एकोणपन्नासावा वार्षिक अहवाल".	१० मार्च, २०२१
५५	"पिंपरी चिंचवड माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ यांचे सन २०१४-२०१५ ते सन २०१७-२०१८ या वर्षांचे अनुक्रमे तेविसावा, चोविसावा, पंचविसावा व सप्तविसावा वार्षिक अहवाल".	१० मार्च, २०२१
५६	"गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल".	१० मार्च, २०२१
५७	"तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा स्वतंत्र लेखापरीक्षा व त्यावरील अनुपालन अहवाल".	१० मार्च, २०२१
५८	"डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला यांचे सन २०१०-२०११ व २०११-२०१२ या वर्षांचे वार्षिक लेखे व लेखा परिक्षण अहवाल".	१० मार्च, २०२१
५९	"वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी यांचे सन २०१३-२०१४ या वर्षांचे वार्षिक लेखे व लेखा परिक्षण अहवाल".	१० मार्च, २०२१
६०	"डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली यांचे सन २०१५-२०१६ या वर्षांचे वार्षिक लेखे व लेखा परिक्षण अहवाल".	१० मार्च, २०२१
६१	"वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी यांचे सन २०१५-२०१६ ते २०१९-२०२० या वर्षांचे अनुक्रमे चवेचाळीसावा, पंचेचाळीसावा, सेहेचाळीसावा, सत्तेचाळीसावा व अष्टेचाळीसावा वार्षिक अहवाल".	१० मार्च, २०२१

सन २०२१ प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशन
महाराष्ट्र विधानमंडळ समित्यांचे सभागृहास सादर करण्यात आलेले अहवाल

अ.क्र.	विषय	विधानपरिषदेत ठेवण्यात आलेला दिनांक
(१)	(२)	(३)
१.	अंदाज समिती - अंदाज समितीचा पहिला व दुसरा अहवाल	दिनांक ५ मार्च, २०२१
२.	पंचायती राज समिती -	
(१)	भंडारा जिल्हा परिषदेसंदर्भातील पंचायती राज समितीचा सन २०१२-२०१३ च्या लेख्यांवरील लेखा परिक्षा पुनर्विलोकन अहवाल पहिला अहवाल व सन २०१३-२०१४ च्या वार्षिक प्रशासन अहवालाच्या संदर्भात दुसरा अहवाल.	दिनांक १० मार्च, २०२१
(२)	कोल्हापूर जिल्हा परिषदेसंदर्भातील पंचायती राज समितीचा सन २०१३-२०१४ च्या लेख्यांवरील लेखा परिक्षा पुनर्विलोकन अहवाल तिसरा अहवाल व सन २०१४-२०१५ च्या वार्षिक प्रशासन अहवालाच्या संदर्भात चौथा अहवाल.	दिनांक १० मार्च, २०२१
(३)	जालना जिल्हा परिषदेसंदर्भातील पंचायती राज समितीचा सन २०१३-२०१४ च्या लेख्यांवरील लेखा परिक्षा पुनर्विलोकन अहवाल पाचवा अहवाल व सन २०१४-२०१५ च्या वार्षिक प्रशासन अहवालाच्या संदर्भात सातवा अहवाल.	दिनांक १० मार्च, २०२१
(४)	रत्नागिरी जिल्हा परिषदेसंदर्भातील पंचायती राज समितीचा सन २०१२-२०१३ च्या लेख्यांवरील लेखा परिक्षा पुनर्विलोकन अहवाल पहिला अहवाल व सन २०१३-२०१४ च्या वार्षिक प्रशासन अहवालाच्या संदर्भात सातवा अहवाल.	दिनांक १० मार्च, २०२१
(५)	रायगड जिल्हा परिषदेसंदर्भातील पंचायती राज समितीचा सन २०१३-२०१४ च्या लेख्यांवरील लेखा परिक्षा पुनर्विलोकन अहवाल पहिला अहवाल व सन २०१४-२०१५ च्या वार्षिक प्रशासन अहवालाच्या संदर्भात आठवा अहवाल.	दिनांक १० मार्च, २०२१

अ.क्र.	विषय	विधानपरिषदेत ठेवण्यात आलेला दिनांक
(१)	(२)	(३)
३.	विधानपरिषद आश्वासन समिती -	
	(१) महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या सन २०२० च्या चौथ्या (हिवाळी) अधिवेशनात दिनांक १४ डिसेंबर, २०२० ते १५ डिसेंबर, २०२० या कालावधीत मा.मंत्री/ मा.राज्यमंत्री महोदयांनी विधानपरिषद सभागृहात दिलेल्या एकूण १० आश्वासनांची यादी, तसेच सन २०२० चे चौथे (हिवाळी) अधिवेशन संस्थागित झाल्यानंतर, पूर्तता करण्यात आलेल्या एकूण ८६ आश्वासनांच्या पूर्ततेची विवरणपत्रे यादीसह सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आली.	दिनांक ३ मार्च, २०२१
	(२) विधानपरिषद आश्वासन समितीचा अहवाल क्रमांक - २०२	दिनांक ९ मार्च, २०२१
४.	विधानपरिषद सदस्य अनुपरिस्थिती समितीने पहिला अहवाल (२०२१-२०२२)	दिनांक ९ मार्च, २०२१
५.	गि.स. पागे संसदीय प्रशिक्षण केंद्राचा सातवा अहवाल (२०१८-२०१९)	दिनांक १० मार्च, २०२१

महाराष्ट्र विधानपरिषद

विवरण क्रमांक १

बैठकीचे दिनांक व वेळ

अ.क्र.	बैठकीचा दिनांक	बैठकीची वेळ		एकूण वेळ		
		पासून	पर्यंत	तास	मिनिटे	
(१)	(२)	(३)		(४)		
१	सोमवार, दिनांक १ मार्च २०२१	सकाळी ११-०० ते दुपारी १२-२९	०१	-	२९	
२	मंगळवार, दिनांक २ मार्च २०२१	दुपारी १२-०० ते दुपारी १२-१४	००	-	१४	
		दुपारी १२-३४ ते दुपारी ०१-५३	०१	-	१९	
		दुपारी ०२-३० ते दुपारी ०२-३३	००	-	०३	
		दुपारी ०२-४३ ते सायं. ०५-२१	०२	-	३८	
		सायं. ०५-२६ ते सायं. ०६-१३	००	-	४७	
३	बुधवार, दिनांक ३ मार्च २०२१	दुपारी १२-०० ते दुपारी ०१-३३	०१	-	३३	
		दुपारी ०२-०० ते दुपारी ०२-०१	००	-	०१	
		दुपारी ०२-११ ते रात्री ०८-११	०६	-	३०	
४	गुरुवार, दिनांक ४ मार्च २०२१	दुपारी १२-०० ते दुपारी ०२-२९	०२	-	२९	
		दुपारी ०३-०० ते दुपारी ०३-०२	००	-	०२	
		दुपारी ०३-१२ ते रात्री ०८-०५	०४	-	५३	
५	शुक्रवार, दिनांक ५ मार्च २०२१	दुपारी १२-०० ते दुपारी ०१-३६	०१	-	३६	
		दुपारी ०२-१५ ते सायं. ०५-१६	०३	-	०१	
६	सोमवार, दिनांक ८ मार्च २०२१	दुपारी १२-०० ते दुपारी ०१-३२	०१	-	३२	
		दुपारी ०२-०० ते दुपारी ०३-२४	०१	-	२४	
७	मंगळवार, दिनांक ९ मार्च २०२१	सकाळी १०-०० ते सकाळी ११-४७	०१	-	४७	
		दुपारी १२-०० ते दुपारी ०१-२७	०१	-	२७	
		दुपारी ०२-०० ते दुपारी ०३-५७	०१	-	५७	
		दुपारी ०४-१७ ते रात्री १०-१४	०५	-	५७	

अ.क्र.	विषय	बैठकीची वेळ		एकूण वेळ		
		पासून	पर्यंत	तास	मिनिटे	
(१)	(२)	(३)		(४)		
८	बुधवार, दिनांक १० मार्च २०२१	सकाळी १०-०० ते सकाळी ११-३१	०१	-	३१	
		सकाळी ११-३५ ते सकाळी ११-४६	००	-	११	
		दुपारी १२-०० ते दुपारी १२-०६	००	-	०६	
		दुपारी १२-२१ ते दुपारी १२-२४	००	-	०३	
		दुपारी ०१-०० ते दुपारी ०१-४८	००	-	४८	
		दुपारी ०२-३० ते सायं. ०६-०१	०३	-	३१	
एकूण : सेहेचालीस तास एकोणपन्नास मिनिटे फक्त				४६	-	४९

विवरण क्रमांक २

(अ) नवनिर्वाचित सदस्यांची शपथ / प्रतिज्ञा ग्रहण करणारे सदस्य

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	शपथ घेतल्याचा दिनांक
(१)	(२)	(३)

निरंक

(ब) सभागृह नेता संदर्भातील घोषणा - म.वि.प. २ (जे-१)

अ.क्र.	नेत्यांचे नाव	दिनांक
(१)	(२)	(३)

निरंक

(क) नवनिर्वाचित सदस्यांचा परिचय

अ.क्र.	सदस्यांचे नांव	परिचयाचा दिनांक
(१)	(२)	(३)
(१)	श्री.अभिजित गोविंदराव वंजारी	१ मार्च, २०२१
(२)	श्री.अमरीशभाई रसिकलाल पटेल	परिचय घेण्यात आला नाही.

(ड) मंत्री / राज्यमंत्री यांचा परिचय

अ.क्र.	सदस्यांचे नांव	परिचयाचा दिनांक
(१)	(२)	(३)

मंत्री

निरंक

राज्यमंत्री

निरंक

विवरण क्रमांक ३

दिनांक १ मार्च, २०२१ ते १० मार्च, २०२१

**महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या सदस्यांच्या उपस्थितीचे दिवस व बैठकीच्या इकंदर
दिवसांची टक्केवारी**

(मा.सभापती, मा.उप सभापती, मा.मुख्यमंत्री, मंत्री, राज्यमंत्री,
विरोधी पक्ष नेता व्यतिरिक्त)
एकूण बैठकांची संख्या - ८

अ.क्र . (१)	वार व दिनांक (२)	एकूण सदस्य संख्या (३)	उपस्थिती संख्या (४)	अनुपस्थितीची संख्या (५)
१	सोमवार, दिनांक १ मार्च, २०२१	५९	४८	११
२	मंगळवार, दिनांक २ मार्च, २०२१	५९	४९	१०
३	बुधवार, दिनांक ३ मार्च, २०२१	५९	४७	१२
४	गुरुवार, दिनांक ४ मार्च, २०२१	५९	४७	१२
५	शुक्रवार, दिनांक ५ मार्च, २०२१	५९	३९	२०
६	सोमवार, दिनांक ८ मार्च, २०२१	५९	५०	०९
७	मंगळवार, दिनांक ९ मार्च, २०२१	५९	४६	१३
८	बुधवार, दिनांक १० मार्च, २०२१	५९	४२	१७

विवरण क्रमांक ४

दिनांक १ मार्च, २०२१ ते १० मार्च, २०२१

**महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या सदस्यांच्या उपस्थितीचे दिवस व बैठकीच्या इकंदर
दिवसांची टक्केवारी**

(मा.सभापती, मा.उप सभापती, मा. मुख्यमंत्री, मंत्री, राज्यमंत्री,

विरोधी पक्ष नेता व्यतिरिक्त)

एकूण बैठकांची संख्या - ८

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	उपस्थिती	अनुपस्थिती	उपस्थितीची टक्केवारी
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१	असगावकर, श्री. जयंत दिनकर	८	०	१००%
२	आंबटकर, डॉ. रामदास भगवानजी	७	१	८७.५%
३	कदम, श्री. मोहनराव श्रीपती	६	२	७५%
४	कदम, श्री. रामदास गंगाराम	८	०	१००%
५	कराड, श्री. रमेश काशिराम	४	४	५०%
६	कायंदे, डॉ. मनीष शामसुंदर	८	०	१००%
७	काळे, श्री. विक्रम वसंतराव	७	१	८७.५%
८	खोत, श्री. सदाशिव रामचंद्र	८	०	१००%
९	गाणार, श्री. नागोराव पुंडलिक	५	३	६२.५%
१०	गिरकर, श्री. विजय ऊर्फ भाई विठ्ठल	८	०	१००%
११	चव्हाण, श्री. सतीश भानुदासराव	७	१	८७.५%
१२	चतुर्वेदी, श्री. दुष्टंत सतीष	४	४	५०%
१३	जगताप, श्री. अरुणकाका बलभिमराव	०	८	०%
१४	जगताप, श्री. अशोक ऊर्फ भाई अर्जुनराव	४	४	५०%
१५	जानकर, श्री. महादेव जगन्नाथ	७	१	८७.५%

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	उपस्थिती	अनुपस्थिती	उपस्थितीची टक्केवारी
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१६	ठाकूर, श्री. सुजितसिंह मानसिंह	०	८	०%
१७	डावखरे, श्री. निरंजन वसंत	८	०	१००%
१८	तटकरे, श्री. अनिकेत सुनिल	८	०	१००%
१९	तोबे, डॉ. सुधीर भास्करराव	८	०	१००%
२०	दटके, श्री. प्रविण प्रभाकरराव	८	०	१००%
२१	दराडे, श्री. किशोर भिकाजी	६	२	७५%
२२	दराडे, श्री. नरेंद्र भिकाजी	८	०	१००%
२३	दानवे, श्री. अंबादास एकनाथराव	८	०	१००%
२४	दुराणी, श्री. अब्दुल्ला खान ए. लतिफ खान	५	३	६२.५%
२५	दोऱ्ड, श्री. संजय पंडितराव	८	०	१००%
२६	धस, श्री. सुरेश रामचंद्र	६	२	७५%
२७	नाईक, श्री. नीलय मधुकर	८	०	१००%
२८	पटेल, श्री. अमरिशभाई रसिकलाल	२	६	२५%
२९	पटेल, श्री. चंदुलाल विश्रामभाई	८	०	१००%
३०	पडळकर, श्री. गोपीचंद कुंडलिक	७	१	८७.५%
३१	परिचारक, श्री. प्रशांत प्रभाकर	६	२	७५%
३२	पाटील, श्री. कपिल हरिशचंद्र	८	०	१००%
३३	पाटील, श्री. जयंत प्रभाकर	६	२	७५%
३४	पाटील, श्री. बाळाराम दत्तात्रय	०	८	०%
३५	पाटील, डॉ. रणजीत विठ्ठलराव	०	८	०%
३६	पाटील, श्री. रमेशदादा	७	१	८७.५%
३७	पाटील, श्री. रामराव बालाजीराव	६	२	७५%

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	उपस्थिती	अनुपस्थिती	उपस्थितीची टक्केवारी
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
३८	पोटे-पाटील, श्री. प्रविण रामचंद्रजी	०	८	०%
३९	पोतनिस, श्री.विलास विनायक	८	०	१००%
४०	फाटक, श्री. रविंद्र सदानंद	८	०	१००%
४१	फुके, डॉ. परिणय रमेश	६	२	७५%
४२	बाजोरीया, श्री. गोपीकिसन राधाकिसन	८	०	१००%
४३	बाजोरीया, श्री. विल्व गोपीकिसन	६	२	७५%
४४	भोसले, श्री. अनिल शिवाजीराव	०	८	०%
४५	मिझा, डॉ.वजाहत मिझा अथर	८	०	१००%
४६	मिटकरी,श्री. अमोल रामकृष्ण	८	०	१००%
४७	मेटे, श्री.विनायक तुकाराम	८	०	१००%
४८	मोहिते-पाटील,श्री.रणजितसिंह विजयसिंह	८	०	१००%
४९	रणपिसे, श्री.शरद नामदेव	८	०	१००%
५०	राजूरकर, श्री. अमरनाथ अनंतराव	८	०	१००%
५१	राठोड, श्री. राजेश धोडीराम	८	०	१००%
५२	रावते, श्री. दिवाकर नारायण	८	०	१००%
५३	लाड, श्री. अरुण गणपती	८	०	१००%
५४	लाड, श्री. प्रसाद मिनेश	८	०	१००%
५५	व्यास, श्री. गिरीशचंद्र बच्छराज	५	३	६२.५%
५६	वंजारी, श्री. अभिजीत गोविंदराव	८	०	१००%
५७	सरनाईक, श्री. किरण रामराव	८	०	१००%
५८	सिंह, श्री. रामनिवास सत्यनारायण	२	६	२५%
५९	शिंदे,श्री. शशिकांत जयवंतराव	८	०	१००%

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव	उपस्थिती	अनुपस्थिती	उपस्थितीची टक्केवारी
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
६०	रिक्त			
६१	रिक्त			
६२	रिक्त			
६३	रिक्त			
६४	रिक्त			
६५	रिक्त			
६६	रिक्त			
६७	रिक्त			
६८	रिक्त			
६९	रिक्त			
७०	रिक्त			
७१	रिक्त			

विवरण क्रमांक ५

**महाराष्ट्र विधान परिषदेच्या सन २०२१ च्या प्रथम (अर्थसंकल्पीय)
अधिवेशनातील (मार्च, २०२१) दैनंदिन कार्यवाहीचा संक्षिप्त वृत्तांत
सोमवार, दिनांक १ मार्च, २०२१**

सकाळी ११.०० वाजता दोन्ही सभागृहांच्या संयुक्त बैठकीसमोर झालेल्या माननीय राज्यपालांच्या अभिभाषणानंतर ४० मिनिटांच्या विश्रांतीनंतर विधानपरिषदेची बैठक मुंबई येथील विधानपरिषदेच्या सभागृहात दुपारी १२ वाजून १० मिनिटांनी माननीय सभापती श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर यांच्या अध्यक्षतेखाली सुरु झाली.

अधिवेशनाचा शुभारंभ वंदे मात्रम् या गीताच्या समूह गायनाने झाला.

१. संसदीय कार्यमंत्रांनी, नागपूर विभाग पदवीधर मतदारसंघातर्फे निर्वाचित झालेले सदस्य श्री. अभिजीत गोविंदराव वंजारी यांचा सभागृहास परिचय करून दिला.

२. उप सचिव यांनी सभागृहाच्या अनुमतीने, विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहाच्या संयुक्त सभेत, सोमवार, दिनांक १ मार्च, २०२१ रोजी माननीय राज्यपालांनी केलेल्या अभिभाषणाची प्रत सभागृहाच्या पटलावर ठेवली.

३. श्री. भाई जगताप, वि.प.स. यांनी पुढील प्रस्ताव मांडला.

“माननीय राज्यपालांनी केलेल्या अभिभाषणाबद्दल आम्ही या अधिवेशनाकरिता जमलेले महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे सदस्य, त्यांचे मनःपूर्वक आभार मानतो.”

श्री. विक्रम काळे व डॉ. मनिषा कायंदे, वि.प.स. यांनी प्रस्तावास अनुमोदन दिले.

माननीय सभापतींनी, माननीय राज्यपालांनी केलेल्या अभिभाषणाबद्दल त्यांचे आभार मानले व या प्रस्तावावर मंगळवार, दिनांक २ मार्च व बुधवार, दिनांक ३ मार्च, २०२१ रोजी चर्चा घेण्यात येईल तसेच या प्रस्तावास ज्या सन्माननीय सदस्यांना सुधारणा सुचवावयाच्या असतील त्यांनी त्या आज सोमवार, दिनांक १ मार्च २०२१ रोजी सायंकाळी ५.०० वाजेपर्यंत तळ मजला, आवक कक्ष, विधान भवन, मुंबई तसेच e2.council.mls@gmail.com या ई-मेल वर सादर कराव्यात असे सांगितले.

४. महसूल मंत्र्यांनी, सन २०२१ चा अध्यादेश क्रमांक-१ महाराष्ट्र मुद्रांक (सुधारणा व विधिग्राहीकरण) अध्यादेश, २०२१ सभागृहाच्या पटलावर ठेवला.

५. वित्त राज्यमंत्र्यांनी, सन २०२०-२०२१ करिता खर्चाचे पुरवणी विवरणपत्र सभागृहाला सादर केले व भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २०३(३) आणि २०५ मधील तरतुदीस अनुलक्षून मिळालेल्या अधिकारानुसार महाराष्ट्राचे माननीय राज्यपाल यांनी सन २०२०-२०२१ च्या खर्चाच्या पुरवणी विवरणपत्रावर चर्चा करण्याकरिता सभागृहाला शिफारस केली असल्याचे सांगितले.

सन २०२०-२०२१ मधील खर्चाचे पुरवणी विवरणपत्र सभागृहाला सादर झाले असून सदरहू पुरवणी मागण्यांच्या विवरणपत्राच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांसाठी राखून ठेवलेल्या टपाल खणाद्वारे वितरित करण्यात येत आहेत, असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

६. दोन्ही सभागृहांनी संमत केलेल्या विधेयकांना राज्यपालांची अधिसंमती मिळालेल्या ९ वि.स. विधेयकांची नावे उप सचिवांनी सभागृहास वाचून दाखविली.

७. माननीय सभापतींनी, महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम ८(१) अन्वये खालील सन्माननीय सदस्यांना सभापती तालिकेवर नामनिर्देशित केले.

- (१) श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स.
- (२) श्री. गोपीकिसन बाजोरिया, वि.प.स.
- (३) श्री. सतीश चव्हाण, वि.प.स.
- (४) श्री. अमरनाथ राजूरकर, वि.प.स.

श्री. विनायक मेटे वि.प.स. यांनी, विधान भवन इमारतीमध्ये येत असताना आमच्या स्वीय सहायकांना सोबत येण्याची परवानगी द्यावी, इ. बाबत मुद्दा उपस्थित केला.

याबाबतीत गांभीर्यपूर्वक विचार करण्यात येईल असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

८. माननीय सभापतींनी, सर्वश्री. माधव गोविंद वैद्य व अनंत वामन तरे, माजी वि.प.स. यांच्या दुःखद निधनाबद्दल शोक प्रस्ताव मांडला व आपल्या भावना व्यक्त केल्या.

सन्माननीय सदस्यांनी दोन मिनिटे उभे राहून दिवंगत सदस्यांना श्रधांजली अर्पण केली.

शोक प्रस्ताव संमत करण्यात आला.

शोक प्रस्तावाची एक प्रत शोकाकुल कुटुंबीयांकडे पाठविण्यात येईल असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

मंगळवार, दिनांक २ मार्च, २०२१

आज दिनांक २ मार्च, २०२१ रोजी सर्वश्री. प्रवीण दरेकर, प्रसाद लाड, अॅड. निरंजन डावखरे, सर्वश्री. सदाभाऊ खोत, रमेश पाटील, भाई गिरकर, विनायक मेटे, महादेव जानकर, वि.प.स. यांनी, “सरकारने सुरु केलेली सक्तीची वीज बील वसुली व १०० युनिटपर्यंत मोफत विजेच्या घोषणेची न केलेली अंमलबजावणी” या विषयाबाबत म.वि.प. नियम २८९ अन्वये सूचना दिली असून उक्त म.वि.प. नियम २८९ अन्वये सूचनेतील विषय आजच्या कामकाजपत्रिकेमध्ये समाविष्ट नसल्यामुळे ही सूचना अमान्य करीत आहे. तथापि, विषय महत्त्वाचा असल्यामुळे सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांना दोन मिनिटे बोलण्याची परवानगी देत असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेते यांनी उपरोक्त म.वि.प. नियम २८९ अन्वये सूचनेसंदर्भात आपले म्हणणे मांडले.

विरोधी पक्ष नेत्यांनी उपस्थित केलेल्या मुद्यांची नोंद घेण्यात आली
असल्याचे गृह मंत्र्यांनी सांगितले.

संबंधित विभागाच्या मंत्रिमहोदयांना सभागृहात बोलावून या संदर्भात उत्तर द्यावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

१. (१) तारांकित प्रश्न क्रमांक ६७६७

(चर्चा अपूर्ण)

गोंधळसदृश परिस्थितीत सभागृहाचे कामकाज करणे शक्य नसल्यामुळे सभागृहाची बैठक २० मिनिटांसाठी स्थगित करीत असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून १४ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ३४ मिनिटांनी पुन्हा सुरु झाली.

सर्वश्री प्रवीण दरेकर, नागोराव गाणार, अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी, ‘राज्यातील विनाअनुदानित प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांना अनुदान देणे’ या विषयाबाबत म.वि.प. नियम २८९ अन्वये सूचना दिली आहे परंतु उक्त विषय आजच्या कामकाज पत्रिकेमध्ये समाविष्ट नसल्यामुळे ही सूचना नाकारीत असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

श्री. विनायक मेटे, वि.प.स. यांनी, “सार्वजनिक आरोग्य विभागातील विविध पदांसाठी घेतलेल्या परीक्षेमध्ये झालेला गैरप्रकार” इ.बाबत मुद्दा उपस्थित केला.

उपरोक्त मुद्दासंदर्भात उपमुख्यमंत्र्यांनी उत्तर दिले.

(१) चार तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(२) आजच्या दिवसाच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील छप्पन प्रश्न हे वेळेअभावी अतारांकित झाले.

२. (१) विधी व न्याय राज्यमंत्र्यांनी, श्री साईबाबा संस्थान विश्वस्तव्यवस्था, शिर्डी यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवला.

(२) विधी व न्याय राज्यमंत्र्यांनी, महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा छप्पनावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवला.

(३) नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी, (क) नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या लेख्यांवरील लेखापरीक्षण पुनर्विलोकन (तृतीय) अहवाल, २०१३-२०१४, (ख) मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांचा सन २०१६-२०१७ व सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल, (ग) मुंबई मेट्रो रेल्वे महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल, (घ) मुंबई रेल्वे विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक अहवाल, (ङ) महाराष्ट्र मेट्रो रेल्वे महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवले.

(४) रोजगार हमी योजना राज्यमंत्र्यांनी, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना - महाराष्ट्र व राज्य रोजगार हमी योजना या योजनांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवला.

मंगळवार, दिनांक २ मार्च, २०२१ रोजी प्राप्त झालेल्या सूचनांपैकी मान्य करण्यात आलेल्या नियम १३ अन्वये सूचना सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आल्या असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

३. (१) श्री. विलास पोतनीस, वि.प.स. यांनी, “बोरीवली (पश्चिम) येथील सी.टी.एस. क्रमांक १४९० वर शासकीय नियमांचे उल्लंघन करून सुरु असलेला आरएमसी प्लॅट तातडीने बंद करण्याची आवश्यकता” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेते आणि श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स. यांनी कृती विभागाच्या विषयावर चर्चा करताना कोकणातील निसर्ग चक्रीवादळामुळे झालेल्या नुकसानाबाबत उपस्थित केलेल्या मुद्यासंदर्भात शासनाने ६०९ कोटी रुपये मंजूर केले असल्याबाबत कृषी मंत्र्यांनी सभागृहात माहिती दिली.

(२) श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी, “महाराष्ट्रातील पोल्ट्री व्यावसायिकांचे कोविड-१९ महामारीमुळे व दिनांक ३ जून, २०२० रोजी झालेल्या निसर्ग चक्रीवादळामुळे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाल्यामुळे पोल्ट्री व्यावसायिकांना नुकसान भरपाई देऊन त्यांना विमा संरक्षण देण्याची आवश्यकता तसेच त्यांच्याकडून वीज बिल व ग्रामपंचायत कर शेती पूरक व्यवसाय पद्धतीने आकारण्याची आवश्यकता” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

(१) श्री. प्रवीण दटके, वि.प.स. यांनी, “राज्यातील उच्च शिक्षणाचे केंद्र असणाऱ्या विद्यापीठांमध्ये राज्य शासनाचा हस्तक्षेप वाढलेला असणे” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

यासंदर्भात शासनाने निवेदन करावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(२) श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स. यांनी, “प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांना वेतन अनुदान देण्याचा निर्णय” इ.बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

(३) श्री. भाई जगताप, वि.प.स. यांनी, “राज्यात अनेक ठिकाणी पेट्रोल व डिझेलच्या दरांमध्ये कपात करून महागाई आटोक्यात आणण्यासाठी तातडीने कार्यवाही करण्याची आवश्यकता” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

शासनाने यासंबंधी नोंद घेऊन उघित उत्तर द्यावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(४) श्री. गोपीचंद पडळकर, वि.प.स. यांनी, “सन २०२० च्या अर्थसंकल्पात २० टक्के अनुदान मंजूर केलेले असताना सुद्धा अद्याप कनिष्ठ महाविद्यालये व विनाअनुदानित शाळांना अद्याप २० टक्के अनुदान मिळालेले नसणे” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

शासनाने यासंबंधी नोंद घेऊन उत्तर द्यावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(५) श्री. सदाभाऊ खोत, वि.प.स. यांनी, “सन २०१८ मध्ये तत्कालीन शासनाने सुरु केलेल्या अटल अर्थसहाय्य योजनेतर्गत राज्यातील ४९६ संस्थांनी स्वनिधी खर्च करून आपले प्रकल्प सुरु केले परंतु दीड वर्ष होऊन देखील सदर संस्थांना कर्ज व अनुदान मिळालेले नसणे” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

शासनाने यासंबंधी उचित कार्यवाही करावी असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

माननीय सभापतींनी, सभागृहाचे कामकाज दुपारी २ वाजून ३० मिनिटांपर्यंत स्थगित करीत असून दुपारी २ वाजून ३० मिनिटांनी माननीय राज्यपालांच्या अभिभाषणावरील चर्चेला सुरुवात होईल असे सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ५३ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून ३० मिनिटांनी पुन्हा सुरु झाली.

४. श्री. भाई जगताप, वि.प.स. यांनी पुढील प्रस्ताव मांडला व भाषण केले :—

“माननीय राज्यपालांनी केलेल्या अभिभाषणाबद्दल आम्ही या अधिवेशनाकरिता जमलेले महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे सदस्य, त्यांचे मनःपूर्वक आभार मानतो.”

(चर्चा अपूर्ण)

सभागृहात मंत्री महोदय उपस्थित नसल्यामुळे सभागृहाची बैठक १० मिनिटांकरीता स्थगित करीत असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून ३३ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून ४३ मिनिटांनी पुन्हा सुरु झाली.

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेते यांनी, “नाशिक येथे कुलकर्णी गार्डनजवळ ग्रेनेड सदृश्य वस्तू सापडणे” इ.बाबत माहितीविषयक मुद्दा उपस्थित केला.

या पार्श्वभूमीवर शासनाने लवकरात लवकर निवेदन करावे असे माननीय उप सभापतींनी सांगितले.

राज्यपालांच्या अभिभाषणाबदलच्या आभार प्रदर्शनाच्या प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला :—

श्री. भाई जगताप, वि.प.स. (भाषण पूर्ण)

डॉ. मनीषा कायंदे, वि.प.स. यांनी उपरोक्त आभार प्रदर्शनाच्या प्रस्तावाला अनुमोदन दिले.

राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दलच्या आभार प्रदर्शनाच्या प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला :—

(३) श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेते (भाषण अपूर्ण)

(चर्चा अपूर्ण)

(विरोधी पक्षातील काही सन्माननीय सदस्य वेलमध्ये येऊन डायसवर हाताने थापा मारून घोषणा देतात.)

गोंधळसदृश परिस्थितीत सभागृहाचे कामकाज करणे शक्य नसल्यामुळे सभागृहाची बैठक ५ मिनिटांसाठी स्थगित करीत असल्याचे माननीय उप सभापतीनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक सायंकाळी ५ वाजून २१ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक सायंकाळी ५ वाजून २६ मिनिटांनी पुन्हा सुरु झाली.

राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दलच्या आभार प्रदर्शनाच्या प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला :—

(३) श्री. शशिकांत शिंदे

बुधवार, दिनांक ०३ मार्च, २०२१

माननीय संसदीय कार्यमंत्र्यांनी काल सभागृहामध्ये उपस्थित केलेल्या काही वादग्रस्त मुद्यांबाबत माननीय सभापतींनी आपले मत मांडले.

श्री. भाई गिरकर, ॲड. अनिल परब वि.प.स. यांनी याबाबत आपले मत व्यक्त केले.

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्षनेता यांनीही याबाबत आपले मत व्यक्त केले.

सदरहू मुद्दे तपासून घेण्यात येतील, असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

१. (१) तीन तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(२) तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील एकोणसाठ प्रश्न हे वेळेअभावी अतारांकित झाले.

माननीय सभापतींनी, दिनांक १ मार्च, २०२१ ते ५ मार्च, २०२१ या कालावधीत विधान भवनाच्या प्रांगणातील मुख्य प्रवेशद्वाराजवळील मंडपात सकाळी ११-३० ते सायंकाळी ०५-०० या वेळेत आयडीएफसी बँकेकडून फास्टॅग पुरविण्यात येत असून सर्व सन्माननीय सदस्यांनी उक्त सुविधेचा लाभ घ्यावा, अशी घोषणा केली.

श्री. भाई गिरकर, वि.प.स. यांनी, फास्टॅगचे पैसे महिन्याभरापूर्वी भरून देखील अद्याप शासनाकडून त्याची नोंद केलेली नसल्याचे सांगितले.

यासंदर्भात चौकशी पूर्ण करून सभागृहाला अवगत करण्यात येईल, असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

माननीय सभापतींनी, आज प्राप्त झालेल्या म.वि.प.नियम २८९ अन्वयेच्या तीन सूचना दालनात नाकारलेल्या असल्याचे सांगितले.

२. १. विधि व न्याय राज्यमंत्र्यांनी, “विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये विधि व न्याय विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र” सभागृहासमोर ठेवले.

२. कौशल्य विकास व उद्योजकता राज्यमंत्र्यांनी, “विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील

विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र” सभागृहासमोर ठेवले.

३. गुहनिर्माण मंत्र्यांनी, “झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, पुणे व पिंपरी-चिंचवड क्षेत्र, पुणे यांचे सन २००५-२००६ ते सन २०१०-२०११ या वर्षांचे वार्षिक लेखे” सभागृहासमोर ठेवले.

४. सहकार व पणन मंत्र्यांनी, “विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र” सभागृहासमोर ठेवले.

३. संसदीय कार्य राज्यमंत्र्यांनी, “विधानपरिषदेच्या सन २०२० च्या चौथ्या (हिवाळी) अधिवेशनात दिनांक १४ डिसेंबर, २०२० ते १५ डिसेंबर, २०२० या कालावधीत मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री महोदयांनी विधानपरिषद सभागृहात दिलेल्या एकूण १० आश्वासनांची यादी, तसेच सन २०२० चे चौथे (हिवाळी) अधिवेशन संरथगित झाल्यानंतर, पूर्तता करण्यात आलेल्या एकूण ८६ आश्वासनांच्या पूर्ततेची विवरणपत्रे यादीसह” सभागृहासमोर ठेवले.

५. संसदीय कार्य राज्यमंत्र्यांनी, “विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये संसदीय कार्य विभागाचा सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र” सभागृहासमोर ठेवले.

४. माननीय सभापतींनी, आज दिनांक ३ मार्च, २०२१ रोजी मान्य केलेल्या म.वि.प.नियम ९३ अन्वयेच्या सूचना सभागृहाच्या पटलावर ठेवल्याचे घोषित केले.

५. १. डॉ.मनिषा कायंदे, वि.प.स. यांनी, “कोरोनामुळे गेल्या दहा महिन्यांपासून शाळा बंद असल्याने स्थलांतरित कामगारांची मुले शिक्षणापासून वंचित राहणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उवित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

२. डॉ. सुधीर तांबे, वि.प.स.यांनी, “अहमदनगर जिल्ह्यातील शहरी भागातील नागरिक वस्त्या, शेतांमध्ये बिबट्याचा सुळसुळाट होणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

३. श्री. किरण सरनाईक, वि.प.स. यांनी, “राज्यातील ‘कायम’ हा शब्द काढलेल्या व अनुदानास पात्र असलेल्या शाळांतील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी १८ ते २० वर्षांपासून विनावेतन काम करीत असणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

४. श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. यांनी, “संभाजीनगर नगरपरिषदेचे महापालिकेत रूपांतर होऊन ४० पेक्षा अधिक वर्षे उलटूनही त्यात नव्याने समाविष्ट झालेल्या शहराचा अद्यापही सिटी सर्वे न होणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

५. डॉ. वजाहत मिर्जा, वि.प.स. यांनी, “अल्पसंख्याक शिक्षण संस्थांच्या स्वायत्तता अबाधित ठेवून या संस्थांमध्ये शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या भरतीवर असलेली बंदी उठवणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

६. श्री. रविंद्र फाटक, वि.प.स. यांनी, “पालघर जिल्ह्यातील जव्हार तालुक्यातील अतिदुर्गम भागातील आदिवासी पाड्यांमध्ये मूलभूत सोयीसुविधा उपलब्ध नसल्यामुळे ग्रामस्थांचे प्रचंड हाल होत असणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतीनी दिले.

७. श्री. विलास पोतनीस, वि.प.स. यांनी, “राज्यात कोरोना रोगाच्या पार्श्वभूमीवर जाहीर करण्यात आलेल्या टाळेबंदीमुळे अनेकांच्या नोक-या गेल्यामुळे राज्यातील शाळांना शुल्कवाढीपासून रोखणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतीनी दिले.

८. श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स. यांनी, “मार्च, २०२० मध्ये राज्यात टाळेबंदी झाल्यामुळे विविध पर्यटन कंपन्यांनी सहली रद्द केल्याने शेकडो पर्यटकांनी भरलेली रक्कम परत न मिळता ती सहल आयोजकांकडेच अडकून असणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतीनी दिले.

९. श्री. अब्दुल्लाहखान दुर्राणी, वि.प.स. यांनी, “मराठवाड्यातील मध्यवर्ती जिल्हा असलेल्या परभणीत शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयाची अत्यंत आवश्यकता असणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतीनी दिले.

१०. अॅड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी, “शहापूर तालुक्यातील (जि.ठाणे) कसारा घाटातील खोऱ्यात अमृतकुंभ जलसागर उभारण्याबाबत स्थानिक जनता, शेतकरी व लोकप्रतिनिधी यांनी मागणी करणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतीनी दिले.

११. श्री. अमोल मिटकरी, वि.प.स. यांनी, “अकोला जिल्ह्यातील गोरगरीब विद्यार्थ्याच्या हिताकरिता अत्याधुनिक स्पर्धा परीक्षा अभ्यासिका स्थापन करण्यात येणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

१२. श्री. भाई गिरकर, वि.प.स. यांनी, “मुंबईतील वरळी स्मशानभूमी येथे भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब अंबेडकर यांच्या पत्नी माता रमाई यांचे स्मारक उभारण्यासाठी शासनाने निधी उपलब्ध केल्यानंतर अद्यापही हे स्मारक न उभारले जाणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात त्वरित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

१३. श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स. यांनी, “भूभाग क्रमांक ५, सायन कोळीवाडा प्रतीक्षा नगर येथील एकता को-ऑपरेटीव्ह हौसिंग सोसायटी या संस्थेच्या भूखंडाचे अर्धवट राहिलेले विकासकाम लवकरात लवकर पूर्ण करणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

१४. श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी, “अलिबाग तालुक्यातील (जि.रायगढ) आवास ग्रुप ग्रामपंचायत हड्डीतील भगत आळी येथील खाडीपुलालगतच्या शासकीय जमिनीवर श्री.श्रीनिवास बाळाराम भगत यांनी अतिक्रमण करणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

१५. श्री. शशिकांत शिंदे, वि.प.स. यांनी, “पुणे-बंगलोर मार्गाचे शासनाने सहा पदरीकरण करण्याच्या कामात दिरंगाई होणे” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली व आपले मत व्यक्त केले.

शासनाने यासंदर्भात उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

सभागृहाची बैठक दुपारी ०१ वाजून ३३ मिनिटांनी मध्यंतराकरिता दुपारी ०२-०० वाजेपर्यंत स्थगित झाली.

मध्यंतरानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी ०२-०० वाजता माननीय उपसभापती डॉ. नीलम गोळे यांच्या अध्यक्षतेखाली पुन्हा सुरु झाली.

सभागृहात मंत्री महोदय उपस्थित नसल्यामुळे सभागृहाची बैठक दुपारी ०२ वाजून ०१ मिनिटांनी दुपारी ०२ वाजून ११ वाजेपर्यंत १० मिनिटांकरिता स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी ०२ वाजून ११ मिनिटांनी पुन्हा सुरु झाली.

६. राज्यपालांच्या अभिभाषणावरील आभारप्रदर्शनाच्या प्रस्ताव पुनः प्रस्तुत झाला. या प्रस्तावावरील चर्चा पुढे सुरु झाली. चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला-

१) श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेता (चर्चा अपूर्ण)

श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स. यांनी, 'दिनांक २ मार्च, २०२१ रोजी जळगावमध्ये आशादीप महिलाश्रमातील एका महिलेला एका पोलिसाने विवस्त्र करून नृत्य करायला लावण्याची धक्कादायक घटना उघडकीस येणे' इ. बाबत मुद्दा उपस्थित केला.

डॉ. मनिषा कायंदे, वि.प.स. यांनी, उपरोक्त मुद्दासंदर्भात आपले मत व्यक्त केले व कडक कारवाई करण्याची मागणी केली.

माननीय गृहमंत्र्यांनी याबाबत सभागृहाला माहिती दिली.

माननीय उप सभापतींनीही याबाबत आपले मत व्यक्त केले.

राज्यपालांच्या अभिभाषणावरील आभारप्रदर्शनाच्या प्रस्ताव पुनः प्रस्तुत झाला.

प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला,—

२) श्री. जयंत प्र. पाटील

३) श्री. अंबादास दानवे

४) श्री. रणजितसिंह मोहिते-पाटील

५) डॉ. सुधीर तांबे

६) श्री. अमोल मिटकरी

७) श्री. गोपीचंद पडळकर (भाषण पूर्ण)

(चर्चा अपूर्ण)

ऊर्जा मंत्र्यांनी, “दिनांक १२-१०-२०२० रोजी मुंबई महानगराचा विद्युत पुरवठा खंडित होण” इ. बाबत म.वि.प.नियम ४६ अन्वये सभागृहात निवेदन केले.

राज्यपालांच्या अभिभाषणावरील आभारप्रदर्शनाच्या प्रस्तावावरील चर्चा पुढे सुरु झाली.

चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला :—

८) श्री. जयंत आसगावकर	९) श्री. प्रवीण दटके
१०) श्री. गोपीकिसन बाजोरीया	११) श्री.अनिकेत तटकरे
१२) श्री. अभिजीत वंजारी	१३) डॉ. परिणय फुके
१४) श्री. नरेंद्र दराडे	१५) श्री. संजय दौऱे
१६) श्री. प्रसाद लाड	१७) श्री. रविंद्र फाटक
१८) श्री. अरुण लाड	१९) श्री. रमेशदादा पाटील
२०) श्री. विलास पोतनीस	२१) डॉ. नीलय नाईक
२२) श्री. सुरेश धस	२३) श्री. सदाभाऊ खोत

गुरुवार, दिनांक ४ मार्च, २०२१

“महाराष्ट्र-कर्नाटक सीमावादावर संघर्ष व संकल्प या पुस्तकाच्या प्रती दिनांक ४ आणि ५ मार्च, २०२१ रोजी सन्माननीय सदस्यांच्या हजेरीपटाजवळील बाकावर वितरित करण्याची व्यवस्था करण्यात आलेली आहे. तरी सर्व सन्माननीय सदस्यांनी त्या प्रती प्राप्त कराव्यात, अशी घोषणा माननीय सभापतींनी केली.

१. (क) सहा तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(ख) तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील सदुसष्ट प्रश्न वेळेअभावी अतारांकित झाले.

२. (१) जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये जलसंपदा विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.

(२) महसूल राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये महसूल व वन विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.

(३) सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये सार्वजनिक आरोग्य विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.

(४) ऊर्जा राज्यमंत्र्यांनी, (क) महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा चौदावा वार्षिक अहवाल, तसेच (ख) महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवले.

(५) परिवहन राज्यमंत्र्यांनी, (क) कोंकण रेल्वे महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक अहवाल, तसेच (ख) महाराष्ट्र लोहमार्ग पायाभूत विकास महामंडळ लिमिटेड यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवले.

गृहमंत्र्यांनी, “जळगाव येथील शासकीय वसतिगृहातील मुलीस कपडे काढून नृत्य करायला लावणे,” इ. बाबत म.वि.प. नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

(१) श्री. कपिल पाटील, वि. प.स. यांनी “उच्च शिक्षण मंत्र्यांकडे ओएसडी म्हणून काम करीत असलेले कर्मचारी तसेच राज्यातील दोन कुलगुरुंनी दिलेले राजीनाम” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

(२) श्री. जयंत प्र. पाटील, वि. प.स. यांनी “महाराष्ट्रात तसेच रायगड जिल्ह्यातील सिडको बाधित स्थानिक प्रकल्पग्रस्तांना गौण खनिज पट्ट्याची मंजुरी व नूतनीकरण कालावधीच्या बाबतीतील नियमात फेरबदल करण्याची आवश्यकता” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

३. दिनांक ४ मार्च, २०२१ रोजी नियम ९३ अन्वये प्राप्त झालेल्या सूचना सभागृहाच्या पटलावर मांडण्यात आल्या असल्याची घोषणा माननीय सभापतींनी केली.

४. माननीय राज्यपालांच्या अभिभाषणाबद्दलच्या आभार प्रदर्शनाचा प्रस्ताव पुन्हा प्रस्तुत झाला.

प्रस्तावावरील चर्चेला उपमुख्यमंत्र्यांनी उत्तर दिले.

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्षनेते यांनी उत्तरादाखल भाषण केले.

प्रस्ताव मतास टाकून संमत झाला.

५. आज दिनांक ४ मार्च, २०२१ रोजी प्राप्त झालेले नियम १०१ अन्वयेच्या विशेष उल्लेखाच्या सूचना पुढे ढकलत असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

मध्यंतरासाठी सभागृहाची बैठक दुपारी २ वजून २९ मिनिटांनी स्थगित झाली.

मध्यंतरानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी ३ वाजता पुन्हा सुरु झाली.

६. वित्त राज्यमंत्र्यांनी, “महाराष्ट्र विधानपरिषद नियमांतील नियम २२८(१) मधील सात दिवसांच्या कालावधीबाबतची तरतुद सन २०१६-२०१७ च्या अर्थसंकल्पावरील चर्चेच्या संदर्भात स्थगित करण्यात यावी” असा प्रस्ताव मांडला.

प्रस्ताव प्रस्तुत झाला.

श्री. विनायक मेटे, वि. प. स. यांनी, सभागृहात कॅबिनेट मंत्री उपस्थित नसल्याबाबतचा मुद्दा उपस्थित केला आणि सभागृहाचे कामकाज १० मिनिटे स्थगित करण्याची विनंती केली.

सभागृहाची बैठक दुपारी ३ वाजून २ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी ३ वाजून १२ मिनिटांनी पुन्हा सुरु झाली.

७. माननीय उपसभापतींनी पुरवणी मागण्यांवरील चर्चेची कार्यपद्धती विशद केली व खालील मंत्रांच्या विभागांच्या मागण्यांवर चर्चा होईल, असे सांगितले.

- १) मुख्यमंत्र्यांच्या विभागांच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक ए-४, जे-१,
- २) उप मुख्यमंत्र्यांच्या विभागांच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक जी-१, जी-६, जी-९,
- ३) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक एच-६, एच-८,
- ४) अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक एम-३,
- ५) जलसंपदा व लाभक्षेत्र विकास मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक आय-१, आय-५, आय-६,
- ६) गृह मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक बी-१,
- ७) महसूल मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक सी-१, सी-५,
- ८) सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक आस-१,
- ९) अल्पसंख्यांक विकास व औकाफ, कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक झेडे-२,
- १०) ग्रामविकास मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक एल-१, एल-२, एल-७,
- ११) ऊर्जा मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक के-६, के-११,
- १२) शालेय शिक्षण मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक ई-२,
- १३) नगर विकास, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक एफ-७, एच-७,
- १४) पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास, क्रीडा व युवक कल्याण मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक डी-४,
- १५) इतर मागास बहुजन कल्याण, खार जमीन विकास, आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन मंत्रांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक सी-६,

१६) वैद्यकीय शिक्षण, सांस्कृतिक कार्य मंत्र्यांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक एस-१, एस-४,

१७) उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्र्यांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक डब्ल्यू-२,

१८) कृषि, माजी रैनिक कल्याण मंत्र्यांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक डी-३,

१९) आदिवासी विकास मंत्र्यांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक टी-५,

२०) परिवहन, संसदीय कार्य मंत्र्यांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक बी-३, बी-४,

२१) वस्त्रोद्योग, मत्स्यव्यवसाय, बंदरे मंत्र्यांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक डी-६, डी-९,

२२) महिला व बालविकास मंत्र्यांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक एक्स-१,

२३) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य मंत्र्यांच्या विभागाच्या पुरवणी मागण्या क्रमांक एन-३ मागण्यांवरील चर्चेत श्री. रामदास कदम, वि.प.स. यांनी भाग घेतला.
(चर्चा अपूर्ण)

नियम स्थगित करण्याबाबत वित्त राज्यमंत्र्यांनी मांडलेला प्रस्ताव उपसभापतींनी मतास टाकला.

प्रस्ताव मतास टाकून संमत झाला.

सन २०२०-२०२१ च्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा (पहिला व शेवटचा दिवस) –
(पुढे सुरु)

मागण्यांवरील चर्चेत पुढील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

२) श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्षनेता ३) श्री. अरुण लाड (चर्चा अपूर्ण)

(१) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे – विचार, खंडशः विचार व संमत करणे –

नगर विकास मंत्र्यांनी, सन २०२१ चे वि.स.वि. क्रमांक २ - महाराष्ट्र गुंठेवारी विकास (नियमाधीन करणे, श्रेणीवाढ व नियंत्रण) (सुधारणा) विधेयक, २०२१ विचारात घेण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडला.

विधेयक विचारात घेण्याचा प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

विधेयक विचारात घेण्यात आले.

खंडशः विचारानंतर विधेयक संमत झाले.

(२) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे – विधेयक विचारात घेणे –

महसूल राज्यमंत्र्यांनी, सन २०२१ चे वि.स.वि. क्रमांक १ - महाराष्ट्र मुद्रांक (सुधारणा व विधिग्राहीकरण) विधेयक, २०२१ विचारात घेण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडला.

विधेयक विचारात घेण्याचा प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

विधेयक विचारात घेण्यात आले.

विधेयक खंडशः सभागृहाला सादर करण्यात आले. याबाबतीत कोणतीही शिफारस करण्यात आली नाही.

ज्याअर्थी, परिषदेस कोणतीही शिफारस करावयाची नाही, त्याअर्थी, कोणत्याही शिफारसशिवाय हे विधेयक विधानसभेकडे परत पाठविण्यात येईल, असे माननीय उपसभापतीनी घोषित केले.

**सन २०२०-२०२१ च्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा (पहिला व शेवटचा दिवस) –
(पुढे सुरु)**

मागण्यांवरील चर्चेत पुढील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

४) श्री. अभिजीत वंजारी

५) श्री. जयंत प्र. पाटील

६) डॉ. मनिषा कायंदे

७) श्री. प्रसाद लाड

(चर्चा अपूर्ण)

गृहमंत्र्यांनी, “मुरबाड येथे नितीन तेलवणे यांनी महिलेसोबत अतिप्रसंग करण्याचा केलेला प्रयत्न” इ. बाबत म.वि.प. नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

**सन २०२०-२०२१ च्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा (पहिला व शेवटचा दिवस) –
(पुढे सुरु)**

मागण्यांवरील चर्चेत पुढील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

८) श्री. अमोल मिटकरी

९) श्री. जयंत आसगांवकर

१०) श्री. अंबादास दानवे

११) ॲड. निरंजन डावखरे

१२) श्री. विक्रम काळे	१३) श्री. राजेश राठोड
१४) श्री. गोपीकिसन बाजोरिया	१५) श्री. गिरीशचंद्र व्यास
१६) श्री. अनिकेत तटकरे	१७) श्री. रवींद्र फाटक
१८) श्री. रमेश पाटील	१९) श्री. नरेंद्र दराडे
२०) श्री. संजय दौँड	२१) श्री. प्रवीण दटके
२२) श्री. सदाभाऊ खोत	२३) श्री. गोपीचंद पडळकर
२४) श्री. रणजितसिंह मोहिते-पाटील	

वित्त राज्यमंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

सन २०२०-२०२१ च्या पुरवणी मागण्यांवरील चर्चा संपली असल्याचे माननीय उपसभापतींनी घोषित केले.

शासकीय विधेयक – (पुढे सुरु)

(१) विधानसभेने संमत केल्यास – विधेयक विचारात घेणे –

वित्त राज्यमंत्र्यांनी, सन २०२१ चे वि.स.वि. क्रमांक ३ - महाराष्ट्र (पुरवणी) विधेयक, २०२१ विचारात घेण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडला.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

विधेयक विचारात घेण्यात आले.

विधेयक खंडश : विचारात घेण्यात आले. याबाबतीत कोणतीही शिफारस करण्यात आली नाही.

ज्याअर्थी, परिषदेस कोणतीही शिफारस करावयाची नाही, त्याअर्थी, कोणत्याही शिफारसशिवाय हे विधेयक विधानसभेकडे परत पाठविण्यात येईल, असे माननीय उपसभापतींनी घोषित केले.

(चर्चा अपूर्ण)

शुक्रवार, दिनांक ५ मार्च, २०२१

(१) सर्वश्री प्रवीण दरेकर, प्रसाद लाड, अँड.निरंजन डावखरे, सर्वश्री सदाशिव खोत, विनायकराव मेटे, महादेव जानकर, विजय उर्फ भाई गिरकर, वि.प.स. यांनी, “इतर मागासवर्गीय समाजाचे आरक्षण” या विषयावर म.वि.प. नियम २८९ अन्वये सूचना दिली असून सूचनेतील विषय आजच्या कामकाज पत्रिकेमध्ये समाविष्ट नसल्याने सदरहू सूचना अमान्य करीत आहे. तथापि विषय महत्वाचा असल्याने माननीय विरोधी पक्ष नेते यांनी दोन मिनिटात आपले म्हणणे मांडावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेते यांनी याबाबत आपले म्हणणे मांडले.

संसदीय कार्यमंत्र्यांनी याबाबत खुलासा केला.

(२) डॉ. परिणय फुके, श्री. प्रवीण दरेकर वि.प.स. यांनी, “अनुसूचित जाती जमातीच्या विकासाच्या मागण्या” या विषयावर म.वि.प.नियम २८९ अन्वये दिलेली सूचना दालनात नाकाराली असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

१. (अ) (१) सात तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(२) आजच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील एकसष्ट प्रश्न वेळेअभावी अतारांकित झाले.

(ब) सामाजिक न्याय मंत्र्यांनी, “यवतमाळ जिल्ह्यात वसतिगृहाच्या अनुदानाची रक्कम परत गेल्याबाबत” या विषयावरील श्री.खाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री.किरण पावसकर, आनंद ठाकूर, हेमंत टकले, नरेंद्र पाटील, माजी वि.प.स. यांचा तारांकित प्रश्न क्रमांक २३००८ ला दिनांक २९ जुलै, २०१६ रोजी अनुपूरक प्रश्नोत्तराच्या वेळी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवली.

२. (१) सामान्य प्रशासन विभाग राज्यमंत्र्यांनी, (अ) महाराष्ट्र लोक आयुक्त आणि उप लोक आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांचे मा.राज्यपाल महोदयांना सादर केलेले सन २०१३ चे २, सन २०१४ चे २३, सन २०१५ चे २, सन २०१६ चे ३, सन २०१८ चा १ आणि सन २०१९ चा १ असे एकूण ३२ विशेष अहवाल त्यावरील शासनाच्या स्पष्टीकरणात्मक झापनासह, व (ब) महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी मर्यादित यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवले.

(२) अर्थ राज्य मंत्र्यांनी, महाराष्ट्राची आर्थिक पाहणी सन २०२०-२०२१ हे प्रकाशन सभागृहासमोर ठेवले.

(३) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) राज्य मंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.

(४) नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी, (अ) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये नगरविकास विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र, व (ब) शहर व औद्योगिक विकास महामंडळ महाराष्ट्र मर्यादित यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा सत्तेचाळीसावा वार्षिक अहवाल, (क) महाराष्ट्र अर्बन इन्फ्रास्ट्रक्चर फंड ट्रस्टी कंपनी लिमिटेड यांचा सन २०१६-२०१७ व सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल, (ड) महाराष्ट्र अर्बन इन्फ्रास्ट्रक्चर डेव्हलपमेंट कंपनी लिमिटेड यांचा सन २०१६-२०१७ व सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवले.

(५) संसदीय कार्य राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये इतर मागास बहुजन कल्याण विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.

(६) उच्च व तंत्र शिक्षण राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.

(७) संसदीय कार्य राज्यमंत्र्यांनी, (अ) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र, (ब) महाराष्ट्र राज्य बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) (सुधारणा) नियम, २०२० प्रसिद्ध

करणारी अधिसूचना क्रमांक बा.न्या.म.-२०१९/प्र.क्र.१२७/ का-०३, दिनांकित २८ डिसेंबर, २०२० सभागृहासमोर ठेवले.

३. श्री. निलय नाईक (समिती सदस्य) यांनी, अंदाज समितीचा पहिला व दुसरा अहवाल सभागृहास सादर केला.

४. शुक्रवार, दिनांक ५ मार्च, २०२१ रोजी म.वि.प. नियम ९३ अन्वये प्राप्त झालेल्या सूचनांपैकी मान्य करण्यात आलेल्या सूचना व त्यावरील माझे निर्णय सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आल्याचे माननीय सभापतींनी घोषित केले.

५. शुक्रवार, दिनांक ५ मार्च, २०२१ रोजी मान्य करण्यात आलेल्या विशेष उल्लेखाच्या सूचना सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आल्याचे माननीय सभापतींनी घोषित केले.

(१) अऱ्ड. निरंजन डावखरे वि.प.स. यांनी, “दिनांक ०४ मार्च, २०२१ रोजी सहकार विभागाच्या परीक्षांमध्ये झालेली अनियमितता” इ. बाबत माहितीविषयक मुद्दा उपस्थित केला.

शासनाने उचित कार्यवाही करावी असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(२) श्री.जयंत प्र.पाटील वि.प.स. यांनी, शिवाजी विद्यापीठाच्या नावाचा वापर करून छत्रपती शिवाजी महाराजांची फडके प्रकाशनाने केलेली बदनामी इ. बाबत माहितीविषयक मुद्दा उपस्थित केला.

शासनाने त्वरित कारवाई करावी असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

६. श्री. भाई जगताप (समिती प्रमुख) यांनी, पुढील प्रस्ताव मांडला.

विधानपरिषद विशेषाधिकार समितीकडे विचारार्थ प्रलंबित असलेल्या,

(१) सन्माननीय विधानपरिषद सदस्य प्रा.डॉ.मनीषा कायंदे तसेच सन्माननीय विधानपरिषद सदस्य श्री. भाई जगताप यांनी श्री.अर्णव गोस्वामी, संपादक, वृत्त निवेदक व कार्यक्रम सूत्र संचालक रिपब्लिक टिळ्ही वृत्तवाहिनी यांचेविरुद्ध दिनांक ०८ सप्टेंबर, २०२० रोजी उपस्थित केलेले विशेषाधिकार भंग व अवमानाचे प्रकरण.

(२) सन्माननीय विधानपरिषद सदस्य श्री.भाई जगताप यांनी हिंदी सिनेअभिनेत्री कंगना राणावत यांचेविरुद्ध दिनांक ०८ सप्टेंबर, २०२० रोजी उपस्थित केलेले विशेषाधिकार भंग व अवमानाचे प्रकरण.

या दोन प्रकरणांवरील विशेषाधिकार समितीचे अहवाल सादर करण्याकरिता महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम १७८ च्या पोट नियम (१) च्या परंतुकान्वये पुढील अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवसापर्यंत मुदत वाढवून देण्यात यावी.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

श्री. महादेवराव जानकर वि.प.स. यांनी, 'महाराष्ट्रात ३५ हजार पैनकार्ड धारकांवर अन्याय झालेला असून संबंधितांवर तातडीने कारवाई करण्याची आवश्यकता' इ. बाबत माहितीविषयक मुद्दा.

शासनाने उचित कारवाई करावी असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

मध्यंतराकरिता सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ३६ मिनिटांनी स्थगित झाली.

मध्यंतरानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून १५ मिनिटांनी पुन्हा सुरु झाली.

७. सर्वश्री शशिकांत शिंदे, अमोल मिटकरी, अनिकेत तटकरे, वि.प.स. यांची अल्पकालीन चर्चा.

श्री. शशिकांत शिंदे वि.प.स. यांनी नियम ९७ अन्वये पुढील विषयावर अल्पकालीन चर्चा उपस्थित केली व भाषण केले.

संपूर्ण मानवसृष्टीचा मुख्य अन्नदाता असलेल्या बळीराजा विरोधात केंद्र शासनाने शेतकरी विधेयक मंजूर करणे, सदरहू कायदा देशभरातील शेतकऱ्यांच्याविरोधात केलेला असणे, कायद्यामधील त्रटीमुळे सरकारकडून हमीभावाने शेतमाल खरेदी होण्याची शाश्वती नसणे, शेतीचे संपूर्ण खाजगीकरण होऊन खाजगी कंपन्यांची मनमानी सुरु होण्याची दाट शक्यता, भविष्यात कृषि उत्पन्न बाजार समित्यांचे अस्तित्वच नष्ट होण्याची नामुष्की, सदरहू कायद्यामुळे देशातील शेतकरी, माथाडी कामगार व इतर घटक देशोधडीला लागण्याची व्यक्त होत असलेली भीती, सदरहू कायद्यांविरोधात देशभरातून शेतकऱ्यांची होत असलेली तीव्र आंदोलने, उपोषण व संतप्त प्रतिक्रिया, पंजाबसह इतर राज्यांनी तात्काळ दखल घेत या कायद्यास प्रखर विरोध असल्याची घेतलेली निकराची भूमिका, त्यानुषंगाने त्या राज्यांच्या सभागृहात पारीत केलेले ठराव, त्याच धर्तीवर महाराष्ट्रात देखील सदरहू कायद्यास होणारा तीव्र विरोध व त्याकामी राज्य शासनाने तत्पर दखल घेत केंद्राच्या या शेतकरी कायद्यांसंदर्भात करावयाची कार्यवाही, त्याबद्दल अधिकृत भूमिका जाहिर करण्याची आवश्यकता, शेतकऱ्यांकरिता डाळी, मका, आटा, भाजीपाला, कांदा, बटाटा, फळबाजार इत्यादीबाबत शासनाने केलेल्या कायद्यात बदल करण्याची मागणी,

सदरहू शेतमालासह सरसकट सर्व शेतमालास द्यावयाची सूट, यावर शासनाची प्रतिक्रिया व करावयाची कार्यवाही.

उपरोक्त अल्पकालीन चर्चेत खालील सन्मानीय सदस्यांनी भाग घेतला.

(१) श्री. भाई जगताप

(२) श्री. जयंत प्र. पाटील

(३) श्री. प्रवीण दरेकर (विरोधी पक्षनेते) (४) श्री. सदाभाऊ खोत

पण मंत्रांनी चर्चेस उत्तर दिले.

अल्पकालीन चर्चा संपली असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्षनेते यांनी, खेड तालुक्यातील निगडे मोरेवाडी येथील १७ वर्षीय मतिमंद युवतीवर झालेला बलात्कार' इ. बाबत मुद्दा उपस्थित केला.

श्री. रामदास कदम वि.प.स. यांनी याबाबत आपले मत मांडले.

याबाबत शासनाने नोंद घेऊन उचित कारवाई करावी असे माननीय सभापतींनी सांगितले. तसेच सन्माननीय सदस्य श्री. रामदास कदम यांनी खेडच्या पोलीस निरीक्षकांसंदर्भात केलेली मागणी मान्य करावी असे माननीय सभापतींनी निर्देश दिले.

डॉ. परिणय फुके वि.प.स. यांनी, भंडारा जिल्ह्या अंतर्गत खमारा बेलगाव फाटा येथील पोलीस चौकीला रेती तस्करांनी जाळून टाकणे, इ. बाबत माहितीविषयक मुद्दा.

याबाबत उचित कार्यवाही करावी असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

८. सर्वश्री प्रवीण दरेकर, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, प्रसाद लाड, अँड. निरंजन डावखरे, सर्वश्री विनायक मेटे, सदाभाऊ खोत, महादेव जानकर, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव.

श्री. प्रवीण दरेकर (विरोधी पक्षनेता) यांनी पुढील प्रस्ताव मांडला व भाषण केले.

राज्यातील ढासळलेली कायदा व सुव्यवस्था, हत्या, अपहरण, दरोडे, घरफोड्या यासारख्या गुन्ह्यांना आला घालण्यात आलेले अपयश, अंमली पदार्थ, गुटखा व्यापार, जुगार, मटका या अवैध धंद्यात झालेली वाढ, अल्पवयीन मुले, मुली व महिलांवरील अत्याचाराच्या घटनांमध्ये झालेली वाढ, पुणे येथे पूजा चव्हाण आत्महत्या प्रकरणी

संशयित मंत्र्यांचा राजीनामा घेतला असला तरी तो राज्यपालांकडे पाठविलेला नसल्यामुळे जनतेच्या मनात निर्माण झालेला संभ्रम, या प्रकरणी २४ दिवसांचा कालावधी होऊनही गुन्हा दाखल झालेला नसून तपासाबाबत राज्यातील जनतेला अंधारात ठेवले असणे, पारदर्शक पद्धतीने तपास होण्यासाठी स्वतंत्र यंत्रणेकडे तपास देण्याची आवश्यकता, ज्येष्ठ नागरिकांसंबंधीच्या गुन्ह्यात झालेली वाढ, डान्सबारला आळा घालण्यात आलेले अपयश, सायबर गुन्ह्यांचे वाढते प्रमाण, पोलिसांवर पडणारा ताण, पुणे, नागपूर, नाशिक या सारख्या शहरात संघटित गुन्हेगारीत झालेली वाढ, वाळूमाफियांकडून, अनधिकृत बांधकाम करणाऱ्यांकडून शासकीय अधिकाऱ्यांवर होणारे हल्ले व जीवे मारण्याच्या धमक्या, कोरोना काळात पोलिसांवर झालेले हल्ले, सामाजिक तेढ निर्माण करणाऱ्यांना मिळालेले मोकळे रान, सामाजिक अत्याचारात झालेली वाढ, महान कलाकारांची गुप्तहेरामार्फत चौकशी करण्याचा सरकारने घेतलेला घृणारप्यद निर्णय, गुंडाराजचे होत असलेले उदात्तीकरण, राज्यावर घातपाती कारवायांचे असलेले गंभीर सावट, जातीय हिंसाचारात झालेली वाढ, जातपंचायतीच्या अत्याचाराच्या समोर आलेल्या घटना, तसेच, मुंबईतील अनेक मोठ्या व जनउपयोगी प्रकल्पांचे रखडलेले काम, वाहतुकीचा निर्माण झालेला गंभीर प्रश्न, मुंबई महानगरपालिकेतील भ्रष्टाचार व अनियमिततेची प्रकरणे, पुनर्विकास प्रकल्पांची रखडलेली कामे, मुंबईच्या विविध समस्यांनी धारण केलेले उग्र स्वरूप, मुंबईतील रखडलेली विकास कामे, महानगरपालिकेने गेल्या ९० वर्षात केलेला खर्च, याबाबत श्वेतपत्रिका जाहीर करण्याची होत असलेली मागणी, तसेच, कोरोना प्रादुर्भाव व मृत्यूची संख्या देशपातळीवर महाराष्ट्रात सर्वाधिक, कोरोना उपाययोजनेत झालेला भ्रष्टाचार, टाळेबंदीमुळे अडचणीत आलेल्यांना सरकारने पैकेजेस देण्यात केलेली कुचराई, सत्तारुढ पक्षाच्या नेत्यांकडून कोरोना नियमांचे झालेले उल्लंघन, कोरोना हाताळण्यात सरकारला आलेले अपयश, तसेच राज्यातील विविध विभागांचा संतुलित विकास करण्यात व टाळेबंदी शिथिलीकरणानंतर या विभागांचे अर्थचक्र सुरळीत करण्यात सरकारला आलेले अपयश, राज्यातील अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागास वर्ग, मराठा, धनगर, आर्थिकदृष्ट्या मागास यांच्यासाठीच्या योजना राबवण्यात, त्याचा लाभ देण्यात सरकारला आलेले अपयश, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी.

(भाषण अपूर्ण ..

(चर्चा अपूर्ण ..

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्षनेते यांनी, “‘जिल्हापरिषदांच्या निवडणुकीसंदर्भात नागरिकांच्या मागास प्रवर्गाच्या आरक्षणाबाबत’” या विषयासंबंधी म.वि.प. नियम २८९ अन्वये उपस्थित केलेल्या प्रस्तावाच्या सूचनेस अनुलक्षून संसदीय कार्यमंत्रांनी निवेदन केले.

राज्यातील ढासळलेली कायदा व सुव्यवस्था, इ. बाबत दिलेल्या प्रस्तावावरील चर्चा पुढे सुरु झाली.

श्री. प्रवीण दरेकर विरोधी पक्षनेते यांचे भाषण पुढे सूरु. (भाषण पूर्ण)

उपरोक्त प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

(१) श्री. प्रसाद लाड (भाषण अपूर्ण)

(चर्चा अपूर्ण)

९. डॉ. मनिषा कायंदे वि.प.स. यांचे, सन २०२१ चे वि.स.वि. क्रमांक १ – महाराष्ट्र देवदेवता, संत, महात्मे, राष्ट्रपुरुष यांच्या नावांचा व छायाचित्रांचा वापर बिअर बार, परमिट रुम, देशी व विदेशी दारू विक्री केंद्र, हॉटेल्स, उपहारगृह यांच्या नावाच्या फलकावर करण्यास प्रतिबंध करणे विधेयक, २०२१ सभागृहाच्या अनुमतीने पुरःस्थापित केले.

१०. (१) श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स. यांनी आपला ठराव क्र. ७१ मांडला व भाषण केले.

भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यात “वंदे मातरम्” आणि “जन गण मन” ही स्फुर्तिगीते म्हणत अनेक स्वातंत्र्य सैनिक फासावर चढले, त्या क्रांतिकारकांना वंदन करण्यासाठी व त्यांचा सन्मान, आदर तसेच भारत मातेला वंदन करण्यासाठी “वंदे मातरम्” व “जन गण मन” या गीतांचा भारताला स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतर शासकीय कार्यक्रमांमध्ये समावेश करण्यात आला. सदर दोन्ही गीतांना राष्ट्रीय मान्यता दिल्यामुळे लोकसभा व राज्यसभा यांच्या प्रत्येक अधिवेशनाच्या सुरुवातीला “वंदे मातरम्” आणि अधिवेशनाच्या समारोपाला “जन गण मन” म्हणण्यात येते, त्याचपद्धतीने महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या अधिवेशनाच्या पहिल्या दिवशी सुरुवातीला “वंदे मातरम्” आणि

अधिवेशनाच्या समारोपाला “जन गण मन” म्हणण्याची प्रथा दिनांक ३ डिसेंबर, १९९० पासून सुरु आहे. २६ जानेवारी या प्रजासत्ताक दिनी व १५ ऑगस्ट या स्वातंत्र्यदिनी शासकीय कार्यक्रमात फक्त राष्ट्रगीत गायली जातात. तथापि, अनेक शासकीय कार्यक्रमांच्या वेळी केवळ “जन गण मन” म्हणण्यात येते. त्यामुळे प्रत्येक केंद्र व राज्य शासनाच्या शासकीय कार्यक्रमाच्या सुरुवातीला “वंदे मातरम्” हे गीत आणि कार्यक्रमांच्या समारोपाला “जन गण मन” हे गीत म्हणण्यात यावे, याबाबत केंद्र शासनाने निर्णय घ्यावा, तसेच सर्व राज्य शासनांना या संदर्भात आदेश घ्यावेत, यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे प्रयत्न करावेत, अशी शिफारस ही विधानपरिषद शासनास करीत आहे.”

ठराव प्रस्तुत झाला

(चर्चा अपूर्ण..)

श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स. यांनी, मुंबईतील सुप्रसिद्ध उद्योगपती श्री. मुकेश अंबानी यांच्या घराखाली जिलेटिनच्या कांड्या असलेली स्कॉर्पिओ गाडी सापडली असून सदरहू गाडीच्या मालकाचा एका खाडीमध्ये मृतदेह आढळलेला असणे, इ. बाबत माहितीविषयक मुद्दा उपस्थित केल.

श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स. यांच्या ठराव क्र. ७१ वरील चर्चा पुढे सुरु झाली.

पर्यावरण मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

श्री. दिवाकर रावते वि.प.स. यांनी उत्तरादाखल भाषण केले.

सभागृहाच्या अनुमतीने ठराव मागे घेण्यात आला.

सोमवार, दिनांक ८ मार्च, २०२१

माननीय सभापतींनी, जागतिक महिला दिनानिमित्त सभागृहाच्यावतीने सभागृहातील सन्माननीय महिला सदस्या व महाराष्ट्रातील सर्व महिलांना हार्दिक शुभेच्छा देत असल्याचे सांगितले.

डॉ.मनिषा कायंदे, वि.प.स. यांनी, “ग्लीडन डेर्टींग ॲप” यांनी सर्वे करून महिलांचा केलेला अवमान इ.बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

हे प्रकरण महिला व बाल विकास मंत्र्यांनी गांभीर्याने घ्यावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

महाराष्ट्र शासनाच्या अखत्यारित जी बाब असेल ती करण्यात येईल व केंद्र शासनाला या सर्व बाबी अवगत करून कारवाई करण्याबाबत विनंती करण्यात येईल असे महिला व बाल विकास मंत्र्यांनी सांगितले.

१. (क) (१) पाच तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(२) आजच्या दिवसाच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील एक्याएँशी प्रश्न हे वेळेअभावी अतारांकित झाले.

(ख) उप सचिवांनी, अतारांकित प्रश्नोत्तराची पहिली, दुसरी, तिसरी, चौथी, पाचवी, सहावी व सातवी यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवली.

(१) श्री कपील पाटील, वि.प.स. यांनी, “कोरोनामुळे अभ्यासक्रम पूर्ण झालेला नसल्यामुळे परीक्षेचा पॅटर्न बदलण्याची आवश्यकता तसेच कोरोनाचे संकट, परीक्षांचे सावट आणि विद्यार्थ्यांच्या भविष्याची चिंता याबाबत तातडीने करावयाची कार्यवाही” या विषयाबाबत म.ग्रि.प. नियम २८९ अन्वये सूचना दिली आहे परंतु उक्त विषय आजच्या कामकाज पत्रिकेमध्ये समाविष्ट नसल्यामुळे ही सूचना दालनात नाकारीत आहे तरीही विषयाचे गांभीर्य पाहता सन्माननीय सदस्यांनी आपले म्हणणे थोडक्यात मांडावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

उपरोक्त नियम २८९ अन्वये सूचनेच्या संदर्भात श्री कपील पाटील, वि.प.स. यांनी आपले म्हणणे मांडले.

उपरोक्त विषयासंदर्भात शासनाचे धोरण दोन दिवसात सांगावे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(२) सर्वश्री प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेते व इतर वि.प.स. यांनी, “राज्यातील महिलांवरील अत्याचारात होणारी प्रचंड वाढ” या विषयाबाबत म.वि.प. नियम २८९ अन्वये सूचना दिली आहे परंतु उक्त विषय आजच्या कामकाज पत्रिकेमध्ये समाविष्ट नसल्यामुळे ही सूचना दालनात नाकारीत आहे असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

२. (१) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) राज्यमंत्र्यांनी, “विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये सामान्य प्रशासन विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र’ सभागृहासमोर ठेवले.

(२) पर्यावरण राज्यमंत्र्यांनी, “विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये नियोजन विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र’ सभागृहासमोर ठेवले.

गृह मंत्र्यांनी, मनसुख हिरेन यांच्या मृत्यूसंबंधी सभागृहाच्या अनुसतीने म.वि.प. नियम, ४६ अन्वये निवेदन केले.

(३) मराठी भाषा राज्यमंत्र्यांनी, (क) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये मराठी भाषा विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.

(ख) उद्योग राज्यमंत्र्यांनी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांचा सन २०१६-२०१७ ते सन २०२०-२०२१ या वर्षाचे अर्थविवरण पत्रक व कामाचा कार्यक्रम आणि सन २०१५-२०१६ ते सन २०१९-२०२० या वर्षाचे सुधारित अंदाजपत्रक, (ग) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांचा सन २०१५-२०१६ व सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा अनुक्रमे चोपन्नावा व पंचावन्नावा वार्षिक अहवाल आणि (घ) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांचा सन २०१५-२०१६ व सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा वार्षिक हिशेब सभागृहासमोर ठेवले.

(४) कामगार मंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.

(५) ऊर्जा राज्यमंत्र्यांनी, महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्यादित यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा पंधरावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवले.

(६) उच्च व तंत्र शिक्षण राज्यमंत्र्यांनी, (क) यशवंतराव चहाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक यांचे सन २००९-२०१० ते सन २०१३-२०१४ या वर्षाचे वार्षिक लेखे आणि अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवाल, (ख) मुंबई विद्यापीठ यांचे सन २०१४-२०१५ ते सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल, (ग) कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल, (घ) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांचे सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे वार्षिक लेखे, (ङ) कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक, नागपूर यांचे सन २०१८-२०१९ व सन २०१९-२०२० या वर्षाचे वार्षिक लेखे, (च) राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ यांचे सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे वार्षिक लेखे (अंकेक्षण अहवालासह), (छ) स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, विष्णुपुरी नांदेड यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल, (ज) कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा एकोणतीसावा वार्षिक अहवाल, (झ) पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर विद्यापीठ, सोलापूर यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा पंधरावा वार्षिक अहवाल, (ट) पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर विद्यापीठ, सोलापूर यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक लेखा परीक्षण अहवाल आणि (ठ) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा बासष्टावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवले.

(७) कृषि राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.

(८) मृद व जलसंधारण राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये मृद व जलसंधारण विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.

(९) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.

(१०) पर्यावरण व वातावरणीय बदल राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.

सोमवार, दिनांक ८ मार्च, २०२१ रोजी मान्य करण्यात आलेल्या विशेष उल्लेखाच्या सूचना सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आल्याचे माननीय उपसभापतींनी सांगितले.

श्री. रामदास कदम, वि.प.स. यांनी, “कोकणासाठी वैधानिक विकास महामंडळ स्थापन करणे” इ.बाबत कार्यपद्धती विषयक मुद्दा उपस्थित केला.

उपरोक्त मुद्दासंदर्भात श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेते यांनी आपले म्हणणे मांडले.

शासनाने याची गांभीर्याने दखल घ्यावी असे माननीय उपसभापतींनी सांगितले.

सोमवार, दिनांक ८ मार्च, २०२१ रोजी प्राप्त झालेल्या औचित्याच्या मुद्दांपैकी मान्य केलेले औचित्याचे मुद्दे सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ३२ मिनिटांनी रथगित झाली.

सभागृहाची बैठक दुपारी २.०० वाजता पुन्हा सुरु झाली.

३. वित्त राज्यमंत्र्यांनी, सन २०२१-२०२२ चा अर्थसंकल्प सभागृहाला सादर केला.

सन २०२१-२०२२ चा अर्थसंकल्प सभागृहाला सादर झाला आहे. अर्थसंकल्पीय प्रकाशने असलेली पेन ड्राईव सुटकेससह सन्माननीय सदस्यांना देण्याची व्यवस्था वित्त विभागातर्फे विधान भवन इमारतीच्या मुख्य प्रवेशद्वारासमोरील आरटीपीसीआर

चाचणी केंद्र असलेल्या मंडपात करण्यात आली आहे. सन्माननीय सदस्यांनी वितरण केंद्रावरुन सदर प्रकाशने घ्यावीत असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

मंगळवार, दिनांक ९ मार्च, २०२१

सर्वश्री प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेता व इतर वि.प.स. यांचा म.वि.प.नियम २६० अन्वये 'राज्यात ढासळलेली कायदा व सुव्यवस्था' यासंबंधी दिलेला प्रस्ताव-(चर्चा पुढे)

उपरोक्त प्रस्ताव पुन्हा प्रस्तुत झाला.

प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला-

(१) श्री. प्रसाद लाड (भाषण पूर्ण)

(चर्चा अपूर्ण)

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेता यांनी 'आदिवार्सीकरिता कार्यरत असणा-या श्रमजीवी संघटनेच्या आदोलक श्रीमती स्नेहा विवेक पंडीत यांना मरीन ड्राईव्ह पोलीस स्टेशनला पोलिसांनी अयोग्य वागणूक देणे' इ. बाबत माहितीचा मुद्दा उपस्थित केला.

सदरहू घटनेबाबत शासनाने योग्य ती कारवाई करावी, असे निदेश माननीय उपसभापतींनी दिले.

श्री. शशिकांत शिंदे, वि.प.स. यांनी, 'अर्थसंकल्पीय अधिवेशनाच्या पार्श्वभूमीवर सर्व लोकप्रतिनिधींची कोळिड चाचणी करताना सन्माननीय सदस्य श्री. प्रेशांत परिचारक यांचा कोळिड चाचणी अहवाल पॉझिटिव्ह येणे' इ.बाबत माहितीविषयक मुद्दा उपस्थित केला.

श्री. गोपीचंद पडळकर, वि.प.स. यांनी याबाबत आपले म्हणणे मांडले.

माननीय उपसभापतींनी याबाबत आपले मत व्यक्त केले.

सर्वश्री प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेता व इतर वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये 'राज्यात ढासळलेली कायदा व सुव्यवस्था' यासंबंधी दिलेला प्रस्ताव-(चर्चा पुढे)

म.वि.प.नियम २६० अन्वये प्रस्तावावरील चर्चा पुढे सुरु झाली.

उपरोक्त प्रस्तावावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला-

(२) श्री. अंबादास दानवे

(३) श्री. शशिकांत शिंदे

(४) श्री. सुरेश धस

(५) श्री. अभिजित वंजारी

(चर्चा अपूर्ण)

श्री. प्रशांत परिचारक, वि.प.स. यांनी, कोळ्हिड चाचणी अहवाल पॉझिटिव्ह आल्यासंदर्भात आपले म्हणणे सभागृहासमोर विस्तृतपणे मांडले.

सभागृहाची विशेष बैठक सकाळी ११ वाजून ४७ मिनिटांनी दुपारी १२.०० वाजेपर्यंत स्थगित झाली.

सभागृहाची नियमित बैठक दुपारी १२.०० वाजता माननीय सभापती श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर यांच्या अध्यक्षतेखाली सुरु झाली.

श्री. शशिकांत शिंदे, वि.प.स. यांनी, 'मराठा समाजाला आरक्षण मिळण्यासंदर्भात राज्यभरात व्यापक आंदोलने झाल्याच्या पार्श्वभूमीवर सर्वोच्च न्यायालयात झालेल्या सुनावणीची माहिती जनतेला मिळणे' इ.बाबत माहितीचा मुद्दा उपस्थित केला.

श्री. सतीश चव्हाण, वि.प.स. यांनीही उपरोक्त मुद्द्याला अनुमोदन देऊन आपले म्हणणे मांडले. तसेच शासनाने याबाबत सुस्पष्ट निवेदन करावे, अशी विनंती केली.

श्री. विनायक मेटे, वि.प.स. यांनी याबाबत आपले मत व्यक्त केले.

माननीय सभापतींनी, शासनाने या विषयावर म.वि.प.नियम ४६ अन्वये निवेदन करावे, असे निर्देश दिले.

१. (१) अकरा तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(२) तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील तीन तारांकित प्रश्न राखून ठेवण्यात आले.

(३) तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील चाळीस प्रश्न हे वेळेअभावी अतारांकित झाले.

२. (१) वित्त व नियोजन राज्यमंत्र्यांनी,

(१) "राजीव गांधी विज्ञान व तंत्रज्ञान आयोग यांचा सन २०१७-२०१८ व सन २०१८-२०१९ या वर्षांचा अहवाल" सभागृहासमोर ठेवला

(२) "विदर्भ विकास मंडळ, नागपूर, मराठवाडा विकास मंडळ, औरंगाबाद आणि उर्वरित महाराष्ट्र विकास मंडळ, मुंबई यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षांचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवला.

૩. કામગાર મંત્રાંની, પુઢીલ અહવાલ સભાગૃહાસમોર ઠેવલે-

- (ક) 'સુરક્ષા રક્ષક મંડળ, બૃહન્મુંબર્ઝ વ ઠાણે જિલ્હા યાંચા સન ૨૦૧૭-૨૦૧૮ યા વર્ષાચા સદતીસાવા વાર્ષિક અહવાલ'
- (ખ) 'સાંગલી જિલ્હા સુરક્ષા રક્ષક મંડળ, સાંગલી યાંચા સન ૨૦૧૮-૨૦૧૯ યા વર્ષાચા વાર્ષિક અહવાલ'
- (ગ) 'નાગપૂર જિલ્હા સુરક્ષા રક્ષક મંડળ, નાગપૂર યાંચા સન ૨૦૧૫-૨૦૧૬ તે સન ૨૦૧૭-૨૦૧૮ યા વર્ષાચે અનુક્રમે ચૌદાવા, પંધરાવા વ સોળાવા વાર્ષિક અહવાલ'
- (ઘ) 'અહમદનગર જિલ્હા સુરક્ષા રક્ષક મંડળ, અહમદનગર યાંચે સન ૨૦૧૭-૨૦૧૮ વ સન ૨૦૧૮-૨૦૧૯ યા વર્ષાચે વાર્ષિક અહવાલ'
- (ઝ) કાપૂસ બાજાર કામગાર મંડળ, બૃહન્મુંબર્ઝ, ઠાણે વ રાયગડ જિલ્હાંકરિતા યાંચે સન ૨૦૧૧-૨૦૧૨ તે સન ૨૦૧૮-૨૦૧૯ યા વર્ષાચે અનુક્રમે ચાલીસાવા, એકેચાલીસાવા, બેચાલીસાવા, ટ્રેચાલીસાવા, ચવેચાલીસાવા, પંચેચાલીસાવા, સેહેચાલીસાવા વ સત્તેચાલીસાવા વાર્ષિક અહવાલ'
- (ચ) 'નાગપૂર વ વર્ધા જિલ્હા માથાડી વ અસંરક્ષિત કામગાર મંડળ, નાગપૂર યાંચે સન ૨૦૧૩-૨૦૧૪ તે સન ૨૦૧૭-૨૦૧૮, યા વર્ષાચે અનુક્રમે ચાલીસાવા, એકેચાલીસાવા, બેચાલીસાવા, ટ્રેચાલીસાવા વ ચવેચાલીસાવા વાર્ષિક અહવાલ'
- (છ) 'અહમદનગર માથાડી વ અસંરક્ષિત કામગાર મંડળ, અહમદનગર યાંચે સન ૨૦૧૩-૨૦૧૪ તે સન ૨૦૧૭-૨૦૧૮ યા વર્ષાચે વાર્ષિક અહવાલ'
- (જ) 'કાપડ બાજાર આણ દુકાને મંડળ, મુંબર્ઝ (બૃહન્મુંબર્ઝ, ઠાણે આણ રાયગડ જિલ્હાંકરિતા) યાંચા સન ૨૦૧૦-૨૦૧૧ તે સન ૨૦૧૫-૨૦૧૬ યા વર્ષાચે અનુક્રમે ચાલીસાવા, એકેચાલીસાવા, બેચાલીસાવા, ટ્રેચાલીસાવા, ચવેચાલીસાવા વ પંચેચાલીસાવા વાર્ષિક અહવાલ'
- (ઝ) 'સાંગલી જિલ્હા માથાડી વ અસંરક્ષિત કામગાર મંડળ, સાંગલી યાંચે સન ૧૯૯૫-૧૯૯૬ તે સન ૨૦૧૨-૨૦૧૩ યા વર્ષાચે અનુક્રમે બારાવા, તેરાવા, ચૌદાવા, પંધરાવા, સોળાવા, સતરાવા, અઠરાવા, એકોણીસાવા, વીસાવા, એકવીસાવા, બાવીસાવા, તેવીસાવા,

चोवीसावा, पंचवीसावा, सव्वीसावा, सत्तावीसावा, अड्डावीसावा व एकोणतीसावा वार्षिक अहवाल'

- (ट) 'मुंबई लोखंड व पोलाद कामगार मंडळ यांचे सन २००७-२००८ ते सन २०१०-२०११ या वर्षाचे अनुक्रमे अडतीसावा, एकोणचाळीसावा, चाळीसावा व एकेचाळीसावा वार्षिक अहवाल'
- (ठ) 'महाराष्ट्र मच्छीमार उद्योगातील मच्छीमार आणि इतर श्रमजीवी कामगार मंडळ यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा पहिला वार्षिक अहवाल'
- (घ) 'महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याणकारी मंडळ, मुंबई यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल' सभागृहाच्या पटलावर ठेवले.
- (४) **गृह राज्यमंत्र्यांनी,** महाराष्ट्र राज्य पोलीस गृहनिर्माण व कल्याण महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांचा दिनांक ३१ मार्च, २०१८ रोजी समाप्त होणाऱ्या वर्षाचा चवेचाळीसावा व दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजी समाप्त होणाऱ्या वर्षाचा पंचेचाळीसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवले.
- (५) **महसूल राज्यमंत्र्यांनी, (क)** सन २०१७-२०१८ चे ठाणे / रायगड / रत्नागिरी / सिंधुदुर्ग / पालघर / नाशिक / धुळे / नंदुरबार / जळगांव / अहमदनगर / पुणे / सातारा / सांगली / सोलापूर / कोल्हापूर / औरंगाबाद / जालना / परभणी / हिंगली / बीड / नांदेड / उस्मानाबाद / लातूर / अमरावती / अकोला / वाशिम / बुलढाणा / यवतमाळ / नागपूर / वर्धा / भंडारा / गोंदिया / चंद्रपूर व गडचिरोली या ३४ जिल्हा परिषदांचे वार्षिक प्रशासन अहवाल' आणि (ख) 'विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये ग्रामविकास विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र' सभागृहासमोर ठेवले.
- (६) **उद्योग मंत्र्यांनी, (क)** "विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाचे सन २०१७-२०१८, सन २०१८-२०१९ व सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व

अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र” आणि “(ख) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र” सभागृहासमोर ठेवले.

- (७) **वित्त व नियोजन राज्यमंत्र्यांनी,** “विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये आदिवासी विकास विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र” सभागृहासमोर ठेवले.
- (८) **माहिती व जनसंपर्क राज्यमंत्र्यांनी, (क)** “विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये महिला व बालविकास विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र” आणि (ख) महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा पंचवीसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवला.

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेते यांनी, “राज्यात महिलांवर मोठ्या प्रमाणात अत्याचार सुरु असून महिला आयोग हे न्याय मागण्याचे प्रभावी माध्यम आहे. तथापि, राज्य शासनाने महिला आयोगाच्या अध्यक्ष आणि त्यांच्या समितीची नियुक्ती करावी,” इ.बाबत मुद्दा उपस्थित केला.

शासनाने उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

- (९) **गृह राज्यमंत्र्यांनी,** महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक लेखा परीक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवला.

३. श्री. विलास पोतनीस, समिती प्रमुख यांनी विधानपरिषद आश्वासन समितीचा अहवाल क्रमांक २०२ सभागृहास सादर केला.

४. श्री. नरेंद्र दराडे , समिती प्रमुख यांनी विधानपरिषद सदस्य अनुपस्थिती समिती (२०२१-२०२२) चा पहिला अहवाल सभागृहाला सादर केला.

५. (१) श्री. सदाभाऊ खोत, वि.प.स. यांनी, ' कनवाड, ता.शिरोळ, जि. कोल्हापूर येथील गट क्रमांक २६८ मध्ये अधिकारी व माफियांच्या संगनमताने अवैध माती उत्खनन होणे' इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वयेच्या सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींच्या निदेशानुसार महसूल राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(२) श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स. यांनी, ' मुंबई उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार टीईटी अहंता धारण न करणा-या शिक्षकांचे १ जानेवारी, २०२० पासून रोखलेले वेतन शिक्षकांच्या खात्यावर वर्ग करणे' इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वयेच्या सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींच्या निदेशानुसार शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(३) श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेते यांनी, ' महामेट्रो मुंबई, पुणे, नागपूर या ठिकाणी होणा-या विविध पदभरती मौखिक पद्धतीवर न घेता महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत घेणे' इ.बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वयेच्या सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींच्या निदेशानुसार नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

६. मंगळवार, दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजी मान्य करण्यात आलेल्या विशेष उल्लेखाच्या सूचना सभागृहाच्या पटलावर ठेवल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

७. मंगळवार, दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजी मान्य करण्यात आलेले औचित्याचे मुद्दे सभागृहाच्या पटलावर ठेवल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

श्री. शशिकांत शिंदे, वि.प.स. यांनी, 'विधानपरिषद सदस्यांचे अधिकार व हक्क याबाबत सभागृहाकडून स्पष्टीकरण मिळणे' इ.बाबत माहितीचा मुद्दा उपस्थित केला.

सभागृहाची बैठक मध्यंतरासाठी दुपारी ०१ वाजून २७ मिनिटांनी रथगित झाली.

मध्यंतरानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी ०२.०० वाजता पुढा सुरु झाली.

८. (१) सर्वश्री विक्रम काळे, शशिकांत शिंदे, सतीश चव्हाण वि.प.स. यांची म.वि.प.नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा –

श्री. विक्रम काळे, वि.प.स. यांनी पुढील अल्पकालीन चर्चा उपस्थित केली व भाषण केले.

“दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वी सेवेत आलेल्या परंतु, ती शाळा किंवा वर्गतुकडी विनाअनुदान अंशतः अनुदान किंवा टप्पा अनुदानावर असणे व दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर ती शाळा किंवा वर्गतुकडी १००% अनुदानावर येणे, या शिक्षकांची जुन्या पेन्शन योजनेची खाती उघडणे, त्या खात्यावर जुन्या पेन्शन योजनेप्रमाणे वेतनातून जी.पी.एफ. हप्त्याची रक्कम कपात होणे, यामधील सेवानिवृत्त झालेल्या काही शिक्षकांना जुन्या पेन्शन योजनेचा लाभ मिळणे, त्यानंतर काही शिक्षकांची तोंडी आदेशाने जी.पी.एफ. कपात बंद करणे, परंतु जुन्या पेन्शनची खाती सुरु ठेवणे, दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पासून नवीन पेन्शन योजना लागू करण्याचा निर्णय शासनाने घेणे असे असताना नियमानुसार दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वी सेवेत आलेल्या शिक्षकांची शाळा किंवा वर्गतुकडी दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वी १००% अनुदानावर नाही म्हणून त्यांना जुनी पेन्शन योजना लागू न करणे, हे अन्यायकारक असणे, यासाठी शिक्षक लोकप्रतिनिधींनी वेळोवेळी शासनाकडे पाठपुरावा करणे, शासनाने यासंबंधीची काढलेली दिनांक १० जुलै, २०२० ची अधिसूचना रद्द करणे, यासाठी अभ्यास समितीचे गठन करणे, परंतु तरीही आजपावेतो शासनाकडून सकारात्मक निर्णय न होणे, पेन्शन हा विषय शिक्षकांच्या जीवनाशी व कुटुंबाशी निगडित असल्यामुळे शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया. ”

उपरोक्त अल्पकालीन चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला-

(१) श्री. नागोराव गाणार (२) श्री. सतीश चव्हाण

शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

सदर अल्पकालीन चर्चा संपली असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(२) सर्वश्री विक्रम काळे, शशिकांत शिंदे, सतीश चव्हाण वि.प.स. यांची म.वि.प.नियम १७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा –

श्री. विक्रम काळे, वि.प.स. यांनी पुढील अल्पकालीन चर्चा उपस्थित केली व भाषण केले.

“दिनांक १३ सप्टेंबर, २०१९ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केलेल्या प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक शाळा व वर्गतुकड्यांना २०% वेतन अनुदान सुरु करणे, सध्या २०% अनुदान घेत असलेल्या शाळांना ४०% वेतन अनुदान देण्यासाठी निधी वितरणाचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यासाठी त्यांची

राज्यस्तरावरुन तपासणी करण्यात येणे, त्यामध्ये काही शाळांना अपात्र ठरविणे, तपासणीअंती याद्या जाहीर करुनही निधी वितरणाचा शासन निर्णय निर्गमित न होणे, निकषाप्रमाणे मूल्यांकन करुन वारंवार तपासणी करुन अघोषित प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळा व सन २०१२-१३ च्या वर्गतुकड्या अनुदानास पात्र ठरवून प्रस्ताव मंत्रालय स्तरावर दाखल होऊन बराच कालावधी होणे, परंतु त्या वेतन अनुदानासाठी पात्र म्हणून घोषित करुन वेतन अनुदान सुरु न करणे, मागील आघाडी शासनाने अनुदानासाठी निश्चित केलेले प्रचलित धोरण प्रथम वर्षी २०%, ४०%, ६०%, ८०% व पाचव्या वर्षी १००% धोरण पुन्हा कायम करण्याचा निर्णय न होणे, यामुळे राज्यातील हजारो शिक्षक बंधु-भगिनी गेल्या २९ जानेवारी, २०२१ पासून आझाद मैदान येथे आंदोलन करणे, शिक्षक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे वारंवार पाठपुरावा करणे, तरीही शासनाने कोणताच निर्णय न घेणे, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.”

उपरोक्त अल्पकालीन चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला-

(१) श्री. जयंत आसगावकर

शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

सदर अल्पकालीन चर्चा संपली असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(३) सर्वश्री सुरेश धस, प्रसाद लाड, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, विनायक मेटे, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम १७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा –

श्री. सुरेश धस, वि.प.स. यांनी पुढील अल्पकालीन चर्चा उपस्थित केली व भाषण केले.

‘राज्यातील साखर कारखान्यांसाठी ऊस तोडणे, साळणे व त्यांच्या मोळ्या बांधून बैलगाड्या भरुन तसेच माल ट्रॅक्टरमध्ये भरुन तो साखर कारखान्यांपर्यंत पाहोचविण्याची कामे करणारा मजूर वर्ग मोठया प्रमाणावर असणे, हे मजूर मुख्यतः महाराष्ट्राच्या जिरायती व दुष्काळी भागातून साखर कारखान्यांवर काम करण्यासाठी वर्षातील ८ महिने येत असून या मजुरांना साखर कारखान्यांकडून वेठविगार पद्धतीने राबविले जात असणे, या मजुरांना मजुरीच्या संदर्भात ऊस तोडणीचे दर ठरविण्यासाठीची वैयक्तिक पद्धत अत्यंत चुकीची असल्याने राबविले जात असणे, या मजुरांना मजुरीच्या संदर्भात ऊस तोडणीचे दर ठरविण्यासाठीची वैक्तिक पद्धत अत्यंत चुकीची असल्याने ती बदलणे

आवश्यक असणे, या मजुरांना इतर कामगारांप्रमाणे विमा संरक्षण व त्यांच्या मुलांना शिक्षणाचा लाभ मिळणे गरजेचे असणे, त्यांचे राहणीमान, त्यांना न मिळणाऱ्या मूलभूत सुविधा तसेच मजुरांच्या स्त्रियांवरील अत्याचार रोखण्यासाठी प्रभावी कायदा करण्याची आवश्यक असणे, या संदर्भात शासनाने तातडीने कार्यवाही करण्याची आवश्यकता. ”

उपरोक्त अल्पकालीन चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला—

(१) विनायक मेटे

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

सदर अल्पकालीन चर्चा संपली असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(४) सर्वश्री विनायक मेटे, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, ॲड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

श्री. विनायक मेटे, वि.प.स. यांनी पुढील अल्पकालीन चर्चा उपस्थीत केली व भाषण केले.

“सार्वजनिक आरोग्य विभागामार्फत दिनांक २८ फेब्रुवारी २०२१ रोजी घेण्यात आलेल्या परीक्षेत प्रचंड गोंधळ व गैरव्यवहार झाले असल्याचे उघडकीस येणे, सदर परीक्षेकरिता अत्यंत मेहनत घेऊन तयारी केलेल्या बन्याचशा उमेदवारांना हॉल टिकीट न मिळणे, तसेच सील फुटलेले पेपर उमेदवारांना देण्यात येणे, अपेक्षित अशी आसन व्यवस्था नसल्याने या परीक्षेच्या संपूर्ण नियोजनाचा बट्टचाबोळ होणे, स्टाफ नर्स पदाच्या प्रश्नपत्रिकेमध्ये संबंधित विषयास अनुसरुन प्रश्न न विचारणे, सदोष आसन व्यवस्थेमुळे कित्येक डमी उमेदवार परीक्षेला बसल्याची उपस्थित होत असलेली शंका, पुण्यातील काही केंद्रावर अर्धा तास उशिराने परीक्षा सुरु होणे, मराठवाडा, कोकण व विदर्भ या ठिकाणी एकाच बाकावर दोन परीक्षार्थी बसवून नक्कल (कॉपी) करून प्रश्नपत्रिका सोडविल्याची दाट शक्यता, सदर परीक्षा घेताना नियोजनाअभावी ही परीक्षा पारदर्शकपणे पार पडली नसल्याचे एमपीएससी स्टूडंट राईट्सचे प्रतिनिधी यांनी व्यक्त केलेली भिती, सदर परीक्षेमध्ये मोबाईल व तत्सम इलेक्ट्रॉनिक साधनांचा वापर होणे, तसेच बन्याच उत्तरपत्रिका कोन्याच सोडल्या असल्याचे निर्दर्शनास येणे, मान्यताप्राप्त व नामांकित एजन्सी डावलून ब्लॅक लिस्टेड एजन्सीमार्फत परीक्षा घेऊन ही अनियमितता संघटितपणे केली असल्याची शक्यता, या प्रकरणी राज्यातून उमेदवार व पालकांकडून होत असलेला संताप, सदर परीक्षा नव्याने

एमपीएससी मार्फत घेण्यासंदर्भात होत असलेली मागणी यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया. “

सार्वजनिक आरोग्य मंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

सदर अल्पकालीन चर्चा संपली असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सार्वजनिक बांधकाम मंत्र्यांनी, ‘मराठा आरक्षणासंदर्भातील न्यायालयीन सद्यःस्थिती’ इ.बाबत म.वि.प.नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

९. नगरविकास मंत्र्यांनी, सन २०२१ चे वि.स.वि. क्रमांक - ४ महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी (सुधारणा) विधेयक, २०२१ मांडले व सदर विधेयक विचारात घेण्यात यावे असा प्रस्ताव मांडला.

प्रश्न प्रस्तुत झाला.

उपरोक्त विधेयक विचारात घेण्याच्या प्रश्नावरील चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला—

(१) श्री. शशिकांत शिंदे

नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी चर्चेस उत्तर दिले.

विधेयक विचारात घेण्यासंबंधीचा प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

विधेयक विचारात घेण्यात आले.

खंडश: विचारानंतर उपरोक्त विधेयक संमत झाले.

१०. वित्त राज्यमंत्र्यांनी, म.वि.प.नियम २८९ अन्वये पुढील प्रस्ताव मांडला—

“महाराष्ट्र विधानपरिषद नियमांतील नियम २८९ अन्वये अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेच्या संदर्भात विधानपरिषद नियमांतील नियम २२८ (१) मधील सात दिवसांच्या कालावधीबाबतची जी तरतूद आहे, ती स्थगित करण्यात यावी.”

प्रस्ताव मतास टाकून संमत झाला.

सभागृहाची बैठक दुपारी ३ वाजून ५७ मिनिटांनी २० मिनिटांकरिता स्थगित झाली.

**स्थिगितीनंतर सभागृहाची बैठक सायंकाळी ४ वाजून १७ मिनिटांनी
पुन्हा सुरु झाली.**

११. माननीय उप सभापतींनी सन २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेची कार्यपद्धती विशद केली—

सन २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेत खालील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.—

(१) श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्ष नेते	(२) श्री. दिवाकर रावते
(३) श्री. अमोल मिटकरी	(४) डॉ. वजाहत मिश्रा
(५) श्री. रणजितसिंह मोहिते-पाटील	(६) श्री. रविंद्र फाटक
(७) श्री. अरुण लाड	(८) डॉ. सुधीर तांबे
(९) श्री. नागोराव गाणार	(१०) श्री. नरेंद्र दराडे
(११) श्री. संजय दौड	(१२) श्री.अभिजित वंजारी
(१३) श्री. सुरेश धस	(१४) डॉ. मनिषा कायंदे
(१५) अॅड. निरंजन डावखरे	(१६) श्री. अंबादास दानवे
(१७) डॉ. परिणय फुके	(१८) श्री. विलास पोतनीस
(१९) श्री. प्रशांत परिचारक	(२०) श्री.रमेशदादा पाटील

(चर्चा अपूर्ण)

बुधवार, दिनांक १० मार्च, २०२१

सर्वश्री प्रवीण दरेकर, विजय ऊर्फे भाई गिरकर, प्रसाद लाड, अँड. निरंजन डावखरे, सर्वश्री विनायक मेटे, सदाभाऊ खोत, महादेव जानकर, वि.प.स. यांचा नियम २६० अन्वये प्रस्ताव – (प्रस्ताव पुन्हा प्रस्तुत झाला)

“राज्यातील ढासळलेली कायदा व सुव्यवस्था, हत्या, अपहरण, दरोडे, घरफोड्या यासारख्या गुन्ह्यांना आला घालण्यात आलेले अपयश, अंमली पदार्थ, गुटखा व्यापार, जुगार, मटका या अवैध धंद्यात झालेली वाढ, अल्पवयीन मुले, मुली व महिलांवरील अत्याचाराच्या घटनांमध्ये झालेली वाढ, पुणे येथे पुजा चव्हाण आत्महत्या प्रकरणी संशयित मंत्र्यांचा राजीनामा घेतला असला तरी तो राज्यपालांकडे पाठविलेला नसल्यामुळे जनतेच्या मनात निर्माण झालेला संश्रम, या प्रकरणी २४ दिवसांचा कालावधी होऊनही गुन्हा दाखल झालेला नसून तपासाबाबत राज्यातील जनतेला अंधारात ठेवले असणे, पारदर्शक पद्धतीने तपास होण्यासाठी स्वतंत्र यंत्रणेकडे तपास देण्याची आवश्यकता, ज्येष्ठ नागरिकांसंबंधीच्या गुन्ह्यात झालेली वाढ, डान्सबारला आला घालण्यात आलेले अपयश, सायबर गुन्ह्यांचे वाढते प्रमाण, पोलिसांवर पडणारा ताण, पुणे, नागपूर, नाशिक या सारख्या शहरात संघटित गुन्हेगारीत झालेली वाढ, वाळू माफियांकडून, अनधिकृत बांधकाम करणाऱ्यांकडून शासकीय अधिकाऱ्यांवर होणारे हल्ले व जीवे मारण्याच्या धमक्या, करोना काळात पोलिसांवर झालेले हल्ले, सामाजिक तेढ निर्माण करणाऱ्यांना मिळालेले मोकळे रान, सामाजिक अत्याचारात झालेली वाढ, महान कलाकारांची गुप्तहेरांमार्फत चौकशी करण्याचा सरकारने घेतलेला घृणास्पद निर्णय, गुंडाराजचं होत असलेले उदात्तीकरण, राज्यावर घातपाती कारवायांचं असलेलं गंभीर सावट, जातीय हिंसाचारात झालेली वाढ, जातपंचायतीच्या अत्याचाराच्या समोर आलेल्या घटना, तसेच, मुंबईतील अनेक मोठ्या व जनउपयोगी प्रकल्पांचे रखडलेले काम, वाहतुकीचा निर्माण झालेला गंभीर प्रश्न, मुंबई महानगरपालिकेतील भ्रष्टाचार व अनियमिततेची प्रकरणे, पुनर्विकास प्रकल्पांची रखडलेली कामे, मुंबईच्या विविध समस्यांनी धारण केलेले उग्र स्वरूप, मुंबईतील रखडलेली विकास कामे, महानगरपालिकेने गेल्या १० वर्षात केलेला खर्च, याबाबत श्वेतपत्रिका जाहीर करण्याची होत असलेली मागणी, तसेच, करोना प्रादुर्भाव व मृत्युची संख्या देशपातळीवर महाराष्ट्रात सर्वाधिक, करोना उपाययोजनेत झालेला भ्रष्टाचार, टाळेबंदीमुळे अडचणीत आलेल्यांना सरकारने पॅकेजेस देण्यात केलेली कुचराई, सत्तारुढ पक्षाच्या नेत्यांकडून करोना नियमांचे झालेले उल्लंघन, करोना हाताळण्यात सरकारला आलेले अपयश, तसेच राज्यातील विविध विभागांचा

संतुलित विकास करण्यात व टाळेबंदी शिथिलीकरणानंतर या विभागांचे अर्थचक्र सुरळीत करण्यात सरकारला आलेले अपयश, राज्यातील अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागास वर्ग, मराठा, धनगर, आर्थिकदृष्ट्या मागास यांच्यासाठीच्या योजना राबवण्यात, त्याचा लाभ देण्यात सरकारला आलेले अपयश, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी.”

उपरोक्त प्रस्ताव पुन्हा प्रस्तुत झाला.

प्रस्तावावरील चर्चेत पुढील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

- १) श्री. विनायक मेटे
- २) श्री. अमोल मिटकरी
- ३) श्री. महादेव जानकर

(चर्चा अपूर्ण)

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्षनेते यांनी, “‘सचिन वांगे प्रकरणी मनसुख हिरेन यांच्या पत्नीने सचिन वांगे यांनी त्यांच्या पतीची हत्या केल्याचा आरोप लावणे, इ. बाबत’” मुद्दा उपस्थित केला.

गृहमंत्र्यांनी, उपरोक्त मुद्दाच्या अनुषंगाने प्रस्तावाच्या वेळी सविस्तर उत्तर देणार असल्याचे सांगितले.

म.वि.प. २६० अन्वये प्रस्तावावरील चर्चेत पुढील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

- ४) श्री. गोपीकिसन बाजोरिया
- ५) श्री. सदाभाऊ खोत
- ६) श्री. गोपीचंद पडळकर
- ७) ॲड. निरंजन डावखरे
- ८) डॉ. परिणय फुके

गृहमंत्र्यांनी प्रस्तावावरील चर्चेला उत्तर दिले.

सभागृहात गोंधळसदृश परिस्थिती निर्माण झाल्यामुळे सभागृहाची बैठक ५ मिनिटांसाठी स्थगित करीत असल्याचे माननीय उप सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक सकाळी ११ वाजून ३१ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक सकाळी ११ वाजून ३५ मिनिटांनी पुन्हा सुरु झाली.

म.वि.स. २६० अन्वये प्रस्ताव (चर्चा पुढे सुरु)

(दोन्ही बाजूचे अनके सदस्य वेलमध्ये येऊन घोषणा देत असतात)

प्रस्तावावरील चर्चेस गृहमंत्र्यांनी उत्तर दिले.

सभागृहाने प्रस्तावावर विचार केला असल्याचे माननीय उप सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची विशेष बैठक सकाळी ११ वाजून ४६ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची नियमित बैठक दुपारी १२ वाजता माननीय सभापती श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर यांच्या अध्यक्षतेखाली सुरु झाली.

गृहमंत्र्यांनी, “२२ डिसेंबर रोजी मोहन डेलकर यांनी केलेली आत्महत्या तसेच २५ फेब्रुवारी रोजी अंबानी यांच्या घराजवळ स्फोटके ठेवलेल्या गाडीचा तपास एनआयए करत असणे,” इ. बाबत निवेदन केले.

१. (क) मंगळवार, दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजी उत्तरीत झालेल्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील राखून ठेवण्यात आलेला तारांकित प्रश्न क्रमांक ६५७२ यांचे उत्तर देण्यात आले.

सभागृहात गोंधळसदृश परिस्थिती निर्माण झाल्यामुळे सभागृहाची बैठक १५ मिनिटांसाठी स्थगित करीत असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून ०६ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून २१ मिनिटांनी पुन्हा सुरु झाली.

(ख) मंगळवार, दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजी उत्तरीत झालेल्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील राखून ठेवण्यात आलेला तारांकित प्रश्न क्रमांक ७४३६ यांचे उत्तर देण्यात आले.

(ग) मंगळवार, दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजी उत्तरीत झालेल्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील राखून ठेवण्यात आलेला तारांकित प्रश्न क्रमांक ७४३९ यांचे उत्तर देण्यात आले.

(घ) तारांकित प्रश्न -

(१) तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील दोन तारांकित प्रश्नांची उत्तरे देण्यात आली.

(२) तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील अनुक्रमांक साठ प्रश्न वेळेअभावी अतारांकित झाले.

सभागृहात गोंधळसदृश परिस्थिती निर्माण झाल्यामुळे सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजेपर्यंत स्थगित करीत असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

सभागृहाची बैठक दुपारी १२ वाजून २४ मिनिटांनी स्थगित झाली.

स्थगितीनंतर सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजता पुन्हा सुरु झाली.

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्षनेते यांनी, “श्री. सचिन वांडे या पोलीस अधिकाऱ्याला निलंबित करण्याची केलेली मागणी, त्यावर शासनाने केलेली कारवाई,” इ.बाबत मुद्दा उपस्थित केला.

२. (१) कामगार मंत्र्यांनी,

(क) कोल्हापूर जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, कोल्हापूर यांचे सन २०१३-२०१४ ते सन २०१७-२०१८ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल, (ख) रायगड जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, रायगड यांचे सन २०१७-२०१८ व सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे अनुक्रमे सोळावा व सतरावा वार्षिक अहवाल, (ग) कोल्हापूर जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, कोल्हापूर यांचे सन २०१३-२०१४ ते सन २०१६-२०१७ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल, (घ) अकोला-वाशिम-बुलढाणा जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, अकोला यांचे सन २०१२-२०१३ व सन २०१३-२०१४ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल, (ङ) किराणा बाजार व दुकाने मंडळ (बृहन्मुंबई, ठाणे आणि रायगड जिल्ह्यांकरीता) यांचे सन २०१५-२०१६ ते सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे अनुक्रमे सेहेचाळीसावा, सतेचाळीसावा, अड्वेचाळीसावा व एकोणपन्नासावा वार्षिक अहवाल तसेच (च) पिंपरी चिंचवड माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ यांचे सन २०१४-२०१५ ते सन २०१७-२०१८ या वर्षाचे अनुक्रमे तेविसावा, चोविसावा, पंचविसावा व सव्विसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवले.

(२) जलसंपदा मंत्र्यांनी, (क) गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक लेखा अहवाल, तसेच (ख) तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव यांचा सन २०१७-२०१८ या

वर्षाचा स्वतंत्र लेखापरीक्षा व त्यावरील अनुपालन अहवाल सभागृहासमोर ठेवले.

- (३) वित्त राज्यमंत्र्यांनी, विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये -गृह विभागाचे सन २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षातील विकास मंडळनिहाय कार्यक्रमांतर्गत व अनिवार्य नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवले.
- (४) कृषी राज्यमंत्र्यांनी, (क) डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला यांचे सन २०१०-२०११ व २०११-२०१२ या वर्षाचे वार्षिक लेखे व लेखा परीक्षण अहवाल, (ख) वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी यांचे सन २०१३-२०१४ या वर्षाचे वार्षिक लेखे व लेखा परीक्षण अहवाल, (ग) डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली यांचे सन २०१५-२०१६ या वर्षाचे वार्षिक लेखे व लेखा परीक्षण अहवाल तसेच (घ) वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी यांचे सन २०१५-२०१६ ते २०१९-२०२० या वर्षाचे अनुक्रमे चव्हेचाळीसावा, पंचेचाळीसावा, सेहेचाळीसावा, सतेचाळीसावा व अड्हेचाळीसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवले.

३. श्री. सुरेश धस (समिती सदस्य) यांनी, पंचायत राज समितीचा पहिला, दुसरा, तिसरा, चौथा, पाचवा, सहावा, सातवा व आठवा अहवाल सभागृहास सादर केला.

४. उप सचिव यांनी, वि.स.पांगे, संसदीय प्रशिक्षण केंद्राचा सातवा अहवाल (२०१८-२०१९) सभागृहास सादर केला.

५. (१) डॉ. मनिषा कायंदे, वि.प.स. यांनी, “अकोला, वाशिम, बुलढाणा व यवतमाळ या जिल्ह्यांतील हायब्रीड एन्युईटी मोड योजनेतर्गत मंजूर कामांमध्ये झालेला गैरकारभार,” तसेच “दि वाशिम अर्बन को-ऑप बँकेने पी.एम.पॅकेज अंतर्गत केलेल्या आर्थिक अपहाराची चौकशी करणे,” इ. बाबत विनंती अर्ज सादर केले.

दोन्ही विनंती अर्ज सभागृहाला सादर झाले आहेत. हे विनंती अर्ज प्रतिवृत्त सादर करण्याकरिता विनंती अर्ज समितीकडे सोपविण्यात येत आहेत. सभागृहास प्रतिवृत्त सादर झाल्यावर त्याची प्रत प्रत्येक सदस्याकडे पाठविली जाईल, असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

६. (१) डॉ. परिणय फुके, श्री. प्रवीण दरेकर, अँड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी, “राज्यात घरगुती वापराच्या गॅस पुरवठ्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार होणे,” इ. बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वयेच्या सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार अन्न व नागरी पुरवठा राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(२) श्री विनायक मेटे, वि.प.स. यांनी, “बोरफडी, ता. जि. बीड येथील स्वस्त धान्य दुकानदारांकडून धान्य वितरित केले जात नसणे,” इ. बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वयेच्या सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार अन्न व नागरी पुरवठा राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(३) श्री प्रवीण दरेकर, प्रसाद लाड, अँड. निरंजन डावखरे, डॉ. परिणय फुके, श्री. विजय गिरकर, वि.प.स. यांनी, “खामगाव-बुलढाणा-अंजिठा या राजमार्गासाठी ७०२९.२५ ब्रास मुरुमाचे अवैध उत्खनन करणे,” इ. बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वयेच्या सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार महसूल मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(४) श्री सदाभाऊ खोत, वि.प.स. यांनी, “ऑंध येथील केदार चौकालगत असणाऱ्या ओढ्यामुळे सिमेंट बंधान्यातील पाणी साठ्यामुळे अनेक समस्या निर्माण होणे,” इ. बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वयेच्या सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार मृद व जलसंधारण मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(५) अँड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी, “कळवा येथील वाहूतक कोँडी दूर करण्यासाठी खाडीवर पूल उभारण्याचे काम रखडले असणे,” इ. बाबत दिलेल्या नियम ९३ अन्वयेच्या सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार सार्वजनिक उपक्रम बांधकाम मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(६) डॉ. परिणय फुके, श्री. प्रवीण दरेकर, वि.प.स. यांनी, “वाशिम नगर परिषदेमार्फत सुरु असलेल्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पुतळ्याच्या सौंदर्यीकरण कामामध्ये त्रुटी असणे,” इ. बाबत दिलेल्या नियम १३ अन्वयेच्या सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(७) श्री प्रसाद लाड, ॲड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी, “माननीय राज्यपालांनी मंजूर केलेले सहायक संचालक, उप संचालक या पदांचे सेवाप्रवेश नियम प्रसिद्ध करणे,” इ. बाबत दिलेल्या नियम १३ अन्वयेच्या सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांनी निवेदन केले.

काही प्रश्नोत्तरे झाली.

(८) श्री प्रवीण दटके, श्री. प्रवीण दरेकर, डॉ. परिणय फुके, वि.प.स. यांनी, “जिल्हा जात पडताळणी समिती, परभणी येथील गैरव्यवहार,” इ. बाबत दिलेल्या नियम १३ अन्वयेच्या सूचनेस अनुलक्षून माननीय सभापतींनी दिलेल्या निदेशानुसार सामाजिक न्याय राज्यमंत्र्यांनी निवेदन केले.

७. (१) श्री. महादेव जानकर, वि.प.स. यांनी, “युपीएससीच्या परीक्षेसाठी नॉन-क्रिमीलेअर लाभापासून महाराष्ट्रातील शेकडो विद्यार्थी वंचित राहण्याची शक्यता,” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

शासनाने उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतांनी दिले.

(२) श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स. यांनी, “सन २००८ च्या कायद्याप्रमाणे शिक्षण क्षेत्रातील उच्च शिक्षणासाठी देण्यात आलेले आरक्षण पूर्ववत करणे,” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

शासनाने याबाबत नोंद घ्यावी, असे माननीय सभापतांनी सांगितले.

(३) श्री. विलास पोतनीस, वि.प.स. यांनी, “मुंबई शहरातील माहीम मॅन्शेनसह इतर ६ निर्वासित इमारती सद्यस्थितीत धोकादायक अवस्थेत असल्याने या इमारतींच्या पुनर्विकासाबाबत शासनाने धोरणात्मक निर्णय घेण्याची आवश्यकता,” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

शासनाने याबाबत नोंद घ्यावी, असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(४) श्री. विनायक मेटे, वि.प.स. यांनी, “औरंगाबाद सिडको येथील जळगाव नाकावरील जमिनीच्या विकासाच्या कामामध्ये भ्रष्टाचार होणे, त्यामुळे या सर्व प्रकरणांची सखोल चौकशी करणे, सदरील कामासाठी फेरनिविदा काढण्याची आवश्यकता,” इ. बाबत विशेष उल्लेखाची सूचना मांडली.

यासंदर्भात दालनात बैठक घेतली जाईल, असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

(१) श्री. नागोराव गाणार, वि. प.स. यांनी, “राज्यात उसतोड, वीटभट्टी मजूर, दगडखाण आणि बांधकाम क्षेत्रात घाम गाळणाऱ्या स्थलांतरित मजूरांच्या मुलांच्या प्राथमिक शालेय शिक्षणाची व्यवस्था याबाबत शासनाने उपाययोजना करण्याची आवश्यकता,” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

शासनाने उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

(२) श्री. विनायक मेटे, वि. प.स. यांनी, “माणगाव, जि. रायगड येथील पॉस्को महाराष्ट्र स्टील या कंपनीतून कोणतीही प्रक्रिया न करता काळू नदीत सोडण्यात येणाऱ्या सांडपाण्यामुळे हजारो नागरिकांच्या जीवितास व आरोग्यास निर्माण झालेला धोका,” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

सदर कंपनीचे व्यवस्थापकीय संचालक किंवा अध्यक्ष तसेच उद्योग मंत्र्यांसमवेत दालनात बैठक आयोजित करण्याचे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

(३) श्री. कपिल पाटील, वि. प.स. यांनी, “मानीपाडा, कलिना सांताकूळ पूर्व येथे श्री. कनोजिया यांनी २२ फूटी रस्त्यावर केलेले अनधिकृत बांधकाम तातडीने पाडून रस्ता मोकळा करणे,” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

शासनाने नोंद घ्यावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

(४) श्री. कपिल पाटील, वि. प.स. यांनी, “इतर शासकीय कर्मचाऱ्यांसह विद्यार्थी आणि स्वयंसेवकांनाही लस देण्याची आवश्यकता,” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

(५) श्री. अभिजित वंजारी, वि. प.स. यांनी, “नागपूर विभागातील गडचिरोली जिल्ह्यात २०१९-२०२० या हंगामामध्ये अनेक भात गिरणी मालकांनी तांदळाची प्रत व नियतन अशा संपूर्ण प्रकारामध्ये गैरव्यवहार करणे व या प्रकरणी चौकशी करण्याची आवश्यकता,” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

(६) श्री. अभिजित वंजारी, वि. प.स. यांनी, “कृष्णाकुमारी सुवर्ण योजनेतर्गत एका वर्षात मूळ रकमेच्या दुप्पट रक्कम देणारा नाशिक येथील मिरज जेम्स ॲण्ड ज्वेलर्स हा सराफा व्यापारी लोकांचे ६ कोटी रुपये घेऊन फरार असणे, यासंदर्भात शासनाने उचित कार्यवाही करण्याची आवश्यकता,” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

शासनाने उचित कार्यवाही करावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

(७) ॲड. निरंजन डावखरे, वि. प.स. यांनी, “मौजे वेळणेश्वर, ता. गुहागर, जि. रत्नागिरी येथील दलित / बौद्ध वस्ती डोंगर उत्तारावर असून वस्तीच्या दोन्ही बाजूने डोंगर / दरड असणे, मालीण दुर्घटनेनंतर येथील रहिवासी भीतीच्या सावटाखाली जगत असणे, त्यासाठी शासनाने तातडीने निधी उपलब्ध करून नागरिकांचे सुरक्षित ठिकाणी रथलांतर करण्याची आवश्यकता,” इ. बाबत औचित्याचा मुद्दा उपस्थित केला.

शासनाने नोंद घ्यावी, असे निदेश माननीय सभापतींनी दिले.

मध्यांतरासाठी सभागृहाची बैठक दुपारी १ वाजून ४८ मिनिटांनी रथगित झाली.

मध्यांतरानंतर सभागृहाची बैठक दुपारी २ वाजून ३० वाजता पुन्हा सुरु झाली.

८. सन २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेत पुढील सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला.

१) श्री सदाभाऊ खोत

२) श्री. महादेव जानकर

३) श्री. कपिल पाटील

उप मुख्यमंत्र्यांनी अर्थसंकल्पावरील सर्वसाधारण चर्चेला उत्तर दिले.

श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्षनेते यांनी उत्तरादाखल भाषण केले.

सन २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पावरील चर्चा संपली असल्याचे माननीय सभापतींनी सांगितले.

९. (१) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे – विचार, खंडशः विचार व संमत करणे

-

कौशल्य विकास व उद्योजकता मंत्रांनी, सन २०२१ चे वि.स.वि. क्रमांक ५ - महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विद्यापीठ विधेयक, २०२१ मांडले व सदर विधेयक विचारात घेण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडला.

विधेयक विचारात घेण्याचा प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

विधेयक विचारात घेण्यात आले.

खंडशः विचारानंतर विधेयक संमत झाले.

म.वि.प. नियम ४६ अन्वये निवेदन –

(१) उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्रांनी, “मराठी भाषा विद्यापीठ स्थापन करणे,” इ. बाबत म.वि.प. नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

(२) शालेय शिक्षण मंत्रांनी, “शालाबाह्य व स्थलांतरित विद्यार्थ्यांचे सर्वेक्षण करणे,” इ. बाबत म.वि.प. नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

१०. सर्वश्री प्रवीण दरेकर, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, प्रसाद लाड, महादेव जानकर, सुरेश धस, परिणय फुके, सदाशिव खोत, विनायक मेटे, डॉ. रणजित पाटील, सर्वश्री प्रविण पोटे पाटील, अमरीशभाई पटेल, रणजितसिंह मोहिते पाटील, गिरीशचंद्र व्यास, निलय नाईक, चंदुभाई पटेल, गोपिचंद पडळकर, रमेशदादा पाटील, रामराव पाटील, प्रवीण दटके, रामदास आंबटकर, रमेश कराड, अऱ्ड. निरंजन डावखरे, श्री. रामनिवास सिंह, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २५९ अन्वये अंतिम आठवडा प्रस्ताव –

श्री. सुरेश धस, वि.प.स. यांनी पुढील प्रस्ताव मांडला व भाषण केले.

“कोरडवाहू पिकांसाठी हेक्टरी रुपये २५,००० व बागायती पिकांसाठी हेक्टरी रुपये ५०,००० मदत देण्याच्या घोषणा निवडणुकीपूर्वी शेतकऱ्यांच्या बांधावर जाऊन दिल्यानंतर प्रत्यक्षात मात्र महाविकास आघाडी सरकारने शेतकऱ्यांचा पूर्णपणे भ्रमनिरास केलेला असणे, महात्मा फुले कर्जमाफी योजनेमध्ये देण्यात आलेल्या कर्जमाफीपासून राज्यातील अनेक पात्र शेतकरी अद्यापही वंचित असणे, नियमित कर्जफेड करणाऱ्या शेतकऱ्यांना प्रोत्साहनपर अनुदान देण्याची सरकारची घोषणा

हवेतच विरलेली असणे, कोरोना संकटाचा फटका समाजातील अन्य घटकांबरोबरच शेतकऱ्यांनाही बसलेला असणे, अशातच अवकाळी पाऊस व गारपीटीने शेतकऱ्यांच्या पिकांचे नुकसान झालेले असणे, माहे फेब्रुवारी ते मे २०२० या कालावधीतील गारपीटीसाठी दिलेली नुकसानभरपाई अत्यंत विलंबाने व तुटपुंजी असणे, शेतकऱ्यांचा मागील वर्षाचा खरीप हंगाम ऐन भरात असताना अतिवृष्टी व त्यानंतर मावा, तुडतुडा या रोगांनी पिकावर आक्रमण केलेले असणे, बोंडअळी व बोंडसडीमुळे शेतकऱ्यांच्या पिकांचे आत्यंतिक नुकसान झालेले असणे, याची कोणतीच नुकसानभरपाई शेतकऱ्यांना अद्यापही मिळालेली नसणे, शेतमालाला भाव मिळत नसणे, कापूस, तूर खरेदी केंद्रे सुरु करण्यात होत असलेला विलंब, पीक कर्ज देण्यास बँका टाळाटाळ करत असणे, प्रथम बोगस बियाणांमुळे करावी लागलेली दुबार पेरणी नंतर अतिवृष्टी व पिकावर पडलेले रोग यामुळे शेतकऱ्यांचा खरीप हंगाम हातचा जाणे, खरिपाची तूट रब्बी हंगामात भरून काढण्याच्या बेतात शेतकरी असणे, त्यामुळे शेतकऱ्यांनी रब्बी हंगामात गहू, हरभरा, तूर, वाटाणा, ज्वारी, लाखोरी, जवस यासारख्या कडवाधान्ययुक्त पिकांची लागवड केली असणे, त्याशिवाय फळपिके व भाजीपाला पिकांचीही लागवड केली असणे, मात्र अचानक वातावरणात बदल घडून येऊन अवकाळी पाऊस झाल्याने ही पिके धोक्यात आली असणे, दिनांक १६ फेब्रुवारी, २०२१ रोजीपासून तीन ते चार दिवस राज्यात अवकाळी पाऊस बरसलेला असणे, मराठवाड्यातील औरंगाबाद, जालना, बीड, उस्मानाबाद, लातूर या जिल्ह्याच्या अनेक भागात सलग दोन दिवस गारपीटीसह पाऊस बरसलेला असणे, मध्य व पश्चिम महाराष्ट्रातील नाशिक, अहमदनगर, सातारा, सांगली, कोल्हापूर, सोलापूर, पुणे या जिल्ह्यात काही ठिकाणी वादळी पावसासह गारांचा पाऊस पडणे, विदर्भातील नागपूर, अमरावती, बुलढाणा या जिल्ह्यातही अवकाळी पावसाने चांगलीच हजेरी लावणे, कोकणातही पावसाच्या सरी पडणे, या पावसामुळे शेतकऱ्यांच्या गहू, हरभरा, ज्वारी, मका, कांदा या पिकांचे चांगलेच नुकसान झाले असणे, अनेक ठिकाणी पावसामुळे पिके आडवी पडल्याचे दिसून येत असणे, आंब्याचा मोहरही गळून पडलेला असणे, द्राक्षे, टरबूज, खरबूज या पिकांचेही नुकसान झालेले असणे, मागील वर्षी झालेल्या नुकसानभरपाईचे पैसे अद्यापही हाती येण्यास अवकाश असणे, अशा परिस्थितीत पुन्हा उद्भवलेल्या या अस्मानी संकटामुळे शेतकरी पुरता हवालदिल झालेला असणे, नुकसानभरपाईचे पंचनामे तातडीने करण्याबाबत शेतकऱ्यांकळून मागणी होत असणे, किमान यावेळी तरी शेतकऱ्याला प्रति हेक्टर त्वरित भरीव अर्थसहाय्य करण्याची गरज असणे, राज्यातील शेतकऱ्याला न्याय मिळवून देण्याची व भरीव आर्थिक मदतीचा हात

सरकारने पुढे करण्याची आवश्यकता, भूसंपादन वेळेत न झाल्याने काही शेतकऱ्यांनी आत्महत्या केली असणे, तसेच नुकत्याच झालेल्या ग्राम-पंचायत निवडणुकीत सरकारच्या दुर्लक्षामुळे ग्रामीण भागात सलोख्याचे वातावरण नष्ट होऊन मारहाणीच्या व हत्येपर्यंतच्या घटना घडल्या असणे, राज्यात वित्त आयोगाचा पैसा मोठ्या प्रमाणावर अखर्चित राहिला असून झालेल्या कामांमध्ये मोठ्याप्रमाणावर भ्रष्टाचार झाल्याचे उघडकीस आले असणे, तसेच महाविकास आघाडी सरकार सत्तेवर आल्यानंतर ३०० युनिटपर्यंत मोफत विजेची घोषणा केली असली तरी त्याची अंमलबजावणी केलेली नसणे, कोरोना काळात आलेल्या वाढीव बिलात सवलत देण्याची घोषणा ऊर्जा मंत्र्यांनी केली परंतु, अंमलबजावणी झाली नाही, संकटात सापडलेल्या शेतकऱ्यांच्या कृषि पंपांना मोफत वीज, थकबाकी माफ करणे, अशा मागण्या सरकारकडे वारंवार केल्या गेल्या असल्या तरी सरकारने त्याकडे अक्षम्य दुर्लक्ष केले असणे, शेती पंपांसाठी पैसे भरून लाखो शेतकऱ्यांना विद्युत जोडणी मिळालेली नसणे, मागील काळात अचानकपणे वीज खंडित झाल्यामुळे संपूर्ण महाराष्ट्र ठप्प झाला असणे, यामुळे कोट्यवधीचे नुकसान झाले असणे, घातपाती कारवाई असावी, असा संशय व्यक्त केला जाणे, शेतकऱ्यांना दिवसा वीज देण्याबाबत आश्वासन सरकारने दिले असले तरी त्याबाबत कोणतीही उपाययोजना सरकारने केलेली नसणे, सोलर एनर्जी व विंड एनर्जी बाबत राज्याचे धोरण असले तरी या धोरणाची अंमलबजावणी झालेली नसणे, राज्यातील वीज क्षेत्रातील विविध प्रश्न, राज्य सरकारने याबाबत तातडीने निर्णय घेण्याची आवश्यकता विचारात घेण्यात यावी.”

प्रस्ताव प्रस्तुत झाला.

प्रस्तावावरील चर्चेत श्री. प्रवीण दरेकर, विरोधी पक्षनेते यांनी भाग घेतला.

(२) विधानसभेने संमत केल्यास - विधेयक विचारात घेणे -

वित्त मंत्र्यांनी, सन २०२१ चे वि.स.वि. क्रमांक ६ - महाराष्ट्र विनियोजन विधेयक, २०२१ विचारात घेण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडला.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

विधेयक विचारात घेण्यात आले.

विधेयक खंडश: विचारात घेण्यात आले. याबाबतीत कोणतीही शिफारस करण्यात आली नाही.

ज्याअर्थी, परिषदेस कोणतीही शिफारस करावयाची नाही, त्याअर्थी, कोणत्याही शिफारशीशिवाय हे विधेयक विधानसभेकडे परत पाठविण्यात येईल, असे माननीय सभापतींनी घोषित केले.

ऊर्जा मंत्र्यांनी, “कोरोना महामारीच्या कालावधीत वीज बील देयकासंदर्भात सर्वसामान्य लोकांना दिलासा देणे,” इ. बाबत म.वि.प. नियम ४७ अन्वये निवेदन केले.

सार्वजनिक आरोग्य मंत्र्यांनी, “सन्माननीय सदस्यांची कोविड आरटीपीसीआर चाचणी पॉझिटिव्ह आल्यानंतर लगेचच दुसऱ्या दिवशी निगेटिव्ह येणे, तसेच अकोला, अमरावती व वाशिम जिल्ह्यातील बोगस आरटीपीसीआर पॉझिटिव्ह रिपोर्टबद्दल चौकशी करणे,” इ. बाबत म.वि.प. नियम ४६ अन्वये निवेदन केले.

विनंती अर्जाबाबत -

श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स. यांनी दोन विषयांच्या बाबतीत विनंती अर्जासंदर्भातील निवेदन सादर केले आहे. उक्त दोन्ही विषय विनंती अर्ज समितीकडे पुढील कार्यवाहीसाठी पाठवत आहे, असे माननीय सभापतींनी सांगितले.

माननीय सभापतींनी चालू अधिवेशनातील कामकाजाचा आढावा घेणारा गोषवारा वाचून दाखविला व या अधिवेशनात केलेल्या सहकार्याबद्दल सर्वांचे आभार मानले.

११. माननीय सभापतींनी, “महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे पुढील अधिवेशन सोमवार, दिनांक ५ जुलै, २०२१ रोजी घेण्यात येईल,” असे जाहीर केले.

१२. माननीय सभापतींनी, सत्र समाप्तीसंबंधीचा माननीय राज्यपालांचा पुढील संदेश वाचून दाखविला.

“भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद १७४, खंड (२) उपखंड (क) अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तीचा वापर करून मी, भगत सिंह कोश्यारी, महाराष्ट्राचा राज्यपाल, याद्वारे महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे सत्र संस्थगित करीत आहे.”

यानंतर राष्ट्रगीत म्हणण्यात आले.

विधानपरिषदेचे अधिवेशन सायंकाळी ६ वाजून ०१ मिनिटांनी संस्थगित झाले.

विवरण क्रमांक ६

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियमातील नियम ८(१) अन्वये, माननीय सभापतींनी
नामनिर्देशात केलेली सभापती तालिका-

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव
१.	श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स.
२.	श्री. गोपीकिसन बाजोरिया, वि.प.स.
३.	श्री. सतिश चव्हाण, वि.प.स.
४.	श्री. अमरनाथ राजूरकर, वि.प.स.

*****

विवरण क्रमांक ७
विविध विद्यापीठांवर सदस्यांची नामनियुक्ती

अ.क्र (१)	विद्यापीठाचे नांव (२)	सदस्यांचे नांव (३)	अधिनियमाचे कलम (४)	नियुक्तीचा दिनांक (५)
१.	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड	श्री.विक्रम काळे, वि.प.स.	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ च्या कलम २८ (२) (भ) अन्वये	मंगळवार, दिनांक ९ मार्च, २०२१

*****

विवरण क्रमांक ८

विधेयकावरील संयुक्त समितीवर सदस्यांची नामनियुक्ती /
समिती नियुक्ती करण्याबाबतचा प्रस्ताव

निरंक

विवरण क्रमांक ९

विधेयकावरील संयुक्त समितीचा अहवाल सादर करण्यासाठी मुदतवाढीचा प्रस्ताव

निरंक

विवरण क्रमांक १०

विविध समित्यांच्या बैठका

अ. क्र.	समितीचे नाव	बैठकीचा दिनांक	बैठकीत झालेले कामकाज
१)	विधानपरिषद कामकाज सल्लागार समिती	दिनांक १८ फेब्रुवारी, २०२१	<p>(१) कोविड-२०१९ विषाणूच्या राज्यातील प्रसाराच्या पार्श्वभूमीवर समितीने महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या आगामी सन २०२१ च्या प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनासंबंधात विचार-विनिमय करून सोमवार दिनांक १ मार्च, २०२१ रोजीपासून अधिवेशन मुंबई येथे घेण्याचे निश्चित केले.</p> <p>(२) कोविड-२०१९ विषाणूच्या राज्यातील प्रसाराच्या पार्श्वभूमीवर समितीने महाराष्ट्र विधानपरिषदेच्या आगामी प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनाचा कालावधी हा दहा दिवसांचा म्हणजेच सोमवार, दिनांक १ मार्च, २०२१ ते बुधवार, दिनांक १० मार्च, २०२१ असा निश्चित करण्यात आला.</p>

*****

विवरण क्रमांक ११

**मत विभाजन
(म.वि.प.नियम ४१)**

दिनांक व प्रभारी सदस्य	प्रस्ताव/ सुधारणा	प्रस्तावाला/सुधारणेला अनुकूल मत	प्रस्तावाला/ सुधारणेला प्रतिकूल मत	तटस्थ	प्रस्ताव/ सुधारणा संमत की असंमत
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)

निरंक

*****

विवरण क्रमांक १२

चर्चा समाप्तीचा प्रस्ताव
(म.वि.प.नियम ३८)

निरंक

*****

विवरण क्रमांक १३
महाराष्ट्र विधानपरिषद विशेषाधिकारभंग सूचना
(म.वि.प. नियम २४० अन्वये)

प्रलंबित असलेल्या विशेषाधिकारभंग सूचनांचे विवरणपत्र.

अ.क्र. (१)	सूचना क्रमांक (२)	सदस्यांचे नाव (३)	विषय (४)	सूचना सभागृहात मांडल्याचा दिनांक	सद्यस्थिती / निर्णय (५)
१	२०७	श्री. नागोराव पुंडलिक गणार, वि.प.स. दिनांक १८/१२/२०१९	१) अपर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, २) प्रधान सचिव, लेखा व कोषागारे विभाग, ३) प्रधान सचिव, विधी व न्याय विभाग, ४) उप सचिव, (टीएनटी), शालेय शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई, ५) आयुक्त, शालेय शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे, ६) संचालक, प्राथमिक शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे, ७) संचालक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे व ८) संचालक, विद्यापरिषद, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्याविरुद्ध सूचनेत उपरिथित केलेला मुख्य मुद्दा म्हणजे, "राज्यातील मान्यता प्राप्त खाजगी अनुदानीत प्राथमिक / माध्यमिक / उच्च माध्यमिक व अध्यापक विद्यालयातील शिक्षण / शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना शालेय शिक्षण विभागाने शासन निर्णय निर्गमित न करता खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती)		खुलासा अप्राप्त.

			नियमावली, १९८१ मध्येल नियम क्र.११ मध्ये सुधारणा न करता असंवेदानिक पद्धतीने नविन परिभाषित अंशदान निवृत्ती वेतन योजना लागू केल्याने तसेच या प्रकरणी मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांच्या अध्यक्षतोरखाली दिनांक २६/०६/२०१९ रोजी झालेल्या बैठकीत अभ्यास गट रथापन करण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता. मात्र अभ्यास गटाने तीन महिन्याचा कालावधी होऊनही त्या विषयीचा अहवाल सादर न करून मा.सभापतीच्या आदेशाचा अवमान केल्याने तसेच अभ्यास करण्यासाठी गठीत केलेल्या संयुक्त समितीच्या कामकाजात व्यत्यय निर्माण केल्याने झालेला विशेषाधिकार भंग व अवमान हो होय."	
--	--	--	--	--

सन २०२० चे (तृतीय अधिवेशन) व त्यानंतर प्राप्त झालेल्या सूचना.

२	२१३	प्रा.डॉ.मनीषा कायंदे, वि.प.स. दिनांक ८/०९/२०२०	श्री.अर्णब गोस्वामी, संपादक, वृत्त निवेदक व कार्यक्रम सूत्र संचालक रिपब्लिक टिक्की वृत्तवाहिनी यांचेविरुद्ध.	दिनांक ८/०९/२०२०	अहवाल सादर करण्यासाठी समितीकडे सुपूर्द
३	२१४	श्री. भाई जगताप वि.प.स. दिनांक ८/०९/२०२०	<u>सन्माननीय विधानपरिषद</u> <u>सदस्या प्रा.डॉ.मनीषा</u> <u>कायंदे यांनी दिलेल्या</u> <u>सूचनेत खालील प्रमाणे</u> <u>नमूद करण्यात आले</u> <u>आहे :-</u> <u>सूचनेत उपरिथित</u> <u>केलेला मुख्य मुद्दा म्हणजे,</u> <u>श्री.अर्णब गोस्वामी,</u> <u>संपादक, वृत्त निवेदक व</u> <u>कार्यक्रम सूत्र संचालक,</u>		८/०९/२०२०

		<p>रिपब्लिक वृत्तवाहिनी यांचेद्वारे अनेक कार्यक्रमांमध्ये गेल्या अनेक दिवसांपासून एका चित्रपट अभिनेत्याच्या आत्महत्या प्रकरणावरून रिपब्लिक टिळ्ही या वृत्तवाहिनीवर सातत्याने कपोलकलिप्त चर्चा घडवून आणण्यात येत असून या चर्चेमध्ये या राज्याचे प्रमुख असलेले माननीय मुख्यमंत्री, श्री. उद्धव बाळासाहेब ठाकरे यांचेवर व मंत्रिमंडळाचे मंत्री, शासन यांचेबाबत जाणूनबुजून, हेतुपुरस्सर व दुष्टबुद्धीने अत्यंत आक्षेपार्ह व अवमानकारक विधाने केल्यामुळे झालेला विशेषाधिकार भंग व अवमान हा होय.</p> <p><u>सन्माननीय विधानपरिषद</u> <u>सदस्य श्री भाई जगताप</u> <u>यांनी दिलेल्या सुचनेत</u> <u>खालील प्रमाणे नमूद</u> <u>करण्यात आले आहे. सूचनेत</u> उपरिथित केलेला मुख्य मुद्दा म्हणजे, श्री. अर्णब गोस्वामी, संपादक, वृत्त निवेदक व कार्यक्रम सूत्र संचालक, रिपब्लिक टिळ्ही वृत्तवाहिनी यांचेद्वारे अनेक कार्यक्रमांमध्ये एका मृत महिलेची विडंबना करून चारित्र्यहनन करून तरेच राज्यातील कॉबिनेट मंत्र्यावर व मा. मुख्यमंत्री, यांच्यासंदर्भात बेताल बातम्या प्रसिद्ध करून जाणूनबुजून, हेतुपुरस्सर व दुष्टबुद्धीने अत्यंत आक्षेपार्ह व अवमानकारक विधाने</p>	
--	--	--	--

			केल्यामुळे झालेला विशेषाधिकार भंग व अवमान हा होय.		
४	२१५	श्री. भाई जगताप वि.प.स. दिनांक ८/०९/२०२०	हिंदी सिने अभिनेत्री कंगना राणावत यांचेविरुद्ध सूचनेत उपरिथित केलेला मुख्य मुद्दा म्हणजे, "हिंदी सिने अभिनेत्री यांनी मुंबई बदल अर्यांत हिन कारक वक्तव्य केले असून मुंबई पाक व्यापक काश्मीर-सारखी वाटते असे बेताल वक्तव्य ट्रीटद्वारे करुन संपूर्ण महाराष्ट्राचा अवमान केल्याने झालेला विशेषाधिकार भंग व अवमान हा होय."	दिनांक ०८/०९/२०२०	अहवाल सादर करण्यासाठी समितीकडे सुपूर्द ८/०९/२०२०

विवरण क्रमांक १४
उपस्थित केलेले व पटलावर ठेवलेले औचित्याचे मुद्दे - ४६

अ.क्र. (१)	सदस्यांचे नाव व थोडक्यात विषय (२)	मुद्दा सभागृहात उपस्थित केल्याचा तसेच पटलावर ठेवल्याचा दिनांक (३)
१.	श्री. प्रवीण दटके, वि.प.स. राज्यातील उच्चशिक्षणाचे केंद्र असणाऱ्या विद्यापीठांमध्ये राज्य शासनाचा हस्तक्षेप वाढलेला असणे, कुलगुरुंच्या अधिकार क्षेत्रात ढवळाढवळ होऊन विद्यापीठ प्रशासनाच्या कामकाज आणि निर्णय प्रक्रियेत अडथळा होत असणे.	२ मार्च २०२१
२.	श्री. नागोराव गणार, वि.प.स. राज्यात मागील २० वर्षापासून विनाअनुदानित शाळांवर कार्यरत तब्बल ७७ हजार २५१ शिक्षकांना ४० टक्के आणि १०७० शिक्षकांना २० टक्के अनुदान देण्याचा निर्णय शासनाने जाहीर करणे, यासाठी दोन स्वतंत्र निर्णय घेण्यात येणे, नुकत्याच जाहीर केलेल्या व यापूर्वी अनुदानास पात्र ठरलेल्या आणि नव्याने पात्र ठरलेल्या अशा असंख्य शाळांमध्ये अद्याप त्रुटी असल्याचे सांगून त्या शाळांचे प्रस्ताव अनुदानित यादीत न आल्याने विविध शिक्षक संघटनांनी नाराजी व्यक्त केली असल्याची बाब निर्दर्शनास येणे.	२ मार्च २०२१
३.	श्री. अशोक उर्फ भाई जगताप, वि.प.स. राज्यात अनेक ठिकाणी पेट्रोल डिझेल दरवाढीमुळे महागाई गगनाला भिडली असून सर्वसामान्य जनता त्यात भरडली जात आहे म्हणून पेट्रोल व डिझेलवरील करांमध्ये कपात करून महागाई आटोक्यात आणण्यासाठी तातडीने करावयाची कार्यवाही.	२ मार्च २०२१
४.	श्री. गोपीचंद पडळकर, वि.प.स. राज्यातील विनाअनुदानित शिक्षकांची शिक्षक समन्वय संघाच्या वतीने दि. २९ जानेवारी २०२१ पासून मुंबईतील आझाद मैदानावर सुरु केलेले आंदोलन महिला शिक्षिकांनी मुंडण करून व्यक्त केलेली नाराजी.	२ मार्च २०२१

५.	श्री. सदाशिव खोत, वि.प.स. शेतकऱ्यांची उन्नती व्हावी यासाठी सर्वसामान्य शेतकऱ्यांनी एकत्र येऊन अभिनव, प्रकल्प व्यवसाय करावे या उदात्त हेतूने सन २०१८ साली तत्कालीन सरकारने नवीन सहकारी संस्था स्थापन करण्यासाठी अटल अर्थसाह्य योजना सुरु केलेली असून सहकारी संस्थांना अद्याप अनुदान मिळाले नसल्याबाबत.	२ मार्च २०२१
६.	श्री.अमोल मिटकरी, वि.प.स. केंद्र शासनाने अर्थसंकल्पात मोठ्या प्रमाणात टेक्सटाईल पार्क करिता निधीची तरतूद केलेली असून आढावा घेवून अकोला जिल्ह्यात टेक्सटाईल पार्कच्या उभारणीकरिता कार्यवाही करणे बाबत.	५ मार्च २०२१
७.	श्री.सदाशिव खोत, वि.प.स. राज्यातील टोल नाकऱ्यांवरील तांत्रिक दोषामुळे वाहनांवरील फास्टेंगचे स्कॅनिंग होत नसेल तर त्या वाहनाला टोल माफ करण्याची कायद्यात तरतूद असताना मात्र टोल कंपन्या अशा वाहनधारकांकडून कधी सक्तीने तर कधी दुप्टीने टोल वसूल करतानाऱ्ये निदर्शनास येणे.	५ मार्च २०२१
८.	श्री.गोपीचंद पडळकर, वि.प.स. संगणक परिचालकांच्या विविध मागण्या तसेच ३९२ कोटीचा गैरव्यवहार आणि भ्रष्टाचार करणाऱ्या सीएससी-एसपीसी कंपनीच्या विरोधात न्याय मिळ्यासाठी दिनांक २२.२.२०२१ पासून सुरु असलेले आंदोलन.	५ मार्च २०२१
९.	श्री.नागोराव गणार, वि.प.स. राज्यात सन २०१५ नंतरच्या अंदाजे २०० बंधपत्रित परिचारिकांना सेवेत कायम करण्याची मागणी महाराष्ट्र कास्ट्रॉइब कर्मचारी कल्याण महासंघाने केल्याची बाब माहे फेब्रुवारी २०२१ च्या पहिल्या आठवड्यात वा त्यासुमारास निदर्शनास येणे, आरोग्य खात्यातील कंत्राटी, कर्मचारी बंधपत्रित परिचारकांच्या बाबतीत २००६ पासून विविध मागण्या प्रलंबित असणे, यावर करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.	५ मार्च, २०२१
१०.	श्री.जयंत आसगांवकर, वि.प.स. राज्यातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या अनेक मागण्या काही वर्षांपासून शासनाकडे प्रलंबित असणे, त्यात प्रामुख्याने २००५ पूर्वीच्या शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना जुनी पेन्शन योजना मंजूर करणे, ४ डिसेंबर २०२० चा शासन निर्णयानुसार वेतन	५ मार्च २०२१

	वितरणाचे आदेश देणे, शासकीय कर्मचाऱ्यांप्रमाणे शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना १०-२०-३० वर्षांच्या सेवेनंतर मिळणारी आश्वासीत प्रगती योजना लागू करण्यात येणे, कर्मचाऱ्यांची पदभरती करणे, अर्धवेळ शिक्षकांना सेवा संरक्षण, अर्धवेळ शिक्षकांना पूर्णवेळ रिक्त पदावर नेमणूक व अन्य मागण्या शासनाकडे प्रलंबित असणे.	
११.	श्री.अभिजीत वंजारी, वि.प.स. मार्गील अनेक वर्षापासून नागपूर ते मुंबई सहा पदरी समृद्धी महामार्गाचे काम जोरात सुरु असून या समृद्धी महामार्गाच्या प्रकल्पांमध्ये नागपूर विभागातील अतिमागासलेला जिल्हा गडविरोती, छत्तीसगढ आणि मध्यप्रदेशाला लागून असलेला जिल्हा गोंदिया इथर्पर्यंत नेण्यात यावा अशी मागणी नागरिक तथा लोकप्रतिनिधीमार्फत करण्यात येत असणे.	५ मार्च २०२१
१२.	श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स. महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळातून निवृत्त झालेले अधिकारी श्री. माधव काळे यांना महाव्यवरथापक म्हणून बेकायदेशीरपणे नेमणूक देण्यात आली असल्याबाबत.	५ मार्च २०२१
१३.	श्री.सदाशिव खोत, वि.प.स. राज्य सांस्कृतिक कार्य संचालनालयाच्या वटीने राज्यातील ४० वर्षावरील वृद्ध कलावंतांना दर महिन्यात अ.ब.क श्रेणीनुसार मानधनाचे वाटप करण्यात येत असून, राज्यात २०१९ साली सत्तांतर झाल्यापासून राज्य शासनाच्या वृद्ध कलावंत मानधन समितीची नेमणूकच झालेली नसल्याने वृद्ध कलावंताना लाभापासून वंचित राहावे लागत असणे.	५ मार्च २०२१
१४.	श्री.गोपीचंद पडळकर, वि.प.स. राज्य राखीव दलांच्या जवानांच्या बदलीचा कालावधी पंधरा वर्षावरुन दहा वर्ष करण्याची आवश्यकता.	५ मार्च २०२१
१५.	श्री.अमोल मिटकरी, वि.प.स. वारकरी संतांचे जन्मशताब्दी व समाधी शताब्दी वर्ष शासकीय वैभवात साजरे करण्याबरोबरच शासनाच्या महापुरुषांच्या अभिवादन यादीत वारकरी संताचा समावेश करणेबाबत.	५ मार्च २०२१
१६.	श्री.जयंत पाटील, वि.प.स. रायगड जिल्ह्यातील सिडकोबाधित स्थानिक प्रकल्पग्रस्तांना खाणी व्यवसायात गौण खनिज पट्टा मंजूर व नुतनीकरण नियमांच्या कालमर्यादेमध्ये फेर बदल करून तो ५ वर्षा ऐवजी २० वर्षांचा करण्यात येण्याबाबत.	५ मार्च २०२१

१७.	<p>डॉ.वजाहत मिर्जा, वि.प.स.</p> <p>जिल्हा यवतमाळमधील पुसद तालुक्यात असणाऱ्या एम.आय.डी.सी. परिसरामध्ये अपुरा पाणीपुरवठा होत असल्याने सुमारे ४० उद्योग संकटात असणे.</p>	५ मार्च २०२१
१८.	<p>श्री.रमेशदादा पाटील, वि.प.स.</p> <p>कोकणात दिनांक ३ जून २०२० रोजी झालेल्या चक्रीवादळामुळे नुकसान झालेल्या मच्छीमारांना आर्थिक मदत देण्याबाबत.</p>	५ मार्च २०२१
१९.	<p>श्री.नागोराव गणार, वि.प.स.</p> <p>राज्यात शिक्षण हक्क कायद्यांतर्गत दिल्या जाणाऱ्या प्रवेशाची शुल्क प्रतिपूर्ती सरकारतर्फे करण्यात येणे, लाभार्थी विद्यार्थ्यांसाठी लागणाऱ्या निधीपेक्षा कमी तरतूद करण्यात आल्याने अनेक विद्यार्थ्यांना शिक्षणासाठी आर्थिक समस्यांचा सामना करावा लागत असल्याबाबत.</p>	५ मार्च २०२१
२०.	<p>डॉ.सुधीर तांबे, वि.प.स.</p> <p>राज्यासानाऱ्या उद्योग विभागाकडील सामुहिक प्रोत्साहन योजनेअंतर्गत यापूर्वी आर्थिक फायदे घेतलेले परंतू मागील काही वर्षांपासून त्या जागेवर बंद असलेले आणि परत सुरुन झालेले राज्यातील हजारे उद्योग बंद असल्याचे निर्दर्शनास आल्यामुळे नविन उद्योग उभारणी करण्यासाठी येणाऱ्या उद्योजकांमध्ये संभ्रमावस्था निर्माण झाली असणे.</p>	५ मार्च २०२१
२१.	<p>श्री.अनिकेत तटकरे, वि.प.स.</p> <p>महाराष्ट्र राज्यातील अनेक बसस्थानक इमारती ह्या अत्यंत कमकुवत झाल्या असून जुन्या बसस्थानकांचा सर्वे करून धोकादायक व जिर्ण झालेल्या बसस्थानकांना नवीन इमारती बांधून त्यात स्थलांतरीत करणे.</p>	५ मार्च २०२१
२२.	<p>श्री.अभिजीत वंजारी, वि.प.स.</p> <p>मुंबई येथील जोगेश्वरी स्थित आराधना गुरुनानक सोसायटीची जागा म्हाडा रवत: विकसित करणार असे असतानाही त्या जागेसाठी विकासक नेमून सोसायटीचा विकास करणे, परंतू सदर विकासकाकडून नागरिकांना हक्काची जागा न देता अधिकची जागा बाहेरील व्यक्तींना देणे, परिणामी दोषी विकासक तथा बोगस दुकाने यांच्यावर कारवाई करण्यात न आल्याने नागरीकांमध्ये निर्माण झालेला असंतोष.</p>	५ मार्च २०२१

२३.	डॉ.परिणय फुके, वि.प.स. विदर्भाची जीवनदायी मानल्या जाणाऱ्या वैनगंगा नदीमध्ये विविध शहरांचे आणि औद्योगिक कारखान्यांचे सांडपाणी सोडण्यात येत असल्याने नागरिकांच्या आरोग्यावर परिणाम होत असणे.	५ मार्च २०२१
२४.	श्री.राजेश राठोड, वि.प.स. विमुक्त जाती व भटक्या जमातीच्या नागरीकांसाठी राज्यात यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत घरकुल मंजूर करण्यासाठी त्वरीत करावयाची कार्यवाही.	५ मार्च २०२१
२५.	श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स. मुंबई शहरातील ब्रिटीशकालीन इमारती ज्या १९२१-१९२४ या कालखंडात बी.डी.डी. चाळ म्हणून उभारण्यात आल्या आहेत, त्याला १०० वर्ष पूर्ण होत असून आज या चाळी मोडकळीस आल्या आहेत, याबाबत धोरणात्मक निर्णय घेऊन पुनर्विकास प्रक्रिया गतीमान व सुरक्षीत होण्याबाबत.	५ मार्च २०२१
२६.	ॲड.निरंजन डावखरे, वि.प.स. ठाणे नागरी मंडळ कार्यालयाच्या अखत्यारितील ठाणे विभाग कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्रातील ग्राहक श्री. प्रबोध वसंत डावखरे यांच्या मालकीचे नायट्रोजीनचे वीज बील दिरंगाईने चुकीचे वीजभार झाला असल्याचे त्यांना कळविण्यात आले असल्यामुळे त्याच्याकडे १६,८३,५५६ रुपये विलाची मागणी करण्यात येणे.	५ मार्च २०२१
२७.	श्री.प्रविण दटके, वि.प.स. अमरावती जिल्हा मध्यवर्ती बँकेमध्ये झालेल्या गैर व्यवहाराबाबत चौकशी समिती नेमून त्याची सखोल चौकशी करावी व यामध्ये संचालकांना तसेच अधिकाऱ्यांना दोषी असल्यास त्याच्यावर कारवाई करणे आवश्यक असणे.	५ मार्च २०२१
२८.	श्री.सदाशिव खोत, वि.प.स. शासनाने प्रेक्षत्र अंतराच्या अटीचा रद्द केलेला निर्णय तातडीने मागे घेण्याची आवश्यकता.	८ मार्च २०२१
२९.	श्री.जयंत पाटील, वि.प.स. भायखळा पोलीस स्टेशनपासून हाकेच्या अंतरावर घडलेल्या चोरीच्या घटनेमुळे भितीमय वातावरण निर्माण झाले असून, प्रकरणाचा तपास करून अज्ञात चोरट्यांवर कारवाई करणेबाबत शोध.	८ मार्च २०२१

३०.	डॉ. परिणय फुके, वि.प.स. भंडारा-गोंदिया जिल्ह्यात निकृष्ट दर्जाचे धान्य पुरवठा करत असलेल्या राईस मिल मालकांची चौकशी करणेबाबत.	८ मार्च २०२१
३१.	श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स. अनुसूचित जाती जमाती आयोग अस्तित्वात असणे, या आयोगाबाबत कुठलाही कायदा करण्यात आलेला नसल्याची बाब निर्दर्शनास येणे.	८ मार्च २०२१
३२.	श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. एप्रिल व मध्ये होणाऱ्या १०वी व १२वीच्या परीक्षेसाठी महाराष्ट्र बोर्डने मॉडेल क्वेश्वन पेपर प्रसिद्ध करून विद्यार्थ्यांना पूर्व परीक्षेसाठी पेपर उपलब्ध करून देण्याची आवश्यकता.	८ मार्च २०२१
३३.	श्री. गोपीचंद पडळकर, वि.प.स. दुर्घट व्यवसायिक गवळी समाजाच्या संस्थांना दूध संकलनासाठी प्रोत्साहन अनुदान देऊन त्याचा लाभ मिळणेबाबत.	८ मार्च २०२१
३४.	श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स. अनुदानित आदिवासी आश्रमशाळा शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी यांना लागू असणारे जाचक निर्णय व समस्या याबाबतीत आदिवासी आश्रमशाळा विभागातील कर्मचारी आंदोलन करीत असणे.	९ मार्च, २०२१
३५.	श्री. विनायक मेरेटे, वि.प.स. बीड येथील उप प्रादेशिक कार्यालयात सातत्याने प्रभारी उप प्रादेशिक परिवहन अधिकारी नेमले जात असल्यामुळे नागरिकांची प्रवंड गैरसोय होत असणे.	९ मार्च, २०२१
३६.	श्री. राजेश राठोड, वि.प.स. राज्यात यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत घरकुल योजनेअंतर्गत विमुक्त जाती व भटक्या जमातीच्या लोकसंख्येच्या प्रमाणात घरकुल मंजूर झाले नसल्याबाबत.	९ मार्च, २०२१
३७.	श्री. अभिजीत वंजारी, वि.प.स. समृद्धी महामार्गाच्या प्रकल्पातून नागपूर विभागातील अतिमागासलेला जिल्हा गडविरोली, छत्तीसगढ आणि मध्यप्रदेशाला लागून असलेला जिल्हा गोंदिया इथपर्यंत नेण्यात यावा अशी मागणी करण्याबाबत.	९ मार्च, २०२१

३८.	डॉ.सुधीर तांबे, वि.प.स. <p>शासकीय अनुदानामुळे साहित्य संस्थावे काम ज्या नागरिकांच्या हिताच्या दृष्टीने करीत असते त्या गरजोपयोगी नागरिकांमध्ये निर्माण झालेली चिठ लक्षात घेऊन, साहित्य संस्थांना त्याचे कामकाज सुरक्षीत राहण्याकरिता उर्वरित अनुदान त्वरीत अदा करावे.</p>	९ मार्च, २०२१
३९.	डॉ.परिणय फुके, वि.प.स. <p>आरटीई फाऊंडेशन व विविध शैक्षणिक संघटनांच्या वतीने मुंबईच्या आझाद मैदानावर आमरण उपोषण सुरु होणे, शासनाने गेल्या ४ वर्षांपासून आर.टी.ई. विद्यार्थ्यांच्या फीचा परतावा शाळांना दिलेला नसणे, त्यामुळे शिक्षकांना पगार देणे कठीण झाल्याने विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होणे.</p>	९ मार्च, २०२१
४०.	श्री.नागोराव गाणार, वि.प.स. <p>कोविड-१९ मुळे गेल्या दहा महिन्यापासून शाळा बंद असल्यामुळे उसतोड कामगार, वीटभट्टी मजूर व आदिवासी भागातील रथलोतरीत मजूरांच्या मुलांच्या प्राथमिक शिक्षणाची व्यवस्था करणे, तसेच विद्यार्थ्यांना ऑफलाईन शिक्षण उपलब्ध करून देणेबाबत.</p>	१० मार्च, २०२१
४१.	श्री.विनायक मेटे, वि.प.स. <p>माणगांव, जिल्हा रायगड येथील पोर्स्को महाराष्ट्र स्टील या कंपनीतून काळ नदीला सोडण्यात येणारे सांडपाणी कोणतेही प्रक्रिया न करता नाल्याद्वारे सोडण्यात येत असल्याने नागरीकांच्या जीवितास निर्माण झालेला धोका.</p>	१० मार्च, २०२१
४२.	श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स. <p>मानीपाडा, कालिना सांताक्रुझ, मुंबई येथील एच पूर्व वॉर्ड येथे रामहरक कनोजिया याने महानगरपालिकेच्या २२ फुटी रस्त्यावर अनधिकृत बांधकाम केल्यामुळे नागरिकांना ये-जा करण्याकरिता त्रास होत असणे.</p>	१० मार्च, २०२१
४३.	श्री.कपिल पाटील, वि.प.स. <p>बीएसटी कर्मचारी, एसटी कर्मचारी, शिक्षक, लोकप्रतिनिधी व त्यांचा स्टाफ, मंत्रालय व विधिमंडळातील स्टाफ यांना तातडीने कोविड लस देण्याची आवश्यकता.</p>	१० मार्च, २०२१

४४.	श्री.अभिजीत वंजारी, वि.प.स. नागपूर विभागातील गडचिरोली जिल्ह्यात २०१९-२० च्या हंगामामध्ये अनेक भात गिरणी मालकांनी तांदळाची प्रत व नियतन अशा संपूर्ण प्रकरणामध्ये गैरव्यवहार केल्याचे निर्दर्शनास आले असणे.	१० मार्च, २०२१
४५.	श्री.अभिजीत वंजारी, वि.प.स. नाशिक येथील यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठाच्या कुलसविवांनी दिनांक ७/२/२०१३ रोजी परिपत्रक काढून कृष्णकुमारी सुवर्ण योजनेअंतर्गत सदरहू विद्यापीठातील अधिकारी व कर्मचाऱ्यांसाठी एका वर्षात मूळ रकमेच्या दुप्पट रक्कम प्राप्त योजनेच्या नावाखाली नाशिक शहरातील मिरज जेम्स ॲन्ड जेलर्स या सराफ व्यापाऱ्यांसोबत लेखी करारनामा केल्याचे निर्दर्शनास येणे.	१० मार्च, २०२१
४६.	ॲड.निरंजन डावखरे, वि.प.स. मोजे वेळणेश्वर, ता.गुहागर,जि.रत्नागिरी हे गाव वर्ग पर्यटन क्षेत्र असून या गावाला समुद्र किनारा लाभलेला असल्याने हे गाव पर्यटनदृष्ट्या वर्दळीचे असणे, त्यामुळे पावसाळयात भूस्खलन होऊन घसरणाऱ्या माती, विखल तसेच दरडीमुळे डोंगराळ भाग खचत असल्याने घरांना धोका असणे, त्यामुळे येथे संरक्षक भिंतीचे बांधकाम करणे.	१० मार्च, २०२१

विवरण क्रमांक १५

**निकडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींची चर्चा करण्यासाठी प्रस्ताव
(म.वि.प. नियम १३ अन्वये प्रस्ताव)**

(१) प्राप्त झालेल्या सूचनांची संख्या	: ३२
(२) निवेदन करण्याबाबत निदेश दिलेल्या सूचनांची संख्या	: १३
(३) अनुमती नाकारलेल्या सूचनांची संख्या	: १९
(४) निवेदनावर चर्चा झालेल्या सूचनांची संख्या	: ११
(५) निवेदन पटलावर ठेवलेल्या सूचनांची संख्या	: ---

अ.क्र. (१)	सदस्यांचे नाव व विषय (२)	शेरा (३)
१.	ॲड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. आरोग्य विभागाच्या सरळसेवा परीक्षेच्या गोंधळाबाबत.	दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजी या विषयावर म.वि.प. नियम १७ अन्वये चर्चा झाली.
२.	श्री. सदाशिव खोत, वि.प.स. कनवाड ता. शिरोळ, जि. कोल्हापूर येथील गट नंबर २६८ मध्ये प्रशासनातील अधिकारी व माती माफियांच्या संगनमंताने अवैध माती उत्खनन होत असून शासनाचा कोठचवधी रुपयांचा महसूल बुडत असल्याबाबत.	दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजी निवेदन झाले.
३.	श्री. प्रविण दरेकर, वि.प.स. महामेट्रो मुंबई, पुणे, नागपूर या ठिकाणी होणाऱ्या विविध पदभरती मौखिक पद्धतीवर न घेता महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत घेण्याबाबत.	दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजी निवेदन झाले.
४.	डॉ. परिणय फुके, श्री. प्रविण दरेकर, ॲड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. राज्यात घरगुती वापराच्या गॅस पुरवठ्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार होत असून याबाबत ३६ जिल्हांतील निरिक्षक आणि कारवाईक्षम जिल्हा यंत्रणेकडे तक्रार करण्यात येवूनही कोणतीही कारवाई होत नसल्याबाबत.	दिनांक १० मार्च, २०२१ रोजी निवेदन झाले.

५.	<p>श्री. प्रवीण दटके, श्री. प्रविण दरेकर, श्री. गिरीशचंद्र व्यास, डॉ. परिणय फुके, वि.प.स.</p> <p>सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या परीक्षा रद्द केल्याचे मा. उप मुख्यमंत्र्यांनी जाहीर केल्यानंतरही परीक्षेचे निकाल जाहीर झाल्याबद्दल.</p>	<p>दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजी या विषयावर म.वि.प. नियम १७ अन्वये वर्चा झाली.</p>
६.	<p>श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स.</p> <p>मुंबई उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार टीईटी अर्हता धारण न करण्याच्या शिक्षकांचे १ जानेवारी २०२० पासून रोखलेले वेतन शिक्षकांच्या खात्यावर वर्ग करण्याबाबत.</p>	<p>दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजी निवेदन झाले.</p>
७.	<p>ॲड. निरंजन डावखरे, वि.प.स.</p> <p>कळवा येथील वाहतूक कोंडी दूर करण्यासाठी खाडीवर पूर उभारण्याचे काम मागील ४ वर्षांपासून रखडले असल्याबाबत.</p>	<p>दिनांक १० मार्च, २०२१ रोजी निवेदन झाले.</p>
८.	<p>श्री. सदाशिव खोत, वि.प.स.</p> <p>ऑँध येथील केदार चौकालगत असणाऱ्या ओढ्यामध्ये सिमेंट बंधान्यातील पाणी साठ्यामुळे अनेक समस्या निर्माण होणे, या ठिकाणी परिसरातील येणारे सांडपाणी, गावातील गटारातील पाणी, शौचालयांचे पाणी यामुळे नागरिकांच्या पिण्याच्या पाण्याची निर्माण झालेली समस्या.</p>	<p>दिनांक १० मार्च, २०२१ रोजी निवेदन झाले.</p>
९.	<p>श्री. प्रसाद लाड, ॲड. निरंजन डावखरे, वि.प.स.</p> <p>मा. राज्यपाल महोदयांनी मंजूर केलेले सहायक संचालक, गट ब (राजपत्रित), उप संचालक, गट अ (राजपत्रित) या पदाचे सेवा प्रवेश नियम तात्काळ प्रसिद्ध करणेबाबत.</p>	<p>दिनांक १० मार्च, २०२१ रोजी निवेदन झाले.</p>
१०.	<p>श्री. विनायकराव मेटे, वि.प.स.</p> <p>बोरफडी, ता.जि. बीड येथील स्वस्त धान्य दुकानदाराकडून धान्य वितरीत केले जात नसलेबाबत.</p>	<p>दिनांक १० मार्च, २०२१ रोजी निवेदन झाले.</p>
११.	<p>श्री. प्रविण दरेकर, श्री. प्रसाद लाड, ॲड. निरंजन डावखरे, डॉ. परिणय फुके, श्री. विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स.</p> <p>खामगांव-बुलढाणा-अजिंठा या राजमार्गासाठी ७०२९.२५ ब्रास मुरुमाचे अवैध उत्खनन झाल्याबाबत.</p>	<p>दिनांक १० मार्च, २०२१ रोजी निवेदन झाले.</p>
१२.	<p>श्री. प्रवीण दटके, श्री. प्रविण दरेकर, डॉ. परिणय फुके, वि.प.स.</p> <p>जिल्हा जात पडताळणी समिती परभणी येथील गैरव्यवहाराबाबत.</p>	<p>दिनांक १० मार्च, २०२१ रोजी निवेदन झाले.</p>

१३.	<p>डॉ. परिणय फुके, श्री. प्रविण दरेकर, वि.प.स.</p> <p>वाशिम नगर परिषदेमार्फत सुरु असलेल्या डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पुतळ्याच्या सौंदर्यकरण कामामध्ये असलेल्या त्रुटीबाबत.</p>	<p>दिनांक १० मार्च, २०२१ रोजी निवेदन झाले.</p>
-----	---	--

विवरण क्रमांक १५अ
 महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम १३ अन्वये स्थगन प्रस्तावाची
 स्वीकारलेली सूचना

अ.क्र.	सदस्यांचे नांव व विषय	सूचना ज्या	शेरा
		तारखेस	
		सभागृहात	
		घेतली ती	
		तारीख	

निरंक

विवरण क्रमांक १६

**विशेष उल्लेख म्हणून उपस्थित करण्यात आलेल्या तसेच पटलावर ठेवलेल्या
सूचना - ८५**

अ. क्र (१)	सदस्यांचे नांव व विषय (२)	मा.सदस्यांनी सभागृहात मांडलेल्या तसेच पटलावर सूचनेचा दिनांक (३)
१.	श्री. विलास पोतनीस, वि.प.स. बोरीवली (पश्चिम) येथील सी.टी.एस क्र.१४९० वर शासकीय नियमांचे उल्लंघन करून सुरु असलेल्या आरएमसी प्लांटबाबत.	२ मार्च, २०२१
२.	श्री.जयंत पाटील, वि.प.स. रायगड जिल्ह्यातील पोल्ट्री व्यवसायिकांचे कोविड-१९ व निसर्ग चक्रीवादळामुळे झालेल्या नुकसानीबाबत.	२ मार्च, २०२१
३.	डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, वि.प.स. स्थलांतरित मुलांच्या शिक्षणाबाबत निर्णय घेण्याबाबत.	३ मार्च, २०२१
४.	डॉ. सुधीर तांबे, वि.प.स. अहमदनगर जिल्ह्यातील बिबट्याचा वावर रोखण्यासाठी वनविभागाने करावयाची कार्यवाही.	३ मार्च, २०२१

५.	श्री. किरण सरनाईक, वि.प.स. राज्यातील खासगी प्राथमिक शाळा, माध्यमिक शाळा, कनिष्ठ महाविद्यालयांना अनुदान देण्याबाबत.	३ मार्च, २०२१
६.	श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. संभाजीनगर महापालिकेमध्ये नव्याने समाविष्ट झालेल्या विस्तारित शहराचा सिटी सर्वे झाला नसल्याबाबत.	३ मार्च, २०२१
७.	डॉ. वजाहत मिझारा, वि.प.स. राज्यातील अल्पसंख्यांक संस्थांच्या स्वायत्तता अबाधित ठेवून या संस्थांमध्ये शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या भरती वर असलेली बंदी उठवण्याबाबत.	३ मार्च, २०२१
८.	श्री. रविंद्र फाटक, वि.प.स. पालघर जिल्ह्यातील जळ्हार तालुक्यात अतिदुर्गम भागात १५ आदिवासी पाडे सुख-सोयींपासून वंचित असल्याबाबत.	३ मार्च, २०२१
९.	श्री. विलास पोतनीस, वि.प.स. गुजरात राज्याच्या धर्तीवर राज्यात शालेय शिक्षणासंदर्भात नवीन कायदा करून सर्व शाळांना किमान व कमाल शुल्क मर्यादा निश्चित करून देण्याबाबत.	३ मार्च, २०२१
१०.	श्री. दिवाकर रावते, वि.प.स. माहे मार्च, २०२० मध्ये राज्यात लॉकडाऊन झाल्यामुळे विविध टूर कंपन्यांनी आयोजित केलेल्या सहली रद्द करण्यात आल्याने शेकडो पर्यटकांनी भरलेली सहलीची लाखो रुपयांची रक्कम आजही आयोजकांकडे असल्याबाबत.	३ मार्च, २०२१

११.	श्री. अब्दुल्लाखान दुर्राणी, वि.प.स. परभणी येथे शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय कार्यान्वीत करणेबाबत.	३ मार्च, २०२१
१२.	ॲड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. शहापूर तालुक्यातील (जि.ठाणे) कसारा घाटातील खोन्यात अमृतकुंभ जलसागर धरण उभारण्याबाबत.	३ मार्च, २०२१
१३.	श्री. अमोल मिटकरी, वि.प.स. अकोला जिल्ह्यातील प्रत्येक तालुक्याच्या ठिकाणी अत्याधुनिक स्पर्ध परिक्षा अभ्यासिका स्थापन करणेबाबत.	३ मार्च, २०२१
१४.	श्री. विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स. मुंबईतील वरळी स्मशानभूमी येथे भारतरत डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पती माता रमाई यांचे स्मारक उभारण्याबाबत.	३ मार्च, २०२१
१५.	श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स. भूभाग क्र. ५, सायन कोळीवाडा प्रतिक्षानगर येथील एकता को.ऑप.हौ. संस्थेचा भूखंडाचे विकासकाम मे. इझी होम सोल्युशन गेली ५ वर्ष केले जात असून काम अद्याप प्रलंबित आहे.	३ मार्च, २०२१

१६.	श्री.जयंत पाटील, वि.प.स. अलिबाग तालुक्यातील (जि.रायगड) आवास ग्रामपंचायत हह्दीतील भगत आळी येथील शासकीय जागेतील मँग्रोज तोडून व जाळून भराव करून अतिक्रमण केल्याबाबत.	३ मार्च, २०२१
१७.	श्री.शशिकांत शिंदे, वि.प.स. पुणे बेंगलोर हा महाराष्ट्र नॅशनल हायवेने ६ पदरी करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला असूनही कामाची मुदत संपली तरी अद्यापपावेतो काम पूर्ण न झाल्याबाबत.	३ मार्च, २०२१
१८.	ॲड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. ठाणे महानगरपालिकेमधील निवृत्त झालेल्या वैद्यकीय अधिकारी यांना सेवानिवृत्तीचा लाभ मिळण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
१९.	श्री. रमेशदादा पाटील, वि.प.स. श्री. पी. व्ही. हरदास समितीच्या अहवालाची पडताळणी करून अंमलबजावणी करणेबाबत.	५ मार्च, २०२१
२०.	डॉ. वजाहत मिझार्फा, वि.प.स. राज्यातील अल्पसंख्यांक समाजाच्या विकासासाठी उपाययोजना करण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
२१.	श्री. गोपिचंद पडळकर, वि.प.स. आटपाडी (जि. सांगली) येथील नोटा छपाई मशीन प्रकरणी सह पोलिस निरीक्षक आटपाडी याची तत्काळ चौकशी करून त्यांचेवर कठोर कारवाई करण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१

२२.	डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, वि.प.स. राज्य मानवी हक्क आयोगामध्ये आजमितीस २१ हजाराहून अधिक प्रकरणे प्रलंबित असल्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
२३.	श्री. रविंद्र फाटक, वि.प.स. पालघर जिल्ह्यातील बेजबाबदार शिक्षण अधिकाऱ्यांमुळे जिल्ह्याचे शैक्षणिक नुकसान होत असल्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
२४.	श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. नाशिकचे सिंचन व्यवस्थापन उप-विभागीय कार्यालय वैजापूरला स्थलांतरित करण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
२५.	श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स. वसई-विरार (जि. पालघर) शहर महानगरपालिका क्षेत्रातील पाच अप्रिशमन उपकेंद्र मागील अडीच वर्षापासून रखडली असल्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
२६.	श्री. गिरीशचंद्र व्यास, वि.प.स. नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रूग्णालयातील (मेडीकल) ट्रामा केअर सेंटर मध्ये अतिदक्षता विभाग १ मधील ऑक्सीजनचा पुरवठा दिनांक १७ जानेवारी २०२१ रोजी पहाटे अचानक बंद झाल्याने एकामागे एक तीन रूग्णांचा झालेला मृत्यु.	५ मार्च, २०२१
२७.	श्री. विलास पोतनीस, वि.प.स. राज्यातील सर्व महाविद्यालयांकडे जमा असलेली विद्यार्थ्यांची अनामत रक्कम तातडीने त्यांना अदा करण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
२८.	श्री. शशिकांत शिंदे, वि.प.स. पुणे- बँगलोर हा महामार्ग नेशनल हायवेने ६	५ मार्च, २०२१

	पदरी करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला असूनही कामाची मुदत संपली तरी अद्यापपावेतो काम पूर्ण न झाल्याबाबत.	
२९.	श्री. अमोल मिटकरी, वि.प.स. अकोला येथे अनेक वर्षांपासून सांस्कृतिक भवन मंजूर होऊन नवीन इमारत बांधकाम सुधा सुरु असूनही तांत्रिक कारणामुळे व निधी अभावी बांधकाम रखडल्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
३०.	श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स. राज्यातील सार्वजनिक ग्रंथालयातील कर्मचारी व सेवक अतिशय तुटपुंज्या अशा नगण्य वेतनावर काम करीत असल्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
३१.	श्री. सतिश चळाण, वि.प.स. औरंगाबाद मनपा हृदीत सातारा-देवळाई परिसरात मनपाच्या शाळा सुरु करणेबाबत.	५ मार्च, २०२१
३२.	श्री. जयंत पाटील, वि.प.स. क्यॅर, महा चक्रीवादळ तसेच निसर्ग चक्री-वादळामुळे अलिबाग तालुक्यासह रायगड जिल्ह्यातील मछिमारांच्या नौका नुकसानाची भरपाई मिळणेबाबत.	५ मार्च, २०२१
३३.	श्री. रामदास आंबटकर, वि.प.स. राज्यातील महावितरण उपकेन्द्र सहाय्यक निवड झालेल्या ३५२ उमेदवारांना नियुक्ती पत्र देण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
३४.	श्री. अब्दुल्लाखान दुर्राणी, वि.प.स. कळंगाव, ता पूर्णा, जिल्हा परभणी येथील शेतकऱ्यांना बागायती दराने मावेजा व फळझाडाचे मूल्यांकन करण्यासाठी अधिकाऱ्यांनी १० लक्ष रुपयांची लाच मागितली असल्याबाबत.	५ मार्च, २०२१

३५.	श्री. अनिकेत तटकरे, वि.प.स. रास्तभाव धान्य दुकानात होणाऱ्या भ्रष्टाचाराला आळा घालण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
३६.	श्री. विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स. मुंबई महानगरपालिकेच्या शाळेत १० वीत ८० टक्क्यांपेक्षा अधिक गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांना पुढील शिक्षणासाठी अर्थसहाय्य करण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
३७.	डॉ. सुधीर तांबे, वि.प.स. राज्यातील प्रत्येक खेडयामध्ये मोठयाप्रमाणात गायरान क्षेत्र हे पडीत असून त्यावर मोठया प्रमाणात अतिक्रमण होत असल्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
३८.	श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग यांच्या अंतर्गत राज्यातील विशेष शाळा / कर्मशाळा, आश्रम शाळा समाज कल्याण विभागांतर्गत येणाऱ्या शाळांमधील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना सातवा वेतन आयोग लागू करणेबाबत.	५ मार्च, २०२१
३९.	ॲड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. पालघर जिल्ह्यातील मौजे सफाळे येथील प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या श्रेणीवृद्धीबाबत.	५ मार्च, २०२१
४०.	श्री. अमोल मिटकरी, वि.प.स. अकोला जिल्ह्यात दिव्यांग बांधवांच्या सोयी करता दिव्यांग भवनाची स्थापना करण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१

४१.	श्री. जयंत पाटील, वि.प.स. ज्येष्ठ अभिनेत्री चित्र माऊली सुलोचना (दीदी) यांना चित्रपटसृष्टीतील सर्वोच्च असा पुरस्कार असणाऱ्या दादासाहेब फाळके पुरस्कारासाठी राज्य शासनाने त्यांचे नामांकन करून केंद्र सरकारकडे प्रस्ताव पाठविण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
४२.	डॉ. वजाहत मिझारा, वि.प.स. राज्यातील धार्मिक अल्पसंख्यांक शिष्यवृत्तीत शाळांचे लॉगिन आयडी हॅक करून मोठा आर्थिक घोटाळा करण्यात आल्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
४३.	डॉ. सुधीर तांबे, वि.प.स. राज्यातील मुंबई, ठाणे, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, जळगांव, नागपूर, कोल्हापूर, सोलापूर तसेच इतर जिल्हे व तालुक्यातील औद्योगिक शहरात आज हजारो उद्योग बंद असल्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
४४.	श्री. अनिकेत तटकरे, वि.प.स. महाराष्ट्रातील सर्व शाळांना घरगुती दराने विजपुरवठा करणेबाबत.	५ मार्च, २०२१
४५.	श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स. राज्यात अनुदानित शाळेत नैसर्गिक वाढीच्या तुकडीवर काम करणारे मृत शिक्षक पांडुरंग नखाते यांच्या कुटुंबियांना अनुकंपाअंतर्गत नोकरी व नुकसानभरपाई 50 लाख रुपये द्यावी आणि नैसर्गिक वाढीच्या सर्व तुकड्यांना अनुदान द्यावे अशा मागणीबाबत.	५ मार्च, २०२१

४६.	श्री. अभिजित वंजारी, वि.प.स. राज्यात शालेय पोषण आहार आश्रमशाळा आणि ग्रामीण भागातील शाळेमध्ये अन्नधान्य वितरण कार्यक्रम तसेच कामगार कल्याण विभागातर्फे नियमित कामगारांना स्टेनलेस स्टीलचे साहित्य पुरवठा करणे, अशा अनेक प्रकारच्या करोडो रुपयांच्या शासकीय अनुदानाच्या योजना विशिष्ट कंत्राटदारांना अथवा पुरवठादारांना मागील पाच वर्षांमध्ये देत असल्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
४७.	श्री. अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स. राज्यातील रुग्णालयाची अग्रिपरीक्षण करून तातडीने उपाययोजना करणेबाबत.	५ मार्च, २०२१
४८.	डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, वि.प.स. मुंबईतील चेंबूरच्या गडकरी खाण परिसरातील मेटल बॉक्स कंपनीच्या आवारात मजुरांच्या वास्तव्यासाठी अनधिकृतपणे व्यवस्था करण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
४९.	श्री. रमेशदादा पाटील, वि.प.स. श्रीवर्धन (जि.रायगड) तालुक्यातील दिघी पोर्ट प्रकल्पामध्ये बाधित झालेल्या मच्छीमार कोळी बांधवांना सोयीसुविधा देण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
५०.	श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स. चेंबूर टिळकनगर मधील म्हाडाच्या जुन्या इमारतींच्या रस्त्यांवरील पार्किंगची झालेली दुरवस्थेबाबत.	५ मार्च, २०२१

५१.	श्री. विलास पोतनीस, वि.प.स. मौजे बोरीवली येथील टीपीएस क्र. ३ मधील भूमापन क्र. ४२३ क्षेत्र २०२१ चौ.मी हि शासकीय जमीन श्री गणेश ग्रामस्थ सेवा मंडळास नाममात्र दरात उपलब्ध करून देण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
५२.	श्री. गिरीशचंद्र व्यास, वि.प.स. नागपूर जिल्ह्यात गणित, विज्ञान व इंग्रेजी विषयांना शिक्षक मिळत नसल्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
५३.	श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. सिंचन व इतर प्रकल्पांसाठी शेतक-यांच्या जमीन अधिग्रहण करतांना झालेल्या व्यवहारांच्या रजिस्ट्रीसाठी लागणारे ६ टक्के मुद्रांक शुल्क भूसंपादनाच्या निधीतून खर्च करणे अपेक्षित असतांना जलसंपदा विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी सदरचा खर्च हा शेतक्यांच्या माथी मारल्याने गेल्या तीन वर्षात १ हजार शेतक्यांना १२ कोटी रुपयांचा आर्थिक फटका बसण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
५४.	डॉ. परिणय फुके, वि.प.स. भंडारा जिल्हा शासकीय रुग्णालयाला लागलेली भीषण आग त्याबाबत करावयाची चौकशी.	५ मार्च, २०२१
५५.	श्री. विजय ऊर्फ भाई गिरकर, वि.प.स. मुंबईतील वांद्रे (पूर्व) येथील शासकीय वसाहतीच्या पुनर्विकास योजनेबाबत.	५ मार्च, २०२१
५६.	श्री. राजेश राठोड, वि.प.स. जालना जिल्ह्यात शेतक्यांनी सोयाबीनची पेरणी केली मात्र सोयाबीन उगवलेच नाही, त्यामुळे	५ मार्च, २०२१

	शेतकऱ्यांनी मोठ्या प्रमाणात आर्थिक नुकसान झाल्याप्रकरणी करावयाची कार्यवाही.	
५७.	श्री. महादेव जानकर, वि.प.स. संगणक परिचालकांना ताळ्काळ महाराष्ट्र आयटी महामंडळाकडून नियुक्ती देऊन किमान वेतन देण्याबाबत.	५ मार्च, २०२१
५८.	श्री. रविंद्र फाटक, वि.प.स. चुकीची रीडिंग दाखवून त्याचा गैरवापर केला जात असल्याबाबत करावयाची चौकशी.	५ मार्च, २०२१
५९.	श्री. विनायकराव मेटे, वि.प.स. बीड येथील श्री क्षेत्र नारायणगड देवस्थान या धार्मिक स्थळाच्या विकास कामासंदर्भात उर्वरित निधी प्राप्त होणे बाब.	८ मार्च, २०२१
६०.	डॉ. वजाहत मिझार्हा, वि.प.स. यवतमाळ जिल्ह्यातील पुसद तालुक्यामधील एसटी महामंडळाचे पुसद बसस्थानकाचे व इमारतीचे नूतनीकरण करण्याबाबत.	८ मार्च, २०२१
६१.	श्री. किरण सरनाईक, वि.प.स. राज्यातील शिक्षकांना विनाअट वरिष्ठ व निवड श्रेणी मंजूर करणेबाबत.	८ मार्च, २०२१
६२.	श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स. राज्य शासनाच्या सेवेत दि. १ नोव्हेंबर, २००५ रोजी किंवा त्यानंतर नियुक्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांसाठी अंशदान निवृत्तीवेतन योजना शासनाच्या दि. ३१ ऑक्टोबर, २००५ च्या निर्णयान्वये लागू केली असल्याबाबत.	८ मार्च, २०२१

६३.	श्री. जयंत पाटील, वि.प.स. अलिबाग तालुक्यातील वेश्वी येथील कृषी विभागाच्या १५ एकर जागेवर जिल्हा सामान्य रुग्णालयाची अद्यावत इमारत बांधण्याबाबत.	८ मार्च, २०२१
६४.	श्री. विलास पोतनीस, वि.प.स. अनामत रकमेचे कोट्यवधी रुपये राज्यातील महाविद्यालयांच्या खात्यात पडून असल्याबाबत.	८ मार्च, २०२१
६५.	श्री. राजेश राठोड, वि.प.स. मराठवाडा विभागाचा अनुशेष भरणेबाबत.	८ मार्च, २०२१
६६.	श्री. गिरीशचंद्र व्यास, वि.प.स. राज्यावर बर्ड फ्ल्युवे नवे संकट घोंगावत असतांना पशुसंवर्धन विभागाच्या अधिकाऱ्यांची पदे रिक्त असल्याबाबत.	८ मार्च, २०२१
६७.	डॉ. परिणय फुके, वि.प.स. अनुसूचित जाती जमातीच्या विकासाच्या मागण्याबाबत.	८ मार्च, २०२१
६८.	श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स. राज्यातील अघोषित शाळा व नैसिरिंग काढीच्या तुकड्यांचे मुल्यांकनाचे प्रस्ताव ताळाळ निकाली काढण्याबाबत तसेच अनुदानास आवश्यक निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत.	९ मार्च, २०२१
६९.	श्री. विलास पोतनीस, वि.प.स. मौजे बोरीवली येथील टीपीएस क्र. ३ मधील भूमापन क्र. ४२३ क्षेत्र २०२१ चौ.मी हि जमीन नाममात्र दरात श्री गणेश ग्रामस्थ सेवा मंडळास उपलब्ध करून देण्याबाबत.	९ मार्च, २०२१

७०.	श्री. रमेशदादा पाटील, वि.प.स. अलिबाग रेवदंडा, मांडवा, किहीम, अलिबाग, आक्षी, नागाव या समुद्र किनाऱ्यावरील बेकायदा बांधकामांवर कारवाई करण्याबाबत.	९ मार्च, २०२१
७१.	डॉ. परिणय फुके, वि.प.स. महाराष्ट्र शासनाच्या शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाच्या अखत्यारीत सर्वच कार्यालयांच्या दैनंदिन कामकाजातून सेवा सुविधा पुरविणाऱ्या एजन्सीपर्यंत पोहोचलेली एजंटगिरी थांबविण्याबाबत.	९ मार्च, २०२१
७२.	श्री. राजेश राठोड, वि.प.स. राज्यातील बंजारा समाजाच्या तांडा वस्त्यांसाठी स्वतंत्र ग्रामपंचायत निर्माण करण्याबाबत.	९ मार्च, २०२१
७३.	ॲड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. आठगाव-तानशेत या स्थानका दरम्यान कळमगांव येथील हायड्रोलिक ब्रिज ९८/२ येथे सार्वजनिक बांधकाम विभागाद्वारे आरयुक्ती बनविण्याबाबत.	९ मार्च, २०२१
७४.	श्री. अमोल मिटकरी, वि.प.स. तमाशा कलावंतांचा सहानुभूतीपुर्वक विचार करून त्यांना आर्थिक मदत देण्याबाबत.	९ मार्च, २०२१
७५.	श्री. अंबादास दानवे, वि.प.स. औरंगाबाद जिल्ह्यातील दूधना नदीच्या पात्रात लाडसावंगी शिवारातील कोल्हापूरी बंधान्याला तीन वर्षपासून दरवाजे न बसविल्याबाबत.	९ मार्च, २०२१
७६.	डॉ. सुधीर तांबे, वि.प.स. राज्यातील खाजगी प्राथमिक शाळा, तुकड्या, खाजगी माध्यमिक शाळा, तुकड्या तसेच कनिष्ठ	९ मार्च, २०२१

	महाविद्यालय, जादा तुकड्या व अतिरिक्त शाखा यांना सरसकट २० टक्के अनुदानासाठी पात्र घोषित करण्यात आले आहे, तसेच ज्या प्राथमिक व माध्यमिक शाळा व तुकड्यांना २० टक्के अनुदान सुरु आहे त्यांना त्यापुढचे २० टक्के अनुदान सुरु करण्याबाबत.	
७७.	श्री. अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स. राज्यातील रुग्णालयांच्या अग्रिपरीक्षण उपाययोजनांसाठी निधीची उपलब्धता करण्याबाबत.	९ मार्च, २०२१
७८.	श्री. प्रसाद लाड, वि.प.स. ठहाणू नगरपरिषदेच्या अधिकाऱ्याच्या घोटाळेबाज कारभाराला नगरविकास विभागाचे अभय असल्याबाबत.	९ मार्च, २०२१
७९.	श्री. अभिजित वंजारी, वि.प.स. नागपूर विभागातील सर्वच जिल्ह्यांचा समतोल विकास साधण्याबाबत.	९ मार्च, २०२१
८०.	श्री. विनायकराव मेटे, वि.प.स. बीड जि.प. मधून बदली होऊन जाणारे सुमारे ५१ शिक्षक व बीड जिल्हा परिषद कडे बदली होऊन येणारे सुमारे ४१ शिक्षक यांना बिंदू नामावलीचे कारण दाखवून बीड जिल्हा परिषदेचे प्रशासन आंतरजिल्हा बदली झालेल्या शिक्षकांना कार्यमुक्त करत नसल्याबाबत.	९ मार्च, २०२१
८१.	डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, वि.प.स. राज्य महिला आयोगामार्फत राबविण्यात आलेल्या “प्रज्जवला” योजनेमध्ये शासनाच्या निधीचा गैरवापर केल्याबाबत.	९ मार्च, २०२१

८२.	श्री. महादेव जानकर, वि.प.स. महाराष्ट्रात नॉन-क्रिमीलेअर प्रमाणपत्र वितरित करणारी यंत्रणा ढिसाळ असल्याने शेकडो विद्यार्थी नॉन-क्रिमीलेअरच्या लाभापासून वंचित राहण्याची दाट शक्यता.	१० मार्च, २०२१
८३.	श्री. नागोराव गाणार, वि.प.स. राज्यात शासनाने खासगी शैक्षणिक क्षेत्रातील आरक्षण २५ टक्क्यांनी कमी केले असल्याने मागील १० ते १२ वर्षापासून लाखो मागासवर्गीस विद्यार्थी दरवर्षी उच्च शिक्षण पासून वंचित राहत असल्याबाबत.	१० मार्च, २०२१
८४.	श्री. विलास पोतनीस, वि.प.स. मुंबई शहरातील माहीम मॅन्शनसह इतर ६ निवासित इमारती सद्यस्थितीत धोकादायक अवस्थेत असल्याने या इमारतींच्या पुनर्विकासाबाबत/ विल्हेवाटीबाबत शासनाने धोरणात्मक निर्णय घेण्याबाबत.	१० मार्च, २०२१
८५.	श्री. विनायकराव मेटे, वि.प.स. औरंगाबाद येथील सिडको मधील जळगाव नाका वरील अत्यंत महत्वाच्या ठिकाणी असलेले १० एकर जागेवरील बस स्थानकाचा पूर्ण विकास करण्याचा घेतलेला निर्णय, या सर्व प्रकरणामध्ये फार मोठा भ्रष्टाचार झाला असणे.	१० मार्च, २०२१

विवरण क्रमांक १७

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम २५९ व २६० अन्वये विचारात घेण्यात आलेले प्रस्ताव

(१)	म.वि.प. नियम २५९ अन्वये चर्चा झालेला प्रस्ताव	-	१
(२)	म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्राप्त झालेले प्रस्ताव	-	२
(३)	म.वि.प. नियम २६० अन्वये स्वीकृत झालेल्या सूचनांची संख्या	-	२
(४)	म.वि.प. नियम २६० अन्वये चर्चा झालेल्या सूचनांची संख्या	-	१

अ.क्र	सदस्यांचे नाव	विषय	चर्चेचा दिनांक	शेरा
१.	२	३	४	५

म.वि.प.नियम २५९ अन्वये प्रस्ताव

१	श्री.प्रविण दरेकर व इतर वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २५९ अन्वये प्रस्ताव -	"कोरडवाहू पिकांसाठी हेक्टरी रुपये २५,००० व बागायती पिकांसाठी हेक्टरी रुपये ५०,००० मदत देण्याच्या घोषणा निवडणकीपूर्वी शेतकऱ्यांच्या बाधावर जाऊन दिल्यानंतर प्रत्यक्षात मात्र महाविकास आघाडी सरकारने शेतकऱ्यांचा पूर्णपणे भ्रमनिरास केलेला असणे, महात्मा फुले कर्जमाफी योजनेमध्ये देण्यात आलेल्या कर्जमाफीपासून राज्यातील अनेक पात्र शेतकरी अद्यापही वंचित असणे, नियमित कर्जफेड करणाऱ्या शेतकऱ्यांना प्रोत्साहनपर	दिनांक १० मार्च २०२१	चर्चा झाली.
---	--	---	-------------------------	-------------

	<p>अनुदान देण्याची सरकारची घोषणा हवेतच विरलेली असणे, करोना संकटाचा फटका समाजातील अन्य घटकांबरोबरच शेतकऱ्यांनाही बसलेला असणे, अशातच अवकाळी पाऊस व गारपिटीने शेतकऱ्यांच्या पिकांचे नुकसान झालेले असणे, माहे फेब्रुवारी ते मे २०२० या कालावधीतील गारपीटीसाठी दिलेली नुकसान भरपाई अत्यंत विलंबाने व तुटपुंजी असणे, शेतकऱ्यांचा मागील वर्षाचा खरीप हांगाम ऐन भरात असताना अतिवृष्टी व त्यांनंतर मावा, तुडतुडा या रोगांनी पिकावर आक्रमण केलेले असणे, बोंडअली व बोंडसडीमुळे शेतकऱ्यांच्या पिकांचे आत्यंतिक नुकसान झालेले असणे, याची कोणतीच नुकसान भरपाई शेतकऱ्यांना अद्यापही मिळालेली नसणे, शेतमालाला भाव मिळत नसणे, कापूस, तूऱ खोरदी केंद्रे सुरु करण्यात होत असलेला विलंब, पीक कर्जे देण्यास बँका टाळाटाळ करत असणे, प्रथम बोगस बियाणांमुळे करावी लागलेली दुबार पेरणी नंतर अतिवृष्टी व पिकावर पडलेले रोग यामुळे शेतकऱ्यांचा खरीप हांगाम हातवा जाणे, खरिपाची तूऱ रऱ्बी हांगामात भरून काढण्याच्या बेतात शेतकरी असणे, त्यामुळे शेतकऱ्यांनी रऱ्बी हांगामात गळू, हरभरा, तूऱ, वाटाणा, ज्वारी, लाखोरी, जवस यासारख्या कडधान्ययुक्त पिकांची लागवड केली असणे, त्याशिवाय फळपिके व भाजीपाला पिकांचीही लागवड केली असणे, मात्र अचानक वातावरणात बदल घडून येऊन अवकाळी पाऊस झाल्याने ही पिके धोक्यात आली असणे, दिनांक १६ फेब्रुवारी २०२१ रोजीपासून तीन ते चार दिवस राज्यात अवकाळी पाऊस बरसलेला असणे, मराठवाड्यातील औरंगाबाद, जालना, बीड, उस्मानाबाद, लातूर या जिल्ह्याच्या अनेक भागात सलग दोन दिवस गारपिटीसह पाऊस बरसलेला असणे, मध्य व पश्चिम महाराष्ट्रातील नाशिक, अहमदनगर, सातारा, सांगली, कोल्हापूर, सोलापूर, पुणे या जिल्ह्यात काही ठिकाणी वाढळी</p>	५०
--	--	----

	<p>पावसासह गारांचा पाऊस पडणे, विदर्भातील नागपूर, अमरावती, बुलढाणा या जिल्ह्यातही अवकाळी पावसाने चांगलीच हजेरी लावणे, कोकणातही पावसाच्या सरी पडणे, या पावसामुळे शेतकऱ्यांच्या गहू हरभरा, ज्वारी, मका, कांदा या पिकांचे चांगलेच नुकसान झाले असणे, अनेक ठिकाणी पावसामुळे पिके आडवी पडल्याचे दिसून येत असणे, आंब्याचा मोहरही गळून पडलेला असणे, द्राक्षे, टरबूज, खरबूज या पिकांचेही नुकसान झालेले असणे, मार्गील वर्षी झालेल्या नुकसानभरपाईचे पैसे अद्यापही हाती येण्यास अवकाश असणे, अशा परिस्थितीत पुढा उद्घवलेल्या या अस्मानी संकटामुळे शेतकरी पुरता हवालदिल झालेला असणे, नुकसान भरपाईचे पंचनामे तातडीने करण्याबाबत शेतकऱ्यांकडून मागणी होत असणे, किमान यावेळी तरी शेतकऱ्याला प्रति हेक्टर त्वरित भरीव अर्थसहाय्य करण्याची गरज असणे, राज्यातील शेतकऱ्याला न्याय मिळवून देण्याची व भरीव आर्थिक मदतीचा हात सरकारने पुढे करण्याची आवश्यकता, भूसंपादन वेळेत न झाल्याने काही शेतकऱ्यांनी आत्महत्य केली असणे, तसेच नुकत्याच झालेल्या ग्राम पंचायत निवडणुकीत सरकारच्या दुर्लक्षामुळे ग्रामीण भागात सलोख्याचे वातावरण नष्ट होऊन मारहणीच्या व हत्येपर्यंतच्या घटना घडल्या असणे, राज्यात वित्त आयोगाचा पैसा मोठ्या प्रमाणावर अखर्चित राहिला असून झालेल्या कामांमध्ये मोठ्याप्रमाणावर भ्रष्टाचार झाल्याचे उघडकीस आले असणे, तसेच महाविकास आघाडी सरकार सत्तेवर आल्यानंतर ३०० युनिटपर्यंत मोफत विजेची घोषणा केली असली तरी त्याची अंमलबजावणी केलेली नसणे, करोना काळात आलेल्या वाढीव बिलात सवलत देण्याची घोषणा ऊर्जामंत्र्यांनी केली परंतु अंमलबजावणी झाली नाही, संकटात सापडलेल्या शेतकऱ्यांच्या कृषि पंपांना मोफत वीज, थकबाकी माफ करणे, अशा मागण्या सरकारकडे वारंवार केल्या</p>	६७
--	--	----

		गेल्या असल्या तरी सरकारने त्याकडे अक्षम्य दुर्लक्ष केले असणे, शेती पंपांसाठी पैसे भरून लाखो शेतकऱ्यांना विद्युत जोडणी मिळालेली नसणे, मागील काळात अचानकपणे वीज खंडित झाल्यामुळे संपूर्ण महाराष्ट्र ठप्प झाला असणे, यामुळे कोट्यावधीचे नुकसान झाले असणे, घातपाती कारवाई असावी, असा संशय व्यक्त केला जाणे, शेतकऱ्यांना दिवसा वीज देण्याबाबत आश्वासन सरकारने दिले असले तरी त्याबाबत कोणतीही उपाययोजना सरकारने केलेली नसणे, सोलर एनर्जी व विंड एनर्जी बाबत राज्याचे धोरण असले तरी या धोरणाची अंमलबजावणी झालेली नसणे, राज्यातील वीज क्षेत्रातील विविध प्रश्न, राज्य सरकारने याबाबत तातडीने निर्णय घेण्याची आवश्यकता विचारात घेण्यात यावी."	
--	--	--	--

म.वि.प.नियम २६० अन्वये प्रस्ताव

२६०

१	श्री.दिवाकर रावते व इतर वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव -	"सन २०१९ मध्ये राज्यात सरकार स्थापन झाल्यापासून "करोना" नामक महासंकट उभे राहिले. या संकटावर मात करण्याकरिता राज्य शासनाने वैद्यकीय व तांत्रिक सहाय्य करण्यासाठी वरिष्ठ डॉक्टरांचे राज्य कृती दल स्थापन करून पुरेशा चाचणी प्रयोगशाळा, विशाल (जंबो) रुग्णालये स्थापन करून तसेच राज्यातील नागरिकांना शिस्त व नियमांचे पालन करण्याचे आवाहन करून या रोगावर यशस्वीपणे मात केली आहे. असे असतांना राज्य शासनाने राज्याच्या विकासाच्या दृष्टीने अनेक निर्णय घेतले. अर्थव्यवस्थेचा प्रमुख घटक म्हणजे शेतकरी यांच्या उत्तरीकरिता स्मार्ट कृषि प्रकल्प उभारून याकरिता उपसमिती गठीत करणे, शेतकरी	----	चर्चा झाली नाही.
---	---	---	------	------------------

	<p>संघटना आणि शासन चर्चेसाठी प्रथमच व्यासपोठाची उपलब्धता, शेतकरै सन्मान व मार्गदर्शन कक्षाची स्थापना, शेतमजूरांना कौशल्य आधारित प्रशिक्षण, कोरोनामुळे बाजारात पिशवीबंद दुधाच्या मागणीत घट झाल्याने दूध उत्पादकांना याचा फटका बसू नये याकरिता दुध भुकटी पॉकिंग करून अमृत आहार योजने अंतर्गत वाटप, टाळेबंदीच्या कालावधीत मासे, मत्स्यबोज व मत्स्यखाद्याचा समावेश अत्यावश्यक बाबींमध्ये करून वाहतूकीस परवानगी, कोविड-१९ च्या पार्श्वभूमीवर पाणीपुरवठा विभागांतर्गत स्वच्छाग्रहीच्या नियुक्तीस एक वर्षांची मुदतवाढ, "शाळा बंद.. पण शिक्षण" या अंतर्गत "दीक्षा" ॲप आधारित विद्यार्थ्यांना स्वयंअध्ययन, गुगलच्या सहकार्याने "गुगल क्लासरुम" उपक्रम राबविणारे देशातील पहिले राज्य, उच्च शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या मनातील राष्ट्रीय भावना जागृत ठेवण्याच्या वृष्टीने विद्यापीठ आणि महाविद्यालयाची दैनंदिन सुरुवात राष्ट्रगीताने करण्याचा निर्णय, "मराठी भाषा गौरव दिन" महाविद्यालयांमध्ये साजरा करण्याचा निर्णय, ग्रंथालयांची नव्याने पडताळणी करण्याचा निर्णय, संशोधन, प्रशिक्षण व कौशल्य विकास यामधील गुणवत्ता निर्माण करण्यासाठी आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे क्रीडा विद्यापीठ स्थापन करण्याचा निर्णय, टाळेबंदीच्या काळात अडकलेल्या आदिवासी मजूरांना मूळ गावी पाठविण्यासाठी पुढाकार, राज्यातील ६५ हजार उद्योगांना टाळेबंदीनंतर परवानगी, १६ लाख कामगार कामावर रुजू महाजॉब्स पोर्टल आणि ॲप सुरु, स्थलांतरीत कामगारांना बेघरांना सविधा देण्यासाठी जिल्हाधिकाऱ्यांना आपत्ती व्यवस्थापन करण्यास मान्यता,</p>	२०
--	--	----

		<p>महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगारांना दोन हजार रुपयांचे आर्थिक सहाय्य, राज्यातील ज्या शेतकऱ्यांनी वेळेत कर्ज भरले आहे त्यांना तीन लाखापर्यंत कर्ज विनाव्याज देण्याचा शासनाने निर्णय घेतलेला असणे, यासारखे अनेक महत्त्वाचे निर्णय घेऊन करोना काळातही राज्याची आर्थिक स्थिती व वैद्यकीय स्थिती यांचा योग्य समतोल राखण्याकरिता राज्य शासनाने वेळावेळी घेतेलेले योग्य निर्णय व त्यांची ठोसपणे केलेली अंमलबजावणी, याबाबत शासनाने केलेली व करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."</p>		
२	श्री.प्रविण दरेकर व इतर पि.प.स. यांचा म.पि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव -	"राज्यातील ढासळलेली कायदा व सुव्यवस्था, हत्या, अपहरण, दरोडे, घरफोड्या यासारख्या गुन्ह्यांना आळा घालण्यात आलेले अपयश, अमली पदार्थ, गुटखा व्यापार, जुगार, मटका या अवैध धंद्यात झालेली वाढ, अल्पवयीन मुले, मुली व महिलांवरील अत्याचाराच्या घटनांमध्ये झालेली वाढ, पुणे येथे पुजा चक्षाण आत्महत्या प्रकरणी संशयित मंत्र्यांचा राजीनामा घेतला असला तरी तो राज्यपालांकडे पाठविलेला नसल्यामुळे जनतेच्या मनात निर्माण झालेला संभ्रम, या प्रकरणी २४ दिवसांचा कालावधी होऊनही गुन्हा दाखल झालेला नसून तपासाबाबत राज्यातील जनतेला अंधारात ठेवले असणे, पारदर्शक पद्धतीने तपास होण्यासाठी स्वतंत्र यंत्रणेकडे तपास देण्याची आवश्यकता, ज्येष्ठ नागरिकांसंबंधीच्या गुन्ह्यात झालेली वाढ, डान्सबारला आळा घालण्यात आलेले अपयश, सायबर गुन्ह्यांचे वाढते प्रमाण, पोलिसांवर पडणारा ताण, पुणे, नागपूर,	दिनांक ५, ९ व १० मार्च २०२१	चर्चा झाली.

	<p>नाशिक यासारख्या शहरात संघटित गुन्हेगारीत झालेली वाढ, वाळूमाफियांकडून, अनधिकृत बांधकाम करणाऱ्यांकडून शासकीय अधिकान्यावर होणारे हल्ले व जीवे मारण्याच्या धमक्या, करोना काळात पोलिसांवर झालेले हल्ले, सामाजिक तेढ निर्माण करणाऱ्यांना मिळालेले मोकळे रान, सामाजिक अत्याचारात झालेली वाढ, महान कलाकारांची गुप्तहेरांमार्फत चौकशी करण्याचा सरकारने घेतलेला घृणास्पद निर्णय, गुंडाराजचं होत असलेले उदात्तीकरण, राज्यावर घातपाती कारवायांचं असलेलं गंभीर सावट, जातीय हिंसाचारात झालेली वाढ, जातपंचायतीच्या अत्याचाराच्या समोर आलेल्या घटना, तसेच, मुंबईतील अनेक मोठ्या व जनउपयोगी प्रकल्पांचे रखडलेले काम, वाहतूकीचा निर्माण झालेला गंभीर प्रश्न, मुंबई महानगरपालिकेतील भ्रष्टाचार व अनियमिततेची प्रकल्पे, पुनर्विकास प्रकल्पांची रखडलेली कामे, मुंबईच्या विविध समस्यांनी धारण केलेले उग्र स्वरूप, मुंबईतील रखडलेले विकास कामे, महानगरपालिकेने गेल्या १० वर्षांत केलेला खर्च, याबाबत श्वेतपत्रिका जाहीर करण्याची होत असलेली मागणी, तसेच, करोना प्रादुर्भाव व मृत्युची संख्या देशपातळीवर महाराष्ट्रात सर्वाधिक, करोना उपायवोजनेत झालेला भ्रष्टाचार, टाळेबंदीमुळे अडचणीत आलेल्यांना सरकारने पैकेजेस देण्यात केलेली कुचराई, सत्तारुढ पक्षाच्या नेत्यांकडून करोना नियमांचे झालेले उल्लंघन, करोना हाताळण्यात सरकारला आलेले अपयश, तसेच राज्यातील विविध विभागांचा संतुलित विकास करण्यात व टाळेबंदी शिथिलीकरणानंतर या विभागांचे अर्थचक्र सुरक्षीत करण्यात सरकारला आलेले अपयश,</p>	३५
--	---	----

	राज्यातोल अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागास वर्ग, मराठा, धनगर, आर्थिकटष्ट्या मागास यांच्यासाठीच्या योजना राबवण्यात, त्याचा लाभ देण्यात सरकारला आलेले अपयश, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."		
--	--	--	--

विवरण क्रमांक १८

अर्धा तास चर्चेच्या सूचना (नियम ९२ अन्वये) (सर्वसाधारण)

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम ९२ अन्वये सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर प्राप्त झालेल्या (सर्वसाधारण) अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना.

निरंक

विवरण क्रमांक १९

अर्धा तास चर्चेच्या सूचना (नियम ९२ अन्वये) (प्रश्नातून उद्भवलेल्या)

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम ९२ अन्वये तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबींवर (प्रश्नांच्या उत्तरातून उद्भवणाऱ्या) प्राप्त झालेल्या अर्धा-तास चर्चेच्या सूचना.

निरंक

विवरण क्रमांक २०

महाराष्ट्र विधान परिषद नियम १७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा उपस्थित करण्यासाठी आलेल्या सूचना

(१)	आलेल्या सूचनांची संख्या	-	५
(२)	स्वीकृत सूचनांची संख्या	-	४
(३)	अस्वीकृत सूचनांची संख्या	-	-
(४)	सभागृहात चर्चा झालेल्या सूचना	-	४
(४)	सभागृहात चर्चा न झालेल्या सूचना	-	-
(५)	समिलित करण्यात आलेल्या सूचना	-	१

अ.क्र	सदस्यांचे नाव व विषय	ज्या तारखेस	शेरा	प०
		सूचना		
१.	१. सर्वश्री विक्रम काळे, शशिकांत शिंदे, सतीश चव्हाण, वि.प.स.	१ मार्च, २०२१	चर्चा झाली	२.

"दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पुर्वी सेवेत आलेल्या परंतु, ती शाळा किंवा वर्गतुकडी विनाअनुदान अंशतः अनुदान किंवा टप्पा अनुदानावर असणे व दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ नंतर ती शाळा किंवा वर्गतुकडी १००% अनुदानावर येणे, या शिक्षकांची जुन्या पेन्शन

अ.क्र	सदस्यांचे नाव व विषय	ज्या तारखेस	शेरा
१.	२.	३.	४.
	<p>योजनेची खाती उघडणे, त्या खात्यावर जुन्या पेन्शन योजनेप्रमाणे वेतनातून जी.पी.एफ. हप्त्याची रक्कम कपात होणे, यामधील सेवानिवृत्त झालेल्या काही शिक्षकांना जुन्या पेन्शन योजनेचा लाभ मिळणे, त्यानंतर काही शिक्षकांची तोंडी आदेशाने जी.पी.एफ. कपात बंद करणे, परंतु जुन्या पेन्शनची खाती सुरु ठेवणे, दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पासून नविन पेन्शन योजना लागू करण्याचा निर्णय शासनाने घेणे असे असताना नियमानुसार दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वी सेवेत आलेल्या शिक्षकांची शाळा किंवा वर्गतुकडी दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वी १००% अनुदानावर नाही म्हणून त्यांना जुनी पेन्शन योजना लागू न करणे, हे अन्यायकारक असणे, यासाठी शिक्षक लोकप्रतिनिधींनी वेळोवेळी शासनाकडे पाठपुरावा करणे, शासनाने यासबंधीची काढलेली दिनांक १० जुलै, २०२० ची अधिसूचना रद्द करणे, यासाठी अभ्यास समितीचे गठन करणे, परंतु तरीही आजपावेतो शासनाकडून सकारात्मक निर्णय न होणे, पेन्शन हा विषय शिक्षकांच्या जीवनाशी व कुटुंबाशी निगडीत असल्यामुळे शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."</p>	सूचना सभागृहात घेतली ती तारीख	प्र०

अ.क्र	सदस्यांचे नाव व विषय	ज्या तारखेस	शेरा
१.	२.	३.	४.

२. सर्वश्री विक्रम काळे, शशिकांत शिंदे, सतीश चहाण, वि.प.स.

९ मार्च, २०२१ चर्चा झाली

"दिनांक १३ सप्टेंबर, २०१९ रोजी शासन निर्णय निर्गमित केलेल्या प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक शाळा व वर्गातुकड्यांना २०% वेतन अनुदान सुरु करणे, सध्या २०% अनुदान घेत असलेल्या शाळांना ४०% वेतन अनुदान देण्यासाठी निधी वितरणाचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यासाठी त्यांची राज्यस्तरावरून तपासणी करण्यात येणे, त्यामध्ये काही शाळांना अपात्र ठरविणे, तपासणीअंती याद्या जाहीर करूनही निधी वितरणाचा शासन निर्णय निर्गमित न होणे, निकषाप्रमाणे मुल्यांकन करून वारंवार तपासणी करून अधोषित प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळा व सन २०१२-१३ च्या वर्गातुकड्या अनुदानास पात्र ठरवून प्रस्ताव मंत्रालय स्तरावर दाखल होऊन बराच कालावधी होणे, परंतु त्या वेतन अनुदानासाठी पात्र म्हणून घोषित करून वेतन अनुदान सुरु न करणे, मागील आघाडी शासनाने अनुदानासाठी निश्चित केलेले प्रचलित धोरण प्रथम वर्षी २०%, ४०%, ६०%, ८०% व पाचव्या वर्षी १००% धोरण पुन्हा कायम करण्याचा निर्णय न होणे, यामुळे राज्यातील हजारो शिक्षक बंधु-भगिनी गेल्या २९ जानेवारी, २०२१ पासून आझाद मैदान येथे आंदोलन करणे, शिक्षक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे वारंवार पाठपुरावा करणे, तरीही शासनाने कोणताच निर्णय न घेणे, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना.

अ.क्र	सदस्यांचे नाव व विषय	ज्या तारखेस	शेरा
		सूचना	
		सभागृहात	
१.	२.	घेतली ती	
३. सर्वश्री सुरेश धस, प्रसाद लाड, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, विनायक मेटे, वि.प.स.		तारीख	
		३.	४.
		९ मार्च, २०२१	चर्चा झाली

"राज्यातील साखर कारखान्यांसाठी ऊस तोडणे, साळणे व त्यांच्या मोळ्या बांधून बैलगाड्या भरून तसेच माल ट्रॅक्टरमध्ये भरून तो साखर कारखान्यांपर्यंत पाहोचविण्याची कामे करणारा मजूर वर्ग मोठ्या प्रमाणावर असणे, हे मजूर मुख्यतः महाराष्ट्राच्या जिरायती व दुष्काळी भागातून साखर कारखान्यांवर काम करण्यासाठी वर्षातील ८ महिने येत असून या मजुरांना साखर कारखान्यांकडून वेठबिगार पद्धतीने राबविले जात असणे, या मजुरांना मजुरीच्या संदर्भात ऊस तोडणीचे दर ठरविण्यासाठीची वैयक्तिक पद्धत अत्यंत चुकीची असल्याने राबविले जात असणे, या मजुरांना मजुरीच्या संदर्भात ऊस तोडणीचे दर ठरविण्यासाठीची वैयक्तिक पद्धत अत्यंत चुकीची असल्याने ती बदलणे आवश्यक असणे, या मजुरांना इतर कामगारांप्रमाणे विमा संरक्षण व त्यांच्या मुलांना शिक्षणाचा लाभ मिळणे गरजेचे असणे, त्यांचे राहणीमान, त्यांना न मिळणाऱ्या मुलभूत सुविधा तसेच मजुरांच्या स्थियांवरील अत्याचार रोखण्यासाठी प्रभावी कायदा करण्याची आवश्यक असणे, या संदर्भात शासनाने तातडीने कार्यवाही करण्याची आवश्यकता".

अ.क्र	सदस्यांचे नाव व विषय	ज्या तारखेस	शेरा
१.		सूचना	
४. सर्वश्री विनायक मेटे, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, ऑड. निरंजन डावखरे, वि.प.स.	२.	सभागृहात घेतली ती तारीख	
		३. ९ मार्च २०२१	४. चर्चा झाली

"सार्वजनिक आरोग्य विभागामार्फत दिनांक २८ फेब्रुवारी, २०२१ रोजी घेण्यात आलेल्या परिक्षेत प्रचंड गोँधळ व गैरव्यवहार झाले असल्याचे उघडकीस येणे, सदर परिक्षेकरिता अत्यंत मेहनत घेऊन तयारी केलेल्या बन्याचशा उमेदवारांना हॉल टिकीट न मिळणे, तसेच सील फुटलेले पेपर उमेदवारांना देण्यात येणे, अपेक्षित अशी आसन व्यवस्था नसल्याने या परिक्षेच्या संपूर्ण नियोजनाचा बटूत्याबोळ होणे, स्टाफ नर्स पदाच्या प्रश्नपत्रिकेमध्ये संबंधित विषयास अनुसरुन प्रश्न न विचारणे, सदोष आसन व्यवस्थेमुळे कित्येक डमी उमेदवार परिक्षेला बसल्याची उपस्थित होत असलेली शंका, पुण्यातील काही केंद्रावर अर्धा तास उशिराने परीक्षा सुरू होणे, मराठवाडा, कोकण व विदर्भ या ठिकाणी एकाच बाकावर दोन परिक्षार्थी बसवून नक्कल (कॉपी) करून प्रश्नपत्रिका सोडविल्याची दाट शक्यता, सदर परीक्षा घेताना नियोजनाअभावी ही परीक्षा पारदर्शकपणे पार पडली नसल्याचे एमपीएससी स्टूडंड राईट्सचे प्रतिनिधी यांनी व्यक्त केलेली भिती, सदर परिक्षेमध्ये मोबाईल व तत्सम इलेक्ट्रॉनिक साधनांचा वापर होणे, तसेच बन्याच उत्तरपत्रिका कोन्याच सोडल्या असल्याचे निर्दर्शनास येणे, मान्यताप्राप्त व नामांकित

अ.क्र	सदस्यांचे नाव व विषय	ज्या तारखेस	शेरा
१.	२.	३.	४.
	<p>एजन्सी डावलून ब्लॅक लिस्टेड एजन्सीमार्फत परोक्षा घेऊन ही अनियमितता संघटीतपणे केली असल्याची शक्यता, या प्रकरणी राज्यातून उमेदवार व पालकांकडून होत असलेला संताप, सदर परोक्षा नव्याने एमपीएससी मार्फत घेण्यासंदर्भात होत असलेली मागणी यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."</p>	<p>सूचना सभागृहात घेतली ती तारीख</p>	

विवरण क्रमांक २१

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम १०१ अन्वये तातडीच्या व सावर्जनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे
मंत्र्यांचे लक्ष वेधण्यासाठी आलेल्या लक्षवेधी सूचना

अ.क्र.	लक्षवेधी सूचना क्र.	सदस्यांचे नांव व विषय	ज्या तारखेस सूचना सभागृहात घेतली ती तारीख	शेरा
१.	२.	३.	४.	५.

निरंक

५०

*****

विवरण क्रमांक २२

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम १०२ अन्वये अशासकीय ठराव

(१)	आलेल्या सूचनांची संख्या	-	१०४
(२)	स्वीकृत झालेल्या सूचनांची संख्या	-	८१
(३)	चर्चा झालेल्या सूचनांची संख्या	-	१

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव व विषय २	ज्या तारखेस सूचना सभागृहात घेतली ती तारीख ३	शेरा ४
१	(मंगळवार, दिनांक २ मार्च २०२१ रोजीच्या बैलटद्वारा ठरविलेल्या प्राथम्यक्रमानुसार खालील ठराव दाखविण्यात आले आहेत) -		
१.	श्री.दिवाकर रावते, वि.प.स. यांचा ठराव क्रमांक ७१ -		
	"भारतीय स्वातंत्र्य लढ्यात "वंदे मातरम्" "आणि" जन गण मन" ही स्फुर्तिगीते म्हणत अनेक स्वातंत्र्य सैनिक फासावर चढले, त्या क्रांतिकारकांना वंदन करण्यासाठी व त्यांचा सन्मान, आदर तसेच भारत मातेला वंदन करण्यासाठी "वंदे मातरम्" व "जन गण मन" या गीतांचा भारताला स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतर शासकीय कार्यक्रमांमध्ये समावेश करण्यात आला. सदर दोन्ही गीतांना राष्ट्रीय	५ मार्च २०२१	ठरावावर चर्चा झाली व चर्चेअंती ठराव मागे घेण्यात आला.

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव व विषय २	ज्या तारखेस सूचना सभागृहात घेतली ती तारीख ३	शेरा ४
१	<p>मान्यता दिल्यामुळे लोकसभा व राज्यसभा यांच्या प्रत्येक अधिवेशनाच्या सुरुवातीला "वंदे मातरम्" आणि अधिवेशनाच्या समारोपाला "जन गण मन" म्हणण्यात येते, त्याचपाईदतीने महाराष्ट्र विधानमंडळाच्या अधिवेशनाच्या पहिल्या दिवशी सुरुवातीला "वंदे मातरम्" आणि अधिवेशनाच्या समारोपाला" जन गण मन" म्हणण्याची प्रथा दिनांक ३ डिसेंबर, १९९० पासून सुरु आहे. २६ जानेवारी या प्रजासत्ताक दिनी व १५ ऑगस्ट या स्वातंत्र्यदिनी शासकीय कार्यक्रमात फक्त राष्ट्रगीत गायली जातात. तथापि अनेक शासकीय कार्यक्रमांच्या वेळी केवळ "जन गण मन" म्हणण्यात येते .त्यामुळे प्रत्येक केंद्र व राज्य शासनाच्या शासकीय कार्यक्रमाच्या सुरुवातीला "वंदे मातरम्" हे गीत आणि कार्यक्रमांच्या समारोपाला "जन गण मन "हे गीत म्हणण्यातयावे , याबाबत केंद्र शासनाने निर्णय घ्यावा. तसेच सर्व राज्य शासनांना या संदर्भात आदेश द्यावेत, यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे प्रयत्न करावेत, अशी ही विधानपरिषद शासनास शिफारस करीत आहे."</p>		३३
२.	श्री.सुरेश धस, वि.प.स. यांचा ठराव क्रमांक ७६ -		
	"राज्यातील साखर कारखान्यांसाठी ऊस तोडणे, साळणे व त्यांच्या मोळ्या	५ मार्च २०२१	ठरावावर चर्चा झाली नाही.

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव व विषय	ज्या तारखेस सूचना सभागृहात घेतली ती तारीख	शेरा
१	२	३	४
	बांधून बैलगाड्या भरून तसेच माल ट्रॅक्टर, ट्रकमध्ये भरून तो साखर कारखान्यांपर्यंत पोहोचविण्याची कामे करणारा मजुर वर्ग मोठ्या प्रमाणावर आहे. हे मजूर मुख्यतः महाराष्ट्राच्या जिरायती व दुष्काळी भागातून साखर कारखान्यांवर काम करण्यासाठी वर्षातील ८ महिने येतात. या मजुरांना साखर कारखान्यांकडून वेठविगार पद्धतीने राबविले जाते. या मजुरांना इतर कामगारांप्रमाणे मजूरी व सुरक्षितता मिळून त्यांच्या परिस्थितीची पाहणी करून मजुरीच्या संदर्भात ऊस तोडणीचे दर ठरविण्यासाठीची वैयक्तिक पद्धत अत्यंत चुकीची असल्याने ती बदलणे आवश्यक आहे. एकुणच बदल होण्यासाठी तसेच त्यांना विमा संरक्षण, त्यांच्या मुलांना शिक्षण व त्यांच्या स्नियांवरील अत्याचार रोखण्यासाठी प्रभावी कायदा करावा, अशी शिफारस ही विधानपरिषद शासनास करीत आहे.”		४५०
३.	श्री.अंबादास दानवे, वि.प.स. यांचा ठराव क्रमांक ४२ -		
	”राज्यातील विशेषतः मराठवाड्यातील सर्व गावे बारमाही वाहतूकीस योग्य व्हावीत, नद्या, नाले व मोऱ्या यांच्यावरील पुलांची बांधकामे व ग्रामीण भागातील रस्ते दुरुस्ती करून वाहतूकीयोग्य करण्यासाठी धडक	५ मार्च, २०२१	ठरावावर चर्चा झाली नाही.

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव व विषय २	ज्या तारखेस सूचना सभागृहात घेतली ती तारीख ३	शेरा ४
१	योजना शासनाने हाती घ्यावी आणि जिल्हा स्तरावर रस्त्याच्या अंतराच्या प्रमाणात ग्रामीण रस्त्याच्या दुरुस्ती आणि मजबूतीकरणासाठी निधी उपलब्ध करून द्यावा, अशी शिफारस ही विधानपरिषद शासनास करीत आहे."		
४.	श्री.गोपीचंद पडळकर, वि.प.स. यांचा ठराव क्रमांक ७ -		
	'राज्यातील गड किल्ले व ऐतिहासिक स्थळे ही महाराष्ट्राचे भूषण आहेत, त्यामुळे या ऐतिहासिक आणि वैभवशाली वर्षाची माहिती अधिकाधिक लोकांना क्वावी, या ऐतिहासिक स्थळांना अधिकाधिक लोकांनी भेटी द्याव्यात यासाठी महाराष्ट्रातील गडकिल्ले आणि स्मारके यांचे जतन आणि संवर्धन करणे गरजेचे आहे. महाराष्ट्रात ४३६ किल्ले आणि ३ हजार ७६३ स्मारके आहेत. यामधील अनेक किल्ले आणि स्मारके केंद्र सरकारच्या भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षणाच्या अखत्यारीत आहेत तर उर्वरित बाकीचे किल्ले राज्य सरकारने संरक्षित म्हणून घोषित केले आहे. त्यामुळे राज्य शासनाच्या अखत्यारित येणाऱ्या गड किल्ले व ऐतिहासिक स्थळांचे जतन व संवर्धन करण्याच्या दृष्टीने शासनाने विनाविलंब कालबद्द कार्यक्रम आखून त्याची तात्काळ अंमलबजावणी करावी अशी शिफारस ही विधानपरिषद शासन करीत आहे."	५ मार्च २०२१	ठरावावर चर्चा झाली नाही. ५०

अ.क्र.	सदस्यांचे नाव व विषय २	ज्या तारखेस सूचना सभागृहात घेतली ती तारीख ३	शेरा ४
१	५. श्री. रणजितसिंह मोहिते-पाटील, वि.प.स. यांचा ठराव क्रमांक ८५ -		
	"निजामी राजवटीच्या पाऊलखुणा संपुष्टात आणून स्थानिक वैशिष्ट्य असलेल्या लेण्यांची ख्याती सर्वदुर वृद्धीगत करण्याच्या दृष्टीने उस्मानाबाद या शहराचे 'धाराशिव' असे नामांतर करण्यात यावे, असा प्रस्ताव राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे पाठवावा अशी शिफारस ही विधानपरिषद शासनास करीत आहे."	५ मार्च २०२१	ठरावावर चर्चा झाली नाही. ५०

*****

विवरण क्रमांक २३

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम १०६ अन्वये शासकीय ठराव

अ.क्र	मंत्री व विषय	ज्या तारखेस सूचना सभागृहात घेतली ती तारीख	शेरा
१	२	३	४
	निरंक		

*****

विवरण क्रमांक २४

तारांकित व अतारांकित प्रश्नांच्या सूचनांवरील कार्यवाही

प्रश्नांचा प्रकार	प्राप्त ज्ञालेल्या सूचना	कार्यवाहीत घेतलेल्या सूचना	जादा सूचना	तारांकित स्वीकृत सूचना	सदस्य/ विभाग निर्देशित	*अतारांकित म्हणून स्वीकृत सूचना	स्वीकृत प्रश्नासोबत जोडलेले (संमिलित)	अस्वीकृत सूचना	व्यपगत ज्ञालेल्या सूचना	सदस्य अनुपरिथीमुळे अनुत्तरीत	तोंडी उत्तरीत ज्ञालेले प्रश्न	सभागळात उत्तरीत ज्ञालेल्या प्रश्नांची एकूण टक्केवारी
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)
तारांकित प्रश्न	२०५ ३	१९१२	१४७	४६५	--	११३	७१६	५२	५६६	--	४२	९.०३%
अतारांकित प्रश्न	०९	०९	--	०९	--	--	--	--	--	--	--	--

* मूळ तारांकित म्हणून आलेले परंतु अतारांकित म्हणून स्वीकृत

विवरण क्रमांक २५
अल्प सूचना प्रश्नांबाबततचा तपशिल

निरंक

विवरण क्रमांक २६
तारांकित प्रश्नांची विभागनिहाय सांख्यिकीय माहिती

अ.क्र.	विभाग	आलेल्या प्रश्नांची संख्या	अस्वीकृत	जादा प्रश्न	सदस्य/ विभाग निर्देशित केलेले	समिलित	अतारांकित स्वीकृत	तारांकित स्वीकृत	तोंडी उत्तरीत प्रश्न	सदस्य अनुपरिथ्ती मुळे झालेले अतारांकित	वेळे अभावी अतारांकित	व्यपगत	तोंडी उत्तराचा शेकडा प्रमाण
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)	(१४)
१	सामान्य प्रशासन विभाग	४८	२	१	-	२०	७	१५	१	-	१४	३	६.६६%
२	गृह विभाग	१२५	५	-	-	४७	१०	३४	३	-	३१	२९	८.८२%
३	बंदरे विभाग	६	-	-	-	१	१	१	-	-	१	३	-
४	परिवहन विभाग	४४	२	३	-	१२	१	७	-	-	७	१९	-
५	राज्य उत्पादन शुल्क विभाग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६	महसूल विभाग	८७	३	४	-	१९	६	३५	७	-	२८	२०	२०%
७	मदत व पुनर्वसन विभाग	७५	१	१	-	३८	१	८	२	-	६	२६	२५%
८	वन विभाग	४३	-	१	-	१८	२	७	१	-	६	१५	१४.२८%
९	कृषी विभाग	४६	१	-	-	१७	७	१६	५	-	११	५	३१.२५%

अ.क्र.	विभाग	आलेल्या प्रश्नांची संख्या	अस्वीकृत	जादा प्रश्न	सदस्य/ विभाग निर्देशित केलेले	सम्मिलित	अतारांकित स्वीकृत	तारांकित स्वीकृत	तोंडी उत्तरीत प्रश्न	सदस्य अनुपरिथ्ती मुळे झालेले अतारांकित	वेळे अभावी अतारांकित	व्यपगत	तोंडी उत्तराचा शेकडा प्रमाण
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)	(१४)
१०	पशुसंवर्धन विभाग	२१	२	-	-	१५	१	-	-	-	-	३	-
११	दुधधिकास विभाग	८	-	-	-	५	-	३	-	-	३	-	-
१२	फलोत्पादन विभाग	५	-	-	-	२	-	३	-	-	३	-	-
१३	मत्स्यविकास विभाग	२५	-	-	-	१०	४	९	२	-	७	२	२२.२२%
१४	शालेय शिक्षण विभाग	२३१	५	४७	-	६९	११	२८	३	-	२५	७७	१०.७१%
१५	मराठी भाषा विभाग	४	-	-	-	२	१	१	-	-	१	-	-
१६	ब्रीडा विभाग	९	-	-	-	३	-	५	-	-	५	१	-
१७	युवक कल्याण विभाग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१८	नगर विकास विभाग	२१३	५	४	-	७१	२४	७२	४	-	६८	३७	५.५५%
१९	जलसंपदा विभाग	४९	१	६	-	८	५	११	२	-	९	१८	१८.१८%

अ.क्र.	विभाग	आलेल्या प्रश्नांची संख्या	अस्वीकृत	जादा प्रश्न	सदस्य/ विभाग निर्देशित केलेले	सम्मिलित	अतारांकित स्वीकृत	तारांकित स्वीकृत	तोंडी उत्तरील प्रश्न	सदस्य अनुपरिख्ती मुळे झालेले अतारांकित	वेळे अभावी अतारांकित	व्यपगत	तोंडी उत्तराचा शेकडा प्रमाण
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)	(१४)
२०	सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण विभाग	१२९	२	६	-	६०	२	२४	२	-	२२	३५	८.३३%
२१	सार्वजनिक बांधकाम विभाग (सार्वजनिक उपक्रम वगळून)	६९	२	९	-	१९	३	२०	-	-	२०	१६	-
२२	सार्वजनिक बांधकाम विभाग (सार्वजनिक उपक्रम)	१८	२	१	-	६	३	४	१	-	३	२	२५%
२३	सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	६०	-	२	-	२८	२	११	२	-	१	१७	१८.१८%
२४	वित्त विभाग	१४	१	१	-	४	-	१	-	-	१	७	-
२५	नियोजन विभाग	१६	-	२	-	४	-	४	-	-	४	६	-
२६	विधी व न्याय विभाग	५	-	-	-	-	-	२	-	-	२	३	-

अ.क्र.	विभाग	आलेल्या प्रश्नांची संख्या	अस्वीकृत	जादा प्रश्न	सदस्य/ विभाग निर्देशित केलेले	सम्मिलित	अतारांकित स्वीकृत	तारांकित स्वीकृत	तोंडी उत्तरील प्रश्न	सदस्य अनुपरिथ्ती मुळे झालेले अतारांकित	वेळे अभावी अतारांकित	व्यपगत	तोंडी उत्तराचा शेकडा प्रमाण
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)	(१४)
२७	खनिकर्म विभाग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२८	कामगार विभाग	३२	१	३	-	१२	१	३	-	-	३	१२	-
२९	उद्योग विभाग	३५	३	-	-	१३	-	३	१	-	२	१६	३३.३३%
३०	ऊर्जा विभाग	६३	३	-	-	१९	४	१७	-	-	१७	२०	-
३१	ग्रामविकास विभाग	८२	२	२१	-	१३	६	२३	१	-	२२	१७	४.३४%
३२	मृद व जलसंधारण विभाग	१३	-	-	-	५	-	३	-	-	३	५	-
३३	रोजगार हमी योजना विभाग	१२	-	-	-	४	१	६	१	-	५	१	१६.६६%
३४	अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग	१८	-	१	-	४	२	३	१	-	२	८	३३.३३%
३५	गृहनिर्माण विभाग	३०	२	१	-	८	१	११	-	-	११	७	-
३६	वैद्यकीय शिक्षण विभाग	५७	१	४	-	२१	१	११	-	-	११	११	-

अ.क्र.	विभाग	आलेल्या प्रश्नांची संख्या	अस्वीकृत	जादा प्रश्न	सदस्य/ विभाग निर्देशित केलेले	सम्मिलित	अतारांकित स्वीकृत	तारांकित स्वीकृत	तोंडी उत्तरील प्रश्न	सदस्य अनुपरिथ्याई मुळे झालेले अतारांकित	वेळे अभावी अतारांकित	व्यपगत	तोंडी उत्तराचा शेकडा प्रमाण
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)	(१४)
३७	अन्न व औषध प्रशासन विभाग	१२	-	-	-	६	-	२	१	-	१	४	५०%
३८	पर्यावरण विभाग	३३	-	२	-	१४	१	८	-	-	८	८	-
३९	आदिवासी विकास विभाग	४९	१	२	-	२३	१	७	-	-	७	१५	-
४०	सहकार विभाग	३५	-	-	-	१८	-	५	-	-	५	१२	
४१	पणन विभाग	९	-	२	-	३	-	२	-	-	२	२	-
४२	वस्त्रोदयोग विभाग	६	-	-	-	२	-	२	-	-	२	२	-
४३	उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग	१०४	१	१४	-	३३	२	१३	१	-	१२	४७	७०.६९%
४४	महिला व बालविकास विभाग	३३	१	४	-	१५	१	५	-	-	५	७	-
४५	पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता विभाग	२१	१	२	-	५	-	५	-	-	५	८	-
४६	पर्यटन विभाग	९	-	१	-	१	१	१	-	-	१	५	-

अ.क्र.	विभाग	आलेल्या प्रश्नांची संख्या	अस्वीकृत	जादा प्रश्न	सदस्य/ विभाग निर्देशित केलेले	सम्मिलित	अतारांकित स्वीकृत	तारांकित स्वीकृत	तोंडी उत्तरील प्रश्न	सदस्य अनुपरिथ्ती मुळे झालेले अतारांकित	वेळे अभावी अतारांकित	व्यपगत	तोंडी उत्तराचा शेकडा प्रमाण
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)	(१४)
४७	सांस्कृतिक कार्य विभाग	१४	-	१	-	७	-	४	-	-	४	२	-
४८	अल्पसंख्यांक विकास विभाग	८	-	-	-	५	-	१	-	-	१	२	-
४९	कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग	२०	१	३	-	४	-	४	-	-	४	८	-
५०	माहिती व जनसंपर्क विभाग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५१	माजी सेनिकांचे कल्याण विभाग	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	-
५२	खारभूमी विकास विभाग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५३	इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग	१२	१	-	-	३	-	४	१	-	३	४	२५%
५४	नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा विभाग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

अ.क्र.	विभाग	आलेल्या प्रश्नांची संख्या	अस्वीकृत	जादा प्रश्न	सदस्य/ विभाग निर्देशित केलेले	सम्मिलित	अतारांकित स्वीकृत	तारांकित स्वीकृत	तोंडी उत्तरील प्रश्न	सदस्य अनुपरिथ्ती मुळे झालेले अतारांकित	वेळे अभावी अतारांकित	व्यपगत	तोंडी उत्तराचा शेकडा प्रमाण
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)	(१४)
५५	वकफ विभाग	३	-	-	-	-	-	१	-	-	१	२	-
५६	मूर्कप पुनर्वासन विभाग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५७	संसदीय कायदे विभाग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	एकूण	२०५३	५२	१४ १	-	७९६	११३	४६५	४२	-	४२३	५६६	९.०३%

विवरण क्रमांक २७
अतारांकित प्रश्नांची विभागनिहाय आकडेवारी दर्शविणारे विवरणपत्र

अ.क्र.	विभाग	गत सत्रात प्रलंबित राहिलेल्यांपैकी लेखी उत्तर प्राप्त झालेले अतारांकित प्रश्न
(१)	(२)	(३)
१	अन्न व नागरी पुरवठा आणि ग्राहक संरक्षण विभाग	५
२	आदिवासी विकास विभाग	१४
३	इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग	५
४	उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	१७
५	उद्योग विभाग	७
६	ऊजी विभाग	४
७	कामगार विभाग	२
८	कृषी विभाग	१०
९	कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग	५
१०	क्रीडा विभाग	१
११	गृह विभाग	३३
१२	गृहनिमोण विभाग	७
१३	ग्रामविकास विभाग	१३
१४	जलसंपदा विभाग	२१
१५	दुर्घटविकास विभाग	१
१६	नगर विकास विभाग	५८
१७	नियोजन विभाग	१
१८	परिवहन विभाग	८
१९	पर्यावरण विभाग	३
२०	पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग	३
२१	भूकंप व पुनर्वसन विभाग	१
२२	मत्स्यविकास विभाग	३

अ.क्र.	विभाग	गत सत्रात प्रलंबित राहिलेल्यांपैकी लेखी उत्तर प्राप्त झालेले अतारांकित प्रश्न
(१)	(२)	(३)
२३	मदत व पुनर्वसन विभाग	८
२४	मराठी भाषा विभाग	२
२५	महसूल विभाग	५
२६	महिला व बालविकास विभाग	२
२७	मृद व जलसंधारण विभाग	२
२८	राज्य उत्पादन शुल्क विभाग	१
२९	वन विभाग	४
३०	वित्त विभाग	३
३१	वैद्यकीय शिक्षण विभाग	८
३२	शालेय शिक्षण विभाग	२१
३३	सहकार विभाग	५
३४	सांस्कृतिक कार्य विभाग	३
३५	सामाजिक न्याय विभाग	६
३६	सामान्य प्रशासन विभाग	२
३७	सार्वजनिक ओरोग्य व कुटुंब कल्याण विभाग	५०
३८	सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) विभाग	५
३९	सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) विभाग	१
	एकूण	३५०

*****

विवरण क्रमांक २८
तारांकित प्रश्नाबाबतचा तपशिल

अनुक्रमांक (१)	तपशील (२)	संख्या (३)
१.	सभागृहासमोर प्रश्नोत्तरे चर्चेकरीता दाखविण्यात आलेल्या दिवसांची संख्या	७
२.	सभागृहासमोर प्रश्नोत्तरे चर्चेकरीता न ठेवलेल्या दिवसांची संख्या	१
३.	प्रश्नांच्या सूचना दिलेल्या सदस्यांची संख्या	५३
४.	(अ) तोंडी उत्तरे दिली गेलेल्या प्रश्नांची संख्या	४२
	(ब) तोंडी उत्तरे दिली गेलेल्या अल्प सूचना प्रश्नांची संख्या	--
५.	एका सदस्याकडून जास्तीत जास्त आलेल्या प्रश्नांची संख्या - श्री. ना.गो.गाणार, वि.प.स.	१५९
६.	एका सदस्याचे जास्तीत जास्त स्वीकृत झालेल्या प्रश्नांची संख्या श्री. गोपिचंद पडळकर,वि.प.स.	२५
७.	एकाच दिवशी जास्तीत जास्त उत्तरे दिलेल्या प्रश्नांची संख्या	११
८.	एकाच दिवशी कमीत कमी उत्तरे दिलेल्या प्रश्नांची संख्या	३
९.	एकाच दिवशी एका मंत्री महोदयांकडून जास्तीत जास्त उत्तरे दिलेल्या प्रश्नांची संख्या	*
१०.	प्रत्येक दिवसाला उत्तरे दिली गेलेल्या प्रश्नांची सरासरी संख्या	९

*****

विवरण क्रमांक २९

नियम २८९ अन्वये प्राप्त झालेल्या सूचनांचा तक्ता

सूचना क्रमांक	दिनांक	सदस्यांची नावे	विषय	निर्णय
(१)	दिनांक २ मार्च, २०२१	श्री. प्रविण दरेकर, श्री. प्रसाद लाड, ॲड. निरंजन डावखरे, श्री. सदाशिव खोत, श्री. रमेशदादा पाटील, श्री. विजय उर्फ भाई गिरकर, श्री. विनायकराव मेटे, श्री. महादेव जानकर	कोरोना काळातील वीज देयक माफ करणेबाबत	अमान्य
(२)	दिनांक २ मार्च, २०२१	श्री. प्रविण दरेकर, श्री. नागोराव गाणार, ॲड. निरंजन डावखरे	राज्यातील विनाअनुदानित प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांना अनुदान देणेबाबत	अमान्य
(३)	दिनांक ३ मार्च, २०२१	श्री. प्रविण दरेकर, श्री. प्रसाद लाड, श्री. विजय उर्फ भाई गिरकर, श्री. सदाशिव खोत, ॲड. निरंजन डावखरे, श्री. विनायकराव मेटे, श्री. महादेव जानकर, श्री. रमेशदादा पाटील	राज्यातील शेतकऱ्यांना कर्जमाफी देवून अवकाळी पावसामुळे झालेल्या नुकसानीची भरपाई मिळणेबाबत	अमान्य
(४)	दिनांक ३ मार्च, २०२१	डॉ. परिणय फुके, श्री. प्रविण दरेकर, श्री. प्रसाद लाड, ॲड. निरंजन डावखरे	राज्यातील वेगवेगळे विभाग आणि जिल्हा परिषदा मिळून एकूण २ लाख ९९३ पदे रिक्त असल्याबाबत	अमान्य
(५)	दिनांक ३ मार्च, २०२१	श्री. विनायकराव मेटे, श्री. प्रविण दरेकर, ॲड. निरंजन डावखरे, श्री. विजय उर्फ भाई गिरकर, डॉ. परिणय फुके, श्री. प्रसाद लाड, श्री. महादेव जानकर, श्री. सदाशिव खोत	राज्यातील मराठा समाजाच्या विविध मागण्या तसेच आरक्षणांबाबत	अमान्य
(६)	दिनांक ५ मार्च, २०२१	श्री. प्रविण दरेकर, श्री. प्रसाद लाड, ॲड. निरंजन डावखरे, श्री. सदाशिव खोत, श्री. विनायकराव मेटे, श्री. महादेव जानकर, श्री. विजय उर्फ भाई गिरकर	राज्यातील इतर मागासवर्गीय समाजाच्या आरक्षणाबाबत	अमान्य (परंतु सदर निर्णयावर निवेदन देण्यात आले आहे.)

सूचना क्रमांक	दिनांक	सदस्यांची नावे	विषय	निणय
(७)	दिनांक ५ मार्च, २०२१	डॉ. परिणय फुके, श्री. प्रविण दरेकर	राज्यातील अनुसूचित जाती जमाती विकासाच्या मागण्यांबाबत	अमान्य
(८)	८ मार्च, २०२१	श्री. कपिल पाटील	शाळाबाह्य विद्यार्थ्यांचे सर्वेक्षण करण्याबाबत	अमान्य
(९)	८ मार्च, २०२१	श्री. प्रविण दरेकर, श्री. सुरेश धस, श्री. प्रसाद लाड, अड. निरंजन डावखरे, श्री. विजय उर्फ भाई गिरकर, श्री. सदाशिव खोत, श्री. गोपिचंद पडळकर, श्री. विनायकराव मेठे, श्री. महादेव जानकर	राज्यातील माहिलांवरील अत्याचारात वाढ झाल्याबाबत	अमान्य

*****

विवरण क्रमांक ३०

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम ४६ अन्वये मंत्री महोदयांनी केलेली निवेदने

अ.क्र.	मंत्री	विषय	निवेदनाचा दिनांक
(१)	(२)	(३)	(४)
(१)	ऊर्जा मंत्री	दिनांक १२ मार्च, २०२० रोजी सकाळी १०.०५ मिनिटांच्या सुमारास मुंबईला विद्युत पुरवठा खंडित झाल्याबाबतचे निवेदन	३ मार्च, २०२१
(२)	गृह मंत्री	मुरबाड येथे नितीन तेलवणे यांनी महिलेसोबत अतिप्रसंग करण्याचा केलेला प्रयत्न यासंदर्भातील निवेदन	४ मार्च, २०२१
(३)	गृह मंत्री	मनसुख हिरेन यांचा मृत्यू यासंदर्भातील निवेदन	८ मार्च, २०२१
(४)	सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री	मराठा आरक्षणासंदर्भातील न्यायालयीन सद्यःस्थितीबाबत केलेले निवेदन	९ मार्च, २०२१
(५)	सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री	अमरावती जिल्ह्यातील कोविड संदर्भातील RT-PCR चाचण्याबाबतचे निवेदन	१० मार्च, २०२१
(६)	ऊर्जा मंत्री	दिनांक २ मार्च, २०२१ रोजी थकबाकीदार ग्राहकांची वीज जोडणी तोडण्यासंदर्भात देण्यात आलेली स्थगिती सभागृहाच्या परवानगी उठविण्याबाबत केलेले निवेदन	१० मार्च, २०२१
(७)	उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री	महाराष्ट्र राज्यात मराठी भाषेचे विद्यापीठ स्थापन करण्याबाबतचे निवेदन	१० मार्च, २०२१

*****

१५३

विवरण क्रमांक ३१

महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम ४७ अन्वये मंत्रांनी / सदस्यांनी केलेली वैयक्तिक निवेदने

निरंक

*****

विवरण क्रमांक ३२
शासकीय विधेयकासंबंधी आकडेवारी

अ.क्र.	विधेयकाची संज्ञा	विभाग	प्रभारी मंत्री	पुरःखा पनेचा दिनांक	पुरःखापित झालेल्या विधेयकासंबंधी प्रस्ताव	विधान-परिषदेत संमत झाल्याचा दिनांक	विधानसभेत संमत झाल्याचा दिनांक	सुधारणा सुचिविलेल्या सदस्यांची संख्या	सुधारणा सादर केलेल्या सदस्यांची संख्या	सुधारणा मांडण्यात आलेल्या सदस्यांची संख्या	संमत करण्यात आलेल्या सुधारणांची संख्या	शेरा
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)
१	सन २०२१ चे वि.स.वि. क्रमांक १ - महाराष्ट्र मुद्रोंक (सुधारणा व विधिग्राहीकरण) विधेयक, २०२१.	महसूल	महसूल मंत्री	--	विधेयक विचारात घेण्यात यावे, खंडशः विचारात घ्यावे	४ मार्च, २०२१.	३ मार्च, २०२१.	--	--	--	--	दिनांक ४ मार्च, २०२१ रोजी कोणतीही शिफारस न करता विधानसभेकडे परत पाठविण्यात आले.
२	सन २०२१ चे वि.स.वि. क्रमांक २ - महाराष्ट्र गुठेवारी विकास (नियमाधीन करणे, श्रैणीवाढ व नियन्त्रण) (सुधारणा) विधेयक, २०२१.	नगरविकास	नगरविकास मंत्री	--	विधेयक विचारात घेण्यात यावे, खंडशः विचारात घ्यावे, समत करण्यात यावे.	४ मार्च, २०२१.	३ मार्च, २०२१.	--	--	--	--	दिनांक ४ मार्च, २०२१ रोजी विधेयक विचारात घ्यावे (संमत) खंडशः विचारात घ्यावे (संमत) समत करण्यात यावे (संमत).
३	सन २०२१ चे वि.स.वि. क्रमांक ३-महाराष्ट्र (पुरवणी) विनियोजन विधेयक, २०२१.	वित्त	उप मुख्यमंत्री	--	विधेयक विचारात घेण्यात यावे, खंडशः विचारात घ्यावे.	४ मार्च, २०२१.	४ मार्च, २०२१.	--	--	--	--	दिनांक ४ मार्च, २०२१ शिफारस न करता विधानसभेकडे परत पाठविण्यात आले.

अ.क्र.	विधेयकाची संज्ञा	विभाग	प्रभारी मंत्री	पुरःस्था पनेवा दिनांक	पुरःस्थापेत झालेल्या विधेयकासंबंधी प्रतीक्षा	विधान-परिषदेत संमत झाल्याचा दिनांक	विधानसभेत संमत झाल्याचा दिनांक	सुधारणा सुचिविळेल्या सदस्यांची संख्या	सुधारणा सादर केलेल्या सदस्यांची संख्या	सुधारणा मांडण्यात आलेल्या सदस्यांची संख्या	संमत करण्यात आलेल्या सुधारणाची संख्या	शेरा
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)	(७)	(८)	(९)	(१०)	(११)	(१२)	(१३)
४	सन २०२१ चे वि.स.पि. क्रमांक ४ - महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी (सुधारणा) विधेयक, २०२१.	नगरविकास	नगरविकास मंत्री	--	विधेयक विचारात घेण्यात यावे, खंडशः विचारात घ्यावे, संमत करण्यात यावे.	१ मार्च, २०२१.	५ मार्च, २०२१.	--	--	--	--	दिनांक ९ मार्च, २०२१ रोजी विधेयक विचारात घ्यावे (संमत) खंडशः विचारात घ्यावे (संमत) संमत करण्यात यावे (संमत).
५	सन २०२१ चे वि.स.पि. क्रमांक ५-महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विद्यापीठ विधेयक, २०२१.	कौशल्य विकास व उद्योगजक्ता	कौशल्य विकास व उद्योगजक्ता मंत्री	--	विधेयक विचारात घेण्यात यावे, खंडशः विचारात घ्यावे, संमत करण्यात यावे.	१० मार्च, २०२१.	९ मार्च, २०२१.	--	--	--	--	दिनांक १० मार्च, २०२१ रोजी विधेयक विचारात घ्यावे (संमत) खंडशः विचारात घ्यावे (संमत) संमत करण्यात यावे (संमत).
६	सन २०२१ चे वि.स.पि. क्रमांक ६- महाराष्ट्र विनियोजन विधेयक, २०२१.	वित	उप मुख्यमंत्री	--	विधेयक विचारात घेण्यात यावे, खंडशः विचारात घ्यावे.	१० मार्च, २०२१.	१० मार्च, २०२१.	--	--	--	--	दिनांक १० मार्च, २०२१ रोजी कोणतीही शिफारस न करता विधानसभेकडे परत पाठविण्यात आले.

विवरण क्रमांक ३३
पुरःस्थापनार्थ अशासकीय विधेयके

अनुक्रमांक (१)	विधेयकाची संज्ञा (२)	विभाग (३)	प्रभारी सदस्य (४)	पुरःस्थापित केल्याचा दिनांक (५)	प्रसिद्ध केल्याचा दिनांक (६)	शेरा (७)
१.	सन २०२१ चे वि.प.वि. क्रमांक १—महाराष्ट्र देवदेवता, संत, महात्मे, राष्ट्रपुरुष यांच्या नावांचा व छायाचित्रांचा वापर बिअर बार, परमिट रुम, देशी व विदेशी दारू विक्री केंद्र, हॉटेल्स, उपाहारगृह यांच्या नावाच्या फलकावर करण्यास प्रतिबंध करणे विधेयक, २०२१.	गृह	डॉ. मनिषा कायदे, वि.प.स.	५ मार्च २०२१	५ मार्च २०२१	सदर विधेयक दिनांक ५ मार्च २०२१ रोजी पुरःस्थापित झाले आहे.

વિવરણ ક્રમાંક ૩૪
વિચારાત ઘેણ્યાસારી અશાસકીય વિધેયકે

નિરંક

विवरण क्रमांक ३५
वैधानिक प्राधिकाराखाली विधानपरिषदेसमोर ठेवलेल्या कागदपत्रांची यादी

टीप :- एक :

अनुक्रमांक १ ते ३५ वरील अधिसूचना सन २०२० च्या चौथ्या (हिवाळी) अधिवेशन कालावधीत महाराष्ट्र विधानपरिषदेसमोर ठेवण्यात आल्या होत्या. परंतु स्तंभ (५) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या संबंधित अधिनियमातील तरतुदीनुसार या अधिवेशनात देखील या अधिसूचनांमध्ये फेरफार करता येईल किंवा त्या रद्द करता येतील.

दोन :

यादीच्या स्तंभ (५) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या संबंधित अधिनियमाच्या तरतुदीनुसार स्तंभ (२) मध्ये उल्लेखिलेल्या ज्या नियमात फेरफार करता येतील किंवा ते रद्द करता येतील, त्या नियमात फेरफार करण्यासंबंधीच्या प्रस्तावांच्या सूचना, महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम, २५७ अन्वये देता येतील.

अ.क्र.	विषय	विधानमंडळ सचिवालयास सादर झाल्याचा दिनांक	विधानपरिषद सभागृहासमोर ठेवल्याचा दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१.	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शेक्षणिक संस्था (पूर्णवेळ व्यावसायिक पदवीपूर्व दृष्ट्यकला पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाचे विनियमन) (सुधारणा) नियम, २०१९ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक संकीर्ण एडीआर-२०१९/प्र.क्र.७६/तांशि-६, दिनांकित ५ जुलै, २०१९.	२० डिसेंबर, २०१९	२१ डिसेंबर, २०१९	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शेक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ च्या कलम २३ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.
२.	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शेक्षणिक संस्था (पूर्णवेळ व्यावसायिक पदवीपूर्व तांत्रिक पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाचे	२० डिसेंबर, २०१९	२१ डिसेंबर, २०१९	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक

अ.क्र.	विषय	विधानमंडळ सचिवालयास सादर झाल्याचा दिनांक	विधानपरिषद सभागृहासमोर ठेवल्याचा दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
	विनियमन) (सुधारित) नियम, २०१९ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक टीईएम-२०१९/प्र.क्र.३९/तांशि-४, दिनांकित ४ जून, २०१९.			शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ च्या कलम २३ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.
३.	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (पूर्णवेळ व्यावसायिक पदव्युत्तर पदवी तांत्रिक पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाचे विनियमन) (सुधारित) नियम, २०१९ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक संकिर्ण- २०१९/प्र.क्र.४०/तांशि-४, दिनांकित १२ जून, २०१९.	२० डिसेंबर, २०१९.	२१ डिसेंबर, २०१९.	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ च्या कलम २३ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.
४.	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ अन्वये दिनांक १९ मे, २०१८ रोजी प्रसिद्ध केलेली अधिसूचना अधिक्रमित करून पदवीपूर्व पाठ्यक्रम (अनुसूची - क) व पदव्युत्तर पदवी (अनुसूची - ख) या व्यावसायिक पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाच्या प्रयोजनासाठी आवश्यक पात्रतेच्या अटी व शर्ती प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक टीईएम-२०१९/प्र.क्र.४१/तांशि-४, दिनांकित ४ जून, २०१९.	२० डिसेंबर, २०१९.	२१ डिसेंबर, २०१९.	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ च्या कलम २३ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.

अ.क्र.	विषय	विधानमंडळ सचिवालयास सादर झाल्याचा दिनांक	विधानपरिषद सभागृहासमोर ठेवल्याचा दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
५.	महाराष्ट्र देशी मद्य (पहिली सुधारणा) नियम, २०१६ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एफएलआर.०७१६ / प्र.क्र.१६९ / राउशु-३, दिनांकित २९ डिसेंबर, २०१६.	१४ जानेवारी, २०२०	२४ फेब्रुवारी, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
६.	मुंबई विदेशी मद्य (पहिली सुधारणा) नियम, २०१६ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एफएलआर.०७१६ / प्र.क्र.१६९ / राउशु-३, दिनांकित २९ डिसेंबर, २०१६.	१४ जानेवारी, २०२०	२४ फेब्रुवारी, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
७.	महाराष्ट्र ग्रामरक्षक दल नियम, २०१७ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए.०११७/प्र.क्र.२२/राउशु-३, दिनांकित २२ मार्च, २०१७.	१४ जानेवारी, २०२०	२४ फेब्रुवारी, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
८.	महाराष्ट्र ग्रामरक्षक दल (सुधारणा) नियम, २०१७ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए. ०११७/प्र.क्र.२२ /राउशु-३, दिनांकित ६ जून, २०१७.	१४ जानेवारी, २०२०	२४ फेब्रुवारी, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
९.	महाराष्ट्र बिअर आणि वार्डन निर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१७ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०८१४/प्र.क्र.६६७/राउशु-३, दिनांकित २८ जून, २०१७.	१४ जानेवारी, २०२०	२४ फेब्रुवारी, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
१०.	मुंबई विदेशी मद्य (पहिली सुधारणा) नियम, २०१८ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस-०८१३ / प्र.क्र.३४६ / राउशु-३, दिनांकित १ ऑगस्ट, २०१८.	१४ जानेवारी, २०२०	२४ फेब्रुवारी, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये

अ.क्र.	विषय	विधानमंडळ सचिवालयास सादर झाल्याचा दिनांक	विधानपरिषद सभागृहासमोर ठेवल्याचा दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
११.	महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (पहिली सुधारणा) नियम, २०१८ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस.०८१३ / प्र.क्र.२४६ / राउशु-३, दिनांकित १ ऑगस्ट, २०१८.	१४ जानेवारी, २०२०	२४ फेब्रुवारी, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
१२.	मुंबई दारूबंदी (मोहफुले) (वजनाची मर्यादा विहित करणे) सुधारणा नियम, २०१८ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए ०७१६ / प्र.क्र.१५० / राउशु-२, दिनांकित १० एप्रिल, २०१८.	२४ जानेवारी, २०२०	२४ फेब्रुवारी, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
१३.	महाराष्ट्र देशी मद्य (सुधारणा) नियम, २०१८ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए ०९१८/ प्र.क्र.२४२ /इंएक्ससी-२, दिनांकित १ ऑक्टोबर, २०१८.	२४ जानेवारी, २०२०	२४ फेब्रुवारी, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
१४.	मुंबई विदेशी मद्य नियम (सुधारणा) नियम, २०१८ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए. ०९१८ / प्र.क्र.२४२ / इंएक्ससी-२, दिनांकित १ ऑक्टोबर, २०१८.	२४ जानेवारी, २०२०	२४ फेब्रुवारी, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
१५.	महाराष्ट्र देशी मद्य नियम (सुधारणा) नियम, २०१९ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एफएलआर- ०९१८/ प्र.क्र.२४२/ राउशु-२, दिनांकित १९ सप्टेंबर, २०१९.	२४ जानेवारी, २०२०	२४ फेब्रुवारी, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
१६.	मुंबई विदेशी मद्य नियम (सुधारणा) नियम, २०१९ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एफएलआर. ०९१८/प्र.क्र.२४२/राउशु-२, दिनांकित १९ सप्टेंबर, २०१९.	२४ जानेवारी, २०२०	२४ फेब्रुवारी, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये

अ.क्र.	विषय	विधानमंडळ सचिवालयास सादर झाल्याचा दिनांक	विधानपरिषद सभागृहासमोर ठेवल्याचा दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१७.	महाराष्ट्र अँक्यूपंक्वर परिषद नियम, २०१९ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक अँक्युप ११८/सी.आर. २८७/ भाग-१/अॱट, दिनांकित २० सप्टेंबर, २०१९.	१३ मार्च, २०२०	१४ मार्च, २०२०	महाराष्ट्र अँक्यूपंक्वर चिकित्सा पद्धती अधिनियम, २०१५ च्या कलम ३५ च्या पोट-कलम (३) अन्वये.
१८.	महाराष्ट्र देशी मद्य नियम (सुधारणा) नियम, २०१७ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए.०४१७ /प्र.क्र.७१ /राउशु-२, दिनांकित ६ जून, २०१७.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
१९.	महाराष्ट्र देशी मद्य नियम (तिसरी सुधारणा) नियम, २०१७ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए.०४१७ / प्र.क्र.७१ / राउशु-२, दिनांकित २९ डिसेंबर, २०१७.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
२०.	विशेष परवाने व अनुज्ञप्त्या (सुधारणा) नियम, २०१७ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए.०४१७ /प्र.क्र.७१ /राउशु-२, दिनांकित ६ जून, २०१७.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
२१.	मुंबई विदेशी मद्य नियम (सुधारणा) नियम, २०१७ प्रसिद्ध द करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए.०४१७ /प्र.क्र.७१ /राउशु-२, दिनांकित ६ जून, २०१७.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये

अ.क्र.	विषय	विधानमंडळ सचिवालयास सादर झाल्याचा दिनांक	विधानपरिषद सभागृहासमोर ठेवल्याचा दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
२२.	मुंबई विदेशी मद्य नियम (तिसरी सुधारणा) नियम, २०१७ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए.०४१७ / प्र.क्र.७१/ राउशु-२, दिनांकित २९ डिसेंबर, २०१७.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्यथे
२३.	विशेष परवाने व अनुशष्ट्या (तिसरी सुधारणा) नियम, २०१७ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए.०४१७ / प्र.क्र.७१/ राउशु-२, दिनांकित २९ डिसेंबर, २०१७.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्यथे
२४.	महाराष्ट्र विदेशी मद्य (आयात आणि निर्यात) (सुधारणा) नियम, २०१९ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए.०८१९/ प्र.क्र.१४६/ रा.उ.शु-२, दिनांकित १६ सप्टेंबर, २०१९.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्यथे
२५.	मुंबई दारूबंदी (विशेषाधिकार शुल्क) (सुधारणा) नियम, २०१९ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए.०८१९/ प्र.क्र.१४६/ रा.उ.शु-२, दिनांकित १६ सप्टेंबर, २०१९.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्यथे
२६.	मुंबई विदेशी मद्य नियम (सुधारणा) नियम, २०१९ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए.०८१९ / प्र.क्र.१४६ / रा.उ.शु-२, दिनांकित १६ सप्टेंबर, २०१९.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्यथे
२७.	महाराष्ट्र विअर आणि वाईन निर्मिती (सुधारणा) नियम, २०१९ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए-०८१९/प्र.क्र-१४६/ रा.उ.शु-२, दिनांकित १६ सप्टेंबर, २०१९.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्यथे

अ.क्र.	विषय	विधानमंडळ सचिवालयास सादर झाल्याचा दिनांक	विधानपरिषद सभागृहासमोर ठेवल्याचा दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
२८.	महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत) (सुधारणा) नियम, २०१८ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एमआयएस ०११८ / प्र.क्र.२९ (भाग-१) / रा.उ.शु-२, दिनांकित ३१ डिसेंबर, २०१८.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
२९.	महाराष्ट्र विदेशी मद्य (रोखीने विक्री, विक्रीची नोंतव्हाही) (सुधारणा) नियम, २०१९ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीपीए.०९१९ / प्र.क्र.१८४ / राउशु-२, दिनांकित २५ नोव्हेंबर, २०१९.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
३०.	मुंबई विदेशी मद्य (दुसरी सुधारणा) नियम, २०१७ प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एफएलआर-०९१७ / प्र.क्र.२०२ / इंएक्सप्री-२, दिनांकित २३ डिसेंबर, २०१७.	१४ मार्च, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
३१.	मुंबई विदेशी मद्य नियम (सुधारणा) नियम, २०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीआरएल.०६२० / प्र.क्र.७६(२) / राउशु-३, दिनांकित १५ जून, २०२०.	१७ ऑगस्ट, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
३२.	महाराष्ट्र बिअर आणि वाईन निर्मिती (सुधारणा) नियम, २०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीआरएल.०६२० / प्र.क्र.७६(१) / राउशु-३, दिनांकित १५ जून, २०२०.	१७ ऑगस्ट, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये

अ.क्र.	विषय	विधानमंडळ सचिवालयास सादर झाल्याचा दिनांक	विधानपरिषद सभागृहासमोर ठेवल्याचा दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
३३.	विशेष परवाने आणि अनुजपती (सुधारणा) नियम, २०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीआरएल.०८२० / प्र.क्र.७६ (३) / राउशु-३, दिनांकित १५ जून, २०२०.	१७ ऑगस्ट, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दासूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
३४.	महाराष्ट्र बिअर व वाईन निर्मिती (दुसरी सुधारणा) नियम, २०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीडब्लूआर ०४१९ / प्र.क्र.९८ / राउशु-३, दिनांकित १३ जुलै, २०२०.	१७ ऑगस्ट, २०२०	७ सप्टेंबर, २०२०	महाराष्ट्र दासूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
३५.	महाराष्ट्र स्वयं अर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियमन) नियम, २०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एसएफएस-१११४/प्र.क्र.२९९/एसएम-२, दिनांकित ५ ऑक्टोबर, २०२०.	२८ ऑक्टोबर, २०२०	१४ डिसेंबर, २०२०	महाराष्ट्र स्वयं अर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियमन) अधिनियम, २०१२ च्या कलम २३ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.
३६.	मुंबई विप्रकृत मद्यार्क (सुधारणा) नियम, २०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीआरएल १०२०/प्र.क्र.१३२(२)/ राउशु-३, दिनांकित ७ डिसेंबर, २०२०	६ जानेवारी, २०२१	१ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र दासूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
३७.	महाराष्ट्र बिअर आणि वाईन निर्मिती (तिसरी सुधारणा) नियम, २०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बीआरएल १०२०/प्र.क्र.१३२(१)/राउशु-३, दिनांकित ७ डिसेंबर, २०२०	६ जानेवारी, २०२१	१ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र दासूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये

अ.क्र.	विषय	विधानमंडळ सचिवालयास सादर झाल्याचा दिनांक	विधानपरिषद सभागृहासमोर ठेवल्याचा दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
३८.	महाराष्ट्र विदेशी मद्य (आयात आणि निर्यात) (सुधारणा) नियम,२०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एफएलआर ०६२०/प्र.क्र.९०/राउशु-२, दिनांकित ६ नोव्हेंबर,२०२०.	४ फेब्रुवारी, २०२१	१ मार्च,२०२१	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
३९.	महाराष्ट्र पेय मद्य (किरकोळ विक्रीची कमाल किंमत निर्धारण) (सुधारणा) नियम,२०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एफएलआर ०६२०/प्र.क्र.९०/राउशु-२, दिनांकित ६ नोव्हेंबर,२०२०.	४ फेब्रुवारी, २०२१	१ मार्च,२०२१	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
४०.	मुंबई विदेशी मद्य आणि शुद्ध मद्यार्क (वाहतूक शुल्क) (सुधारणा) नियम,२०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एफएलआर ०६२०/प्र.क्र.९०/राउशु-२, दिनांकित ६ नोव्हेंबर,२०२०.	४ फेब्रुवारी, २०२१	१ मार्च,२०२१	महाराष्ट्र दारूबंदी अधिनियम, १९४९ च्या कलम १४३ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
४१.	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (पूर्णवेळ व्यावसायिक पदवीपूर्व दृश्यकला पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाचे विनियमन) (सुधारणा) नियम, २०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक एडीआर-२०२०/प्र.क्र.३५/तांशि-६, दिनांकित २३ जून, २०२०.	२६ फेब्रुवारी, २०२१	१ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ च्या कलम २३ च्या पोट-कलम (२) अन्वये

अ.क्र.	विषय	विधानमंडळ सचिवालयास सादर झाल्याचा दिनांक	विधानपरिषद सभागृहासमोर ठेवल्याचा दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
४२.	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (पूर्णवेळ व्यावसायिक पदव्युत्तर पदवी तांत्रिक पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाचे विनियम) (सुधारणा) नियम, २०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक संकीर्ण-२०१९/प्र.क्र.३६७/२०१९/ तांशि-४, दिनांकित ९ जुलै, २०२०.	२६ फेब्रुवारी, २०२१	१ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियम) अधिनियम, २०१५ च्या कलम २३ च्या पोट-कलम (२) अन्वये
४३.	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (पूर्णवेळ व्यावसायिक पदवीपूर्व तांत्रिक पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाचे विनियम) (सुधारणा) नियम, २०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक संकीर्ण-२०१९/ प्र.क्र.३६८/२०१९/ तांशि-४, दिनांकित ९ जुलै, २०२०.	२६ फेब्रुवारी, २०२१	१ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियम) अधिनियम, २०१५ च्या कलम २३ च्या पोट-कलम (२) अन्वये
४४.	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश शुल्क यांचे विनियम) अधिनियम, २०१५ अन्वये दिनांक ४ जून, २०१९ रोजी प्रसिद्ध केलेली अधिसूचना अधिक्रमित करून पदवीपूर्व पाठ्यक्रम (अनुसूची-क) व पदव्युत्तर पदवी पाठ्यक्रम (अनुसूची-ख) या व्यावसायिक	२६ फेब्रुवारी, २०२१	१ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियम) अधिनियम, २०१५ च्या कलम २३ च्या

अ.क्र.	विषय	विधानमंडळ सचिवालयास सादर झाल्याचा दिनांक	विधानपरिषद सभागृहासमोर ठेवल्याचा दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
	पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाच्या पात्रतेच्या अटी व शर्ती प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक टीईएम-२०२०/प्र.क्र.७१/तांशि-४, दिनांकित ८ ऑक्टोबर, २०२०.			पोट-कलम (२) अन्वये

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक : १ मार्च, २०२१

राजेन्द्र भागवत,

सचिव,

महाराष्ट्र विधानपरिषद

विवरण क्रमांक ३५ (अ)
महाराष्ट्र विधानपरिषद
कार्यावलीचे पुरवणी पत्र

**कार्यावलीतील बाब क्रमांक "चोवीस" सभागृहासमोर ठेवण्यात आलेल्या कागदपत्रांच्या
यादीचे पुरवणी पत्र. (अनुक्रमांक "चव्वेचाळीस" नंतर पुढील बाबी वाचाव्यात.)**

अ.क्र	विषय	ज्या तारखेला विधानपरिषदेत ठेवण्यात आले तो दिनाक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)
अधिसूचना			
(४५)	"महाराष्ट्र राज्य बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण)(सुधारणा) नियम, २०२० प्रसिद्ध करणारी अधिसूचना क्रमांक बा.न्या.म.-२०१९/प.क्र.१२७/ का-०३, दिनांकित २८ डिसेंबर, २०२०"	५ मार्च, २०२१	बाल न्याय (मुलांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम २०१५ च्या पोट-कलम ११० च्या (४) अन्वये
विविध महामंडळाचे अहवाल इत्यादी कागदपत्रे			
(४६)	"श्री साईबाबा संस्थान विश्वरत्नवरस्था, शिर्डी यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	२ मार्च, २०२१	श्री साईबाबा संस्थान विश्वरत्नवरस्था (शिर्डी) (सुधारणा) अधिनियम, २००४ च्या कलम २९ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.
(४७)	"महाराष्ट्र लघुउद्योग विकास महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा छप्पन्नावा वार्षिक अहवाल"	२ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३९५ च्या पोट-कलम (१) (ब) अन्वये.
(४८)	"मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांचा सन २०१६-२०१७ व सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	२ मार्च, २०२१	मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम २४ अन्वये.
(४९)	"मुंबई मेट्रो रेल्वे महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	२ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३९४ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.
(५०)	"मुंबई रेल्वे विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	२ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३९४ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.
(५१)	"महाराष्ट्र मेट्रो रेल्वे महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	२ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३९४ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.

अ.क्र	विषय	ज्या तारखेला विधानपरिषदेत ठेवण्यात आले तो दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)
(५२)	"महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना - महाराष्ट्र व राज्य रोजगार हमी योजना या योजनांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	२ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र रोजगार हमी अधिनियम, १९७७ (दिनांक ०६ ऑगस्ट, २०१४ पर्यंत सुधारित) मधील कलम ४ च्या पोट-कलम (४) अन्वये.
(५३)	"झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, पुणे व पिंपरी विंचवड क्षेत्र, पुणे यांचे सन २००५-२००६ ते सन २०१०-२०११ या वर्षाचे वार्षिक लेखे"	३ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मालन व पुनर्विकास) अधिनियम, १९७९ च्या कलम ३ पी पोट-कलम (४) अन्वये.
(५४)	"महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा चौदावा वार्षिक अहवाल"	४ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३९५ च्या पोट-कलम (१) (ब) अन्वये.
(५५)	"महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	४ मार्च, २०२१	विद्युत अधिनियम, २००३ च्या कलम १०५ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.
(५६)	"कॉकण रेल्वे महामंडळ मर्यादित यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	४ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३९४ च्या पोट-कलम (३) अन्वये.
(५७)	"महाराष्ट्र लोहमार्ग पायाभूत विकास महामंडळ लिमिटेड यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	४ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३९४ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.
(५८)	" महाराष्ट्र लोक आयुक्त आणि उप लोक आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांचे मा.राज्यपाल महादयाना सादर केलेले सन २०१३ चे २, सन २०१४ चे २३, सन २०१५ चे २, सन २०१६ चे ३, सन २०१८ चा १ आणि सन २०१९ चा १ असे एकूण ३२ विशेष अहवाल त्याचरील शासनाच्या स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापनासह"	५ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र लोक आयुक्त आणि उप लोक आयुक्त अधिनियम, १९७७ च्या कलम १२ च्या पोट-कलम (७) अन्वये.
(५९)	"महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी मर्यादित यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	५ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३९५ अन्वये.
(६०)	"शहर व औद्योगिक विकास महामंडळ महाराष्ट्र मर्यादित यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा सर्तेचालीसवा वार्षिक अहवाल"	५ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३९५ च्या पोट-कलम (१) मधील खंड (ब) अन्वये.
(६१)	"महाराष्ट्र अर्बन इन्फ्रास्ट्रक्चर फंड ट्रस्टी कंपनी लिमिटेड यांचा सन २०१६-२०१७ व सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	५ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३९४ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.

अ.क्र	विषय	ज्या तारखेला विधानपरिषदेत ठेवण्यात आले तो दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)
(६२)	"महाराष्ट्र अर्बन इंफ्रास्ट्रक्चर डेव्हलपमेंट कंपनी लिमिटेड यांचा सन २०१६-२०१७ व सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	५ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३९४ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.
(६३)	"महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांचा सन २०१६-२०१७ ते सन २०२०-२०२१ या वर्षाचे अर्थविरण पत्रक व कामाचा कार्यक्रम आणि सन २०१५-२०१६ ते सन २०१९-२०२० या वर्षाचे सुधारित अंदाज पत्रक"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ अधिनियम, १९६९ च्या कलम २६ च्या पोट-कलम (४) अन्वये
(६४)	"महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांचा सन २०१५-२०१६ व सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा अनुक्रमे चोपन्नावा व पंचावन्नावा वार्षिक अहवाल"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास अधिनियम, १९६९ च्या कलम ५५ च्या पोट-कलम (२) अन्वये.
(६५)	"महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ यांचा सन २०१५-२०१६ व सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा वार्षिक हिंसेब"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास अधिनियम, १९६९ च्या कलम २७ च्या पोट-कलम (४) अन्वये.
(६६)	"महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्यादित यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा पंधरावा वार्षिक अहवाल"	८ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३९५ च्या पोट-कलम (१) मधील खंड (ब) अन्वये.
(६७)	"यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक यांचे सन २०१९-२०१० ते सन २०१३-२०१४ या वर्षाचे वार्षिक लेखे आणि अंतर्गत लेखापरीक्षण अहवाल"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६, मधील कलम १३५ च्या पोट-कलम (४) अन्वये.
(६८)	"मुंबई विद्यापीठ यांचे सन २०१४-२०१५ ते सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६, मधील कलम १३६ च्या पोट-कलम (१) अन्वये.
(६९)	"कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६, मधील कलम १३६ च्या पोट-कलम (१) अन्वये.
(७०)	"डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांचे सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे वार्षिक लेखे"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६, मधील कलम १३५ च्या पोट-कलम (४) अन्वये.
(७१)	"कविकुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक, नागपूर यांचे सन २०१८-२०१९ व सन २०१९-२०२० या वर्षाचे वार्षिक लेखे" अहवाल	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६, मधील कलम १३५ च्या पोट-कलम (४) अन्वये.

अ.क्र	विषय	ज्या तारखेला विद्यानपरिषदेत ठेवण्यात आले तो दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)
(७२)	"राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ यांचे सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे वार्षिक लेखे (अंकेक्षण अहवालासह)"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ मधील कलम १३५ च्या पोट-कलम (४) अन्वये.
(७३)	"स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, विष्णुपुरी नांदेड यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ मधील कलम १३६ च्या पोट-कलम (१) अन्वये.
(७४)	"कवयित्री बहिणबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा एकोणीसावा वार्षिक अहवाल"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ मधील कलम १३६ च्या पोट-कलम (१) अन्वये.
(७५)	"पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर विद्यापीठ, सोलापूर यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा पंधरावा वार्षिक अहवाल"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ मधील कलम १३६ च्या पोट-कलम (१) अन्वये.
(७६)	"पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर विद्यापीठ, सोलापूर यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक लेखा परीक्षण अहवाल"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ मधील कलम १३५ च्या पोट-कलम (४) अन्वये.
(७७)	"डॉ.बाबासाहेब अंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा बासष्टावा वार्षिक अहवाल"	८ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम २०१६ मधील कलम १३६ च्या पोट-कलम (१) अन्वये.
(७८)	"राजीव गांधी विज्ञान व तंत्रज्ञान आयोग यांचा सन २०१७-२०१८ व सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा अहवाल"	९ मार्च, २०२१	राजीव गांधी विज्ञान व तंत्रज्ञान आयोग अधिनियम, २००४ च्या कलम १८ व १९ अन्वये.
(७९)	"विदर्भ विकास मंडळ, नागपूर, मराठवाडा विकास मंडळ, औरंगाबाद आणि उर्वरित महाराष्ट्र विकास मंडळ, मुंबई यांचा सन २०१९-२०२० या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद ३७१ (२) अन्वये, महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांनी काढलेले "विदर्भ, मराठवाडा व उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकास मंडळे आदेश २०११" च्या खंड ६ (फ) अनुसार.
(८०)	"सुरक्षा रक्षक मंडळ, बृहन्मुंबई व ठाणे जिल्हा यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा सदतीसावा वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ च्या कलम ८ च्या पोट-कलम (३) अन्वये.

अ.क्र	विषय	ज्या तारखेला विधानपरिषदेत ठेवण्यात आले तो दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)
(८१)	"सांगली जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, सांगली यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ च्या कलम ८ च्या पोट-कलम (३) अन्वये.
(८२)	"नागपूर जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, नागपूर यांचे सन २०१५-२०१६ ते सन २०१७-२०१८ या वर्षाचे अनुक्रमे चौदावा, पंधरावा व सोळावा वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ च्या कलम ८ च्या पोट-कलम (३) अन्वये.
(८३)	"अहमदनगर जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, अहमदनगर यांचे सन २०१७-२०१८ व सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ च्या कलम ८ च्या पोट-कलम (३) अन्वये.
(८४)	कापूस बाजार कामगार मंडळ, बृहन्मुंबई, ठाणे व रायगड जिल्हाकरिता यांचे सन २०१५-२०१२ ते सन २०१८-२०१९ या वर्षाचे अनुक्रमे चाळीसावा, एकचाळीसावा, बेचाळीसावा, त्रेचाळीसावा, चव्येचाळीसावा, पंचेचाळीसावा, सेहेचाळीसावा व सरतेचाळीसावा वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ च्या कलम ७ पोट-कलम ३ अन्वये.
(८५)	"नागपूर व वर्धा जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, नागपूर यांचे सन २०१३-२०१४ ते सन २०१७-२०१८, या वर्षाचे अनुक्रमे चाळीसावा, एकचाळीसावा, बेचाळीसावा, त्रेचाळीसावा व चव्येचाळीसावा वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ च्या कलम ७ पोट-कलम ३ अन्वये.
(८६)	"अहमदनगर माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, अहमदनगर यांचे सन २०१३-२०१४ ते सन २०१७-२०१८ या वर्षाचे वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ च्या कलम ७ पोट-कलम ३ अन्वये.
(८७)	"कापड बाजार आणि दुकाने मंडळ, मुंबई (बृहन्मुंबई, ठाणे आणि रायगड जिल्हाकरिता) यांचा सन २०१०-२०११ ते सन २०१५-२०१६ या वर्षाचे अनुक्रमे चाळीसावा, एकचाळीसावा, बेचाळीसावा, त्रेचाळीसावा, चव्येचाळीसावा व पंचेचाळीसावा वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ च्या कलम ७ पोट-कलम ३ अन्वये.

अ.क्र	विषय	ज्या तारखेला विधानपरिषदेत ठेवण्यात आले तो दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)
(८८)	"सांगली जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, सांगली यांचे सन १९९५-१९९६ ते सन २०१२-२०१३ या वर्षांचे अनुक्रमे बारावा, तेरावा, चोदावा, पंधरावा, सोळावा, सतरावा, अडरावा, एकोणीसावा, वीसावा, एकवीसावा, बावीसावा, तेवीसावा, चोवीसावा, पंचवीसावा, सवीसावा, सतावीसावा, अङ्गुवीसावा व एकोणतीसावा वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ च्या कलम ७ पोट-कलम ३ अन्वये.
(८९)	"मुंबई लोखंड व पोलाद कामगार मंडळ यांचे सन २००७-२००८ ते सन २०१०-२०११ या वर्षांचे अनुक्रमे अडतीसावा, एकोणचालीसावा, चालीसावा व एकचालीसावा वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ च्या कलम ७ पोट-कलम ३ अन्वये.
(९०)	"महाराष्ट्र मच्छीमार उद्योगातील मच्छीमार आणि इतर श्रमजीवी कामगार मंडळ यांचा सन २०१४-२०१५ या वर्षाचा पहिला वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ च्या कलम ७ पोट-कलम ३ अन्वये.
(९१)	"महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याणकारी मंडळ, मुंबई यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	इमारत व इतर बांधकाम कामगार (रोजगार नियमन व सेवार्थी) अधिनियम, १९९६ च्या कलम २७ च्या पोट-कलम (५) अन्वये.
(९२)	महाराष्ट्र राज्य पोलीस गृहनिर्माण व कल्याण महामंडळ मर्यादित, मुंबई यांचा दिनांक ३१ मार्च, २०१८ रोजी समात होणाऱ्या वर्षाचा चव्येचालीसावा व दिनांक ३१ मार्च, २०१९ रोजी समात होणाऱ्या वर्षाचा पंचेचालीसावा वार्षिक अहवाल	९ मार्च, २०२१	कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३१५ च्या पोट-कलम (१) मधील खंड (ब) अन्वये.
(९३)	"महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा पंचवीसावा वार्षिक अहवाल"	९ मार्च, २०२१	महाराष्ट्र राज्य महिला आयोग अधिनियम, १९९३ च्या कलम ११ अन्वये.
(९४)	"महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ यांचा सन २०१८-२०१९ या वर्षाचा वार्षिक लेखा परीक्षण अहवाल"	९ मार्च, २०२१	हवा (प्रदूषण प्रतिबंध व नियंत्रण) अधिनियम, १९८१ चे कलम ३६ पोट-कलम (७) तसेच जल (प्रदूषण प्रतिबंध व नियंत्रण) अधिनियम, १९७४ मधील कलम ४०(७) अन्वये.

अ.क्र	विषय	ज्या तारखेला विधानपरिषदेत ठेवण्यात आले तो दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)
(१५)	"कोल्हापूर जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, कोल्हापूर यांचे सन २०१३-२०१४ ते सन २०१७-२०१८ या वर्षांचे वार्षिक अहवाल"	१० मार्च, २०२१	महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ च्या कलम ८ च्या पोट-कलम (३) अन्वये.
(१६)	"रायगड जिल्हा सुरक्षा रक्षक मंडळ, रायगड यांचे सन २०१७-२०१८ व सन २०१८-२०१९ या वर्षांचे अनुक्रमे सोलावा व सतरावा वार्षिक अहवाल"	१० मार्च, २०२१	महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९८१ च्या कलम ८ च्या पोट-कलम (३) अन्वये.
(१७)	"कोल्हापूर जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, कोल्हापूर यांचे सन २०१३-२०१४ ते सन २०१६-२०१७ या वर्षांचे वार्षिक अहवाल"	१० मार्च, २०२१	महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ च्या कलम ७ पोट-कलम ३ अन्वये.
(१८)	"अकोला-वारिशम-बुलडाणा जिल्हा माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ, अकोला यांचे सन २०१२-२०१३ व सन २०१३-२०१४ या वर्षांचे वार्षिक अहवाल"	१० मार्च, २०२१	महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ च्या कलम ७ पोट-कलम ३ अन्वये.
(१९)	"किरणा बाजार व दुकाने मंडळ (बृहन्पुर्बई, ठाणे आणि रायगड जिल्हांकरीता) यांचे सन २०१५-२०१६ ते सन २०१८-२०१९ या वर्षांचे अनुक्रमे सोहऱ्याळीसावा, सतेचाळीसावा, अऱ्याळीसावा व एकोणपन्नासावा वार्षिक अहवाल"	१० मार्च, २०२१	महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ च्या कलम ७ पोट-कलम ३ अन्वये.
(१००)	"पिंपरी चिंचवड माथाडी व असंरक्षित कामगार मंडळ यांचे सन २०१४-२०१५ ते सन २०१७-२०१८ या वर्षांचे अनुक्रमे तेविसावा, चोविसावा, पंचविसावा व सचिविसावा वार्षिक अहवाल"	१० मार्च, २०२१	महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) अधिनियम, १९६९ च्या कलम ७ पोट-कलम ३ अन्वये.
(१०१)	"गोदावरी मराठवाडा पाटवंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षांचा वार्षिक लेखा अहवाल"	१० मार्च, २०२१	सन १९९८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २३ च्या कलम ४७ च्या पोट-कलम (४) व कलम ४६ च्या पोट-कलम (४) अन्वये.
(१०२)	"तापी पाटवंधारे विकास महामंडळ, जळगाव यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षांचा स्पतंत्र लेखापरीक्षा व त्यावरील अनुपालन अहवाल"	१० मार्च, २०२१	सन १९९८ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ४ च्या कलम ४६ च्या पोट-कलम (४) व कलम ४७ च्या पोट-कलम (४) अन्वये.

अ.क्र	विषय	ज्या तारखेला विधानपरिषदेत ठेवण्यात आले तो दिनांक	विधानपरिषदेत ठेवण्यासाठी वैधानिक प्राधिकार
(१)	(२)	(३)	(४)
(१०३)	"डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला यांचे सन २०१०-२०११ व २०११-२०१२ या वर्षांचे वार्षिक लेखे व लेखा परिक्षण अहवाल"	१० मार्च, २०२१	महाराष्ट्र कृषि विद्यापीठ अधिनियम, १९८३ च्या कलम ५५ च्या पोट-कलम (३) अन्वये,
(१०४)	"वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी यांचे सन २०१३-२०१४ या वर्षांचे वार्षिक लेखे व लेखा परिक्षण अहवाल"	१० मार्च, २०२१	महाराष्ट्र कृषि विद्यापीठ अधिनियम, १९८३ च्या कलम ५५ च्या पोट-कलम (३) अन्वये,
(१०५)	"डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली यांचे सन २०१५-२०१६ या वर्षांचे वार्षिक लेखे व लेखा परिक्षण अहवाल"	१० मार्च, २०२१	महाराष्ट्र कृषि विद्यापीठ अधिनियम, १९८३ च्या कलम ५५ च्या पोट-कलम (३) अन्वये,
(१०६)	"वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी यांचे सन २०१५-२०१६ ते २०१९-२०२० या वर्षांचे अनुक्रमे चव्याचाळीसावा, पंच्याचाळीसावा, सहयाचाळीसावा, सरोचाळीसावा व अऱ्युचाळीसावा वार्षिक अहवाल"	१० मार्च, २०२१	महाराष्ट्र कृषि विद्यापीठ अधिनियम, १९८३ च्या कलम ६९ अन्वये.

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक : १० मार्च, २०२१.

राजेन्द्र भागवत,

सचिव,

महाराष्ट्र विधानपरिषद.

संग्रहीत ज्ञान

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग एक—मध्य उप-विभाग

वर्ष ७, अंक १०]

बुधवार, मार्च १०, २०२१/फाल्गुन १९, शके १९४२

[पृष्ठ १, किंमत : रुपये ४.००

असाधारण क्रमांक १२

प्राधिकृत प्रकाशन

अधिसूचना

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
 विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२,
 दिनांकित १० मार्च २०२१.

भारताचे संविधान.

क्रमांक ४५०५/अ.—महाराष्ट्राच्या राज्यपालांचा खालील आदेश संविधानाखालील संविधानमंडळाचे प्रकाशित करण्यात येत आहे :—

“मी, भारत सिंह कोश्यारी, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १७४, खंड (२), उप खंड (क) द्वारे मला प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, याद्वारे बुधवार, दिनांक १० मार्च २०२१ रोजी हाणाच्या सभागृहाच्या बैठकीच्या समाप्तीवरोवरच महाराष्ट्र विधानसभेचे अधिकेशन संस्थागित करीत आहे.

भारत सिंह कोश्यारी,
 महाराष्ट्राचे राज्यपाल.”

राजेन्द्र ग. भागवत,
 सचिव,
 महाराष्ट्र विधानसभा.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय
 विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२,
 दिनांकित १० मार्च २०२१.

भारताचे संविधान.

क्रमांक ४५०६/इ-२.—महाराष्ट्राच्या राज्यपालांचा खालील आदेश संविधानाचा मालितीसाठी प्रकाशित करण्यात येत आहे :—

“मी, भारत सिंह कोश्यारी, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद १७४, खंड (२), उप खंड (क) द्वारे मला प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, याद्वारे बुधवार, दिनांक १० मार्च २०२१ रोजी हाणाच्या सभागृहाच्या बैठकीच्या समाप्तीवरोवरच महाराष्ट्र विधानपरिषद्वचे अधिकेशन संस्थागित करीत आहे.

भारत सिंह कोश्यारी,
 महाराष्ट्राचे राज्यपाल.”

राजेन्द्र ग. भागवत,
 सचिव,
 महाराष्ट्र विधानपरिषद.

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई
